



ZÁVEREČNÁ EVALUAČNÁ SPRÁVA

10.12.2021

Odbor rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky poskytol normatívne nástroje, predpisy, príručky a formuláre, ktoré boli v rámci procesu evaluácie použité.

Odbor rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky môžete kontaktovať na:

Diana.sijkova@mzv.sk; orpo@mzv.sk;

+421 2 5978 3646 ; +421 2 5978 3641

Táto publikácia nebola formálne editovaná.

OBSAH

Obsah	iii
Skratky a akronymy	iv
Zoznam tabuliek, grafov a obrázkov	v
Zhrnutie	vi
I. ÚVOD	1
II. ZISTENIA EVALUÁCIE	2
IV. ZÁVERY	54
V. ODPORÚČANIA	58
PRÍLOHA I. ZADÁVACIE PODMIENKY EVALUÁCIE	60
PRÍLOHA II. EVALUAČNÉ NÁSTROJE: DOTAZNÍKY A NÁVODY NA VÝKON POHOVOROV	63
PRÍLOHA III. ZOZNAM POSÚDENÍ DOKUMENTÁCIE	68
PRÍLOHA IV. ZOZNAM OSÔB, KTORÉ BOLI KONTAKTOVANÉ POČAS EVALUÁCIE	71
PRÍLOHA V. ZOZNAM ČLENOV REFERENČNEJ SKUPINY	73

SKRATKY A AKRONYMY

CSP	Country Strategy Papers
DAC	Development Assistance Committee
EOH	Externí odborní hodnotitelia
EÚ	Európska únia
HP	Humanitárne projekty
LDC	Least Developed Countries
MF SR	Ministerstvo financií SR
MSP	Malé a stredné podnikanie
MZVEZ SR	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky
ODA	Official Development Assistance
OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development
PPP	Program podnikateľských partnerstiev
SAMRS	Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu
SDGs	Sustainable Development Goals
SR	Slovenská republika
SSE	Sharing Slovak Expertise
SSRS	Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023
ZÚ	Zastupiteľský úrad
ŽP	Životné prostredie

ZOZNAM TABULIEK, GRAFOV A OBRÁZKOV

Tabuľka č. 1 Sektorové priority a ciele udržateľného rozvoja Agendy 2030	2
Tabuľka č. 2 Finančné prostriedky na ODA SR v rokoch 2018-2020 v mil. eur.....	4
Tabuľka č. 3 Prostriedky dvojstrannej spolupráce SAMRS mimo programové a partnerské krajiny – ich podiel v rámci jednotlivých nástrojov	5
Tabuľka č. 4 Dvojstranná spolupráca s programovými krajinami a Ukrajinou v mil. eur	6
Tabuľka č. 5 Prehľad výziev SAMRS na predloženie žiadostí o dotácie v roku 2019	18
Tabuľka č. 6 Prehľad výziev SAMRS na predloženie žiadostí o dotácie v roku 2020	19
Tabuľka č. 7 Prehľad hodnotiacich kritérií pre výzvy 2019.....	23
Tabuľka č. 8 Prehľad hodnotiacich kritérií pre výzvy 2020.....	24
Tabuľka č. 9 Výzvy na žiadosti o poskytnutie dotácie pre programové krajiny v rokoch 2019 a 2020	28
Tabuľka č. 10 Výzvy na predloženie žiadostí o poskytnutie dotácie pre partnerské regióny v rokoch 2019 a 2020	28
Tabuľka č. 11 Výzvy na predloženie žiadostí o poskytnutie dotácie pre partnerské krajiny v rokoch 2019 a 2020	29
Tabuľka č. 12 Výzvy na predloženie žiadostí o poskytnutie dotácie ostatné projekty v rokoch 2019 a 2020.....	30
Tabuľka č. 13 Projekty v rámci výziev na predloženie žiadostí o poskytnutie dotácie v rokoch 2019 - 2020	31
Tabuľka č. 14 Mikrogranty poskytnuté partnerským krajinám v rokoch 2019-2020 v eur	31
Tabuľka č. 15 Poskytovanie finančných príspevkov za roky 2019-2020.....	32
Tabuľka č. 16 Účasť jednotlivých sektorov na dotačných projektoch podporených v rokoch 2019 a 2020	36
Tabuľka č. 17 Schválené projekty na vysielanie dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov v rokoch 2019 a 2020.....	36
Tabuľka č. 18 Typy schválených dotačných projektov v roku 2019.....	38
Tabuľka č. 19 Typy schválených dotačných projektov v roku 2020.....	39
Tabuľka č. 20 Typy schválených dotačných projektov v rokoch 2019-2020	40
Tabuľka č. 21 Výsledkové ukazovatele Sektor 1	45
Tabuľka č. 22 Výsledkové ukazovatele Sektor 3	46
Tabuľka č. 23 Výsledkové ukazovatele Sektor 4	47
Tabuľka č. 24 Výsledkové ukazovatele Sektor 5	48
Tabuľka č. 25 Výsledkové ukazovatele Sektor 6	49
Graf 1 ODA SR v rokoch 2018 - 2020	4
Graf 2 Prostriedky na dvojstrannú rozvojovú spoluprácu	6

ZHRNUTIE

Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023 predstavuje kľúčový dokument pre riadenie a implementáciu rozvojových intervencií financovaných zo štátneho rozpočtu SR. Nadväzuje na predchádzajúcu strednodobú stratégiu a zároveň reaguje na ciele Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj.

V porovnaní s predchádzajúcou stratégiou došlo k rozšíreniu teritoriálneho zamerania pri nezmenenom objeme finančných prostriedkov. Zdroje určené na dvojstrannú rozvojovú spoluprácu sú fragmentované v dôsledku financovania aktivít aj v ďalších krajinách mimo programové a partnerské krajiny (až 28 krajín). Takýto prístup oslabuje teritoriálnu koncentráciu rozvojovej spolupráce a jej efekty realizované v jednotlivých krajinách. V priebehu implementácie stratégie nastal odklon od zvolených teritoriálnych priorít, čo sa prejavuje poddimenzovaním rozvojovej spolupráce s programovými krajinami a stieranie rozdielu medzi nimi a niektorými partnerskými krajinami.

Obdobné tendencie boli identifikované v sektorovom zameraní stratégie. Šesť sektorových priorít je akceptovateľných na úrovni stratégie, avšak pre jednotlivé krajiny je definovaných mnoho sektorov ako prioritných. Navyše sektory nie sú bližšie špecifikované vo vzťahu k potrebám jednotlivých partnerských krajín. Široké tematické zameranie spôsobuje rozptyl zdrojov namiesto ich koncentrácie na prioritné potreby partnerských krajín a komparatívne výhody SR v rozvojovej spolupráci.

Počet prierezových tém sa oproti predchádzajúcemu obdobiu znížil zo štyroch na dve. Napriek tomu prierezové témy „Životné prostredie a zmena klímy“ a „Rovnosť príležitostí“ nie sú v procese implementácie stratégie dostatočne integrované do projektov. V žiadostiach o dotáciu je vo väčšine prípadov len všeobecný a formálny popis prierezových tém, takmer bez informácie ako budú témy zakomponované do implementácie projektu. Záverečné správy väčšiny projektov nehodnotia ako integrácia prierezových tém bola zrealizovaná. Iniciatíva MZVEZ SR a SAMRS na zabezpečenie vypracovania príručiek k integrácii prierezových tém do rozvojovej spolupráce a nadväzných školení je vysoko relevantná.

Súčasná nastavenie intervenčnej logiky umožňuje len v obmedzenom rozsahu posudzovať dosiahnutý pokrok implementácie, pretože nie sú k dispozícii kvantitatívne ukazovatele výstupov a výsledkov na úrovni partnerských krajín, prioritných sektorov a ani na úrovni stratégie. Nastavenie intervenčnej logiky by umožnilo definovanie kvantitatívnych ukazovateľov a vytvára mechanizmus, ktorým sa monitoruje priebeh implementácie stratégie ako celku a jej kľúčových segmentov. Takto vytvorený rámec slúži na jednoznačnú orientáciu žiadateľov o dotácie pre rozvojové intervencie na riešenie podstaty problému – cieľa a dosahovanie kvantitatívne merateľných a teda preukázateľných výsledkov. Definícia konkrétnych kvantitatívne merateľných cieľov je dôležitým krokom pre priblíženie implementácie stratégie k uplatňovaniu riadenia založenom na výsledkoch.

Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023 z hľadiska jej implementácie má nastavené ciele a priority v tematickej aj teritoriálnej oblasti, ale absentuje stanovenie kvantifikovaných cieľov a súvisiacich ukazovateľov. V tejto situácii nie je k dispozícii štandardný a spoľahlivý nástroj na meranie dosiahnutého pokroku pri naplňaní cieľov predmetnej stratégie. Posudzovanie implementácie stratégie preto vychádza zo základných údajov, ktorých výpovedná hodnota je obmedzená. Využívajú sa informácie o počte výziev na predkladanie žiadosti o dotáciu, počty schválených projektov, počty iných intervencií realizovaných v partnerských krajinách. Prezentujú sa tiež údaje o finančných alokáciách a ich čerpaní. Tieto údaje dostatočne nevypovedajú o dosiahnutých výsledkoch a plnení cieľov rozvojovej spolupráce.

Výzvy vyhlásené v rokoch 2019 a 2020 boli vysoko relevantné k cieľom a prioritám stratégie, ako aj programových a partnerských krajín. V hodnotenom období nebol zaznamenaný odklon od cieľov

stratégie ani cieľov pre partnerské krajiny v žiadnej výzve na rozvojové a humanitárne intervencie. Vysoká miera relevancie výziev k cieľom a prioritám stratégie je zabezpečovaná dôsledným rešpektovaním strategických dokumentov pri príprave a vyhlásení výzvy implementačnou agentúrou SAMRS a schvaľovaním jej návrhu MZVEZ SR.

Schválené projekty sú relevantné k výzvam v dôsledku vysokej miery prepojenia a súladu medzi stratégiou, CSPs programových krajín a výzvami, čo zabezpečuje prenos cieľových zámerov od stratégie až k ich implementácii. Relevantnosť projektov k teritoriálnym prioritám je jednoznačná v danom systéme prípravy výziev a ich vyhodnocovania v prostredí vysokej koherencie medzi stratégiou, CSPs pre programové krajiny a výzvami. Dotácie ako kľúčový nástroj dvojstrannej spolupráce s najväčším rozpočtom v sledovanom období je využívaný v súlade s cieľmi a prioritami stratégie a partnerských krajín. Rovnako to platí aj pre ďalšie nástroje rozvojovej spolupráce. Šírke sektorových priorit zodpovedá spektrum vyprodukovaných výstupov a dosiahnutých výsledkov rozvojových projektov. Podporené intervencie obsahujú stratégiu pre zabezpečenie udržateľnosti, avšak tá je v mnohých prípadoch ohrozená vývojom v programových a partnerských krajinách.

Nastavenie hodnotiaceho procesu žiadostí o poskytnutie dotácií sa javí ako vhodné. V roku 2018 boli zavedené hodnotiace kritériá na báze štandardov definovaných podľa OECD/DAC. Ich kvantifikácia a rozdelenie celkového počtu bodov (100) medzi 5 hlavných výberových kritérií spĺňa požiadavky na objektivitu, transparentnosť a jednoznačnosť. SAMRS sa v procese hodnotenia a výberu snaží prispôbiť rozmanitosti predkladaných žiadostí. Pre špecifické výzvy upravuje skupiny hodnotiacich kritérií za účelom zabezpečenia ich relevantnosti a objektivnosti výberového procesu. Transparentnosť hodnotiaceho a výberového procesu zo strany SAMRS je posilnená zapojením interných zamestnancov agentúry (odborné stanoviská odporúčacieho charakteru), členov komisie MZVEZ SR, ZÚ SR, s hlasovacím právom a pozorovateľov, ako aj externých odborných hodnotiteľov (odborné stanoviská odporúčacieho charakteru).

Zo strany prijímateľov/úspešných žiadateľov o dotácie je nastavenie hodnotiaceho procesu vnímané zväčša pozitívne, oceňujú predovšetkým skutočnosť, že pre každú vyhlásenú výzvu sú už v jej textácii presne uvedené konkrétne hodnotiace kritériá, na základe ktorých bude žiadosť posudzovaná. Určitým nedostatkom je vnímaná nedostatočná komunikácia so žiadateľmi o dotácie počas priebehu hodnotiaceho procesu. Celý proces hodnotenia trvá z pravidla niekoľko mesiacov, počas ktorých nemajú žiadatelia žiadne informácie o postupe a ani o vývoji hodnotenia, resp. minimálne o skutočnosti, či ich žiadosť aspoň splnila podmienky formálnej kontroly a postúpila do odborného hodnotenia.

Na úrovni stratégie boli výzvami zohľadnené všetky teritoriálne priority, aj keď s odchýlkami v rozsahu celkových intervencií. Rovnako doterajšia implementácia bola zameraná na všetky sektorové priority, s rôznou intenzitou, z časti objektívnou a danou relevanciou jednotlivých sektorových priorit pre programové a partnerské krajiny a z časti aj vplyvom pandémie COVID-19. Nedostupnosť kvantitatívnych údajov o dosiahnutých výsledkoch na úrovni stratégie a jej hlavných segmentov, neumožňuje hodnotenie dosiahnutého pokroku skutočných cieľov rozvojovej spolupráce. Na projektovej úrovni bol dosiahnutý významný pokrok v počte schválených intervencií, v dôsledku pandémie COVID-19 však bol pokrok v ich realizácii obmedzený a presunutý na neskoršie obdobie.

Mimovládne organizácie sú dominantným aktérom implementácie rozvojových a humanitárnych projektov. V rokoch 2019 a 2020 sa ich podiel v rámci schválených dotačných projektov pohybuje nad 60% z hľadiska počtu projektov aj schválených dotácií. Organizácie verejného sektora sa v hodnotenom období zapojili len v obmedzenom rozsahu do implementácie stratégie tromi rozvojovými projektmi. Trom organizáciám z akademickej obce bolo schválených celkom 9 rozvojových a humanitárnych projektov. Súkromný sektor participoval na implementácii stratégie 11 projektmi, čo tvorí približne jednu pätinu všetkých schválených projektov v hodnotenom období. Aktuálnou témou vnímanou aj

aktérmi rozvojovej spolupráce je vytvorenie kooperačných vzťahov medzi organizáciami z rôznych sektorov, ktoré disponujú odlišnými skúsenosťami, poznatkami a kontaktmi, pričom ich spojenie môže priniesť do implementácie stratégie novú kvalitu aj vyššiu efektívnosť.

Implementáciu strednodobej stratégie a schválených projektov rozvojovej spolupráce negatívne ovplyvnila pandémia COVID-19. Tá sa prejavila aj na relatívne obmedzenom počte ukončených projektov, ktoré by umožňovali posúdenie hospodárnosti využívania verejných zdrojov vynaložených na rozvojovú spoluprácu. Na základe dostupných údajov a pri zohľadnení plánovaných aktivít považujeme podporené projekty za hospodárne. Pridelené finančné zdroje zodpovedajú dosiahnutým výstupom a výsledkom rozvojových projektov.

SÚHRNNÁ MATICA ZISTENÍ, DÔKAZOV A ODPORÚČANÍ

Zistenia ¹	Dôkazy (zdroje, ktorými sa zdôvodňujú zistenia)	Odporúčania ²
Hlavné odporúčania		
V porovnaní s predchádzajúcou stratégiou došlo k rozšíreniu teritoriálneho zamerania pri nezmenenom objeme finančných prostriedkov.	Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2014-2018 a 2019-2023, desk research	Posilniť koncentráciu teritoriálnych priorít redukciou počtu partnerských krajín, ktorým bude prednostne adresovaná rozvojová spolupráca SR, a to na základe vypracovanej metodiky výberu.
Na úrovni stratégie je 6 široko koncipovaných sektorových priorít akceptovateľných, avšak pre jednotlivé krajiny je definovaných mnoho sektorov ako prioritných.	Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023, teória zmeny	Bližšie špecifikovať sektorové priority na úrovni stratégie a zúžiť sektorové zameranie pre jednotlivé programové a partnerské krajiny.
Široké tematické zameranie spôsobuje rozptyl zdrojov namiesto ich koncentrácie na prioritné potreby partnerských krajín a komparatívne výhody SR v rozvojovej spolupráci.	Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023, teória zmeny, CSP	Stanoviť maximálne dve sektorové priority pre partnerskú krajinu a špecifikovať odvetvia odrážajúce potreby krajín, a komparatívne výhody SR.
Súčasnú nastavenie intervenčnej logiky umožňuje len v obmedzenom rozsahu posudzovať dosiahnutý pokrok implementácie, pretože nie sú k dispozícii kvantitatívne ukazovatele výstupov a výsledkov na úrovni partnerských krajín, prioritných sektorov a ani na úrovni stratégie.	Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023, Stratégia monitorovania a evaluácie bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR pohovory, CSP	Zvýšiť adresnosť teritoriálnych a sektorových priorít strednodobej stratégie prostredníctvom matice logického rámca, resp. intervenčnej logiky na úrovni stratégie, sektorov a krajín.
Momentálne nie je k dispozícii štandardný nástroj na sledovanie dosiahnutého pokroku pri naplňaní cieľov stratégie.	Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023, Stratégia monitorovania a evaluácie bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR, pohovory	Sústrediť pozornosť na prípravu systému monitorovania na úrovni strednodobej stratégie, ktorý umožní priebežné monitorovanie pokroku v implementácii a plnení stanovených cieľov.

¹Zistenie využíva dôkazy zo zberu údajov zohľadňujúc vecné vyhlásenie.

² Odporúčania sú návrhy na zlepšenie účinnosti, kvality, alebo efektívnosti projektu/programu; na prepracovanie cieľov; a/alebo na prerozdelenie zdrojov. Pokiaľ ide o presnosť a dôveryhodnosť, odporúčania by mali byť logickými dôsledkami zistení a záverov.

Zistenia ¹	Dôkazy (zdroje, ktorými sa zdôvodňujú zistenia)	Odporúčania ²
Dôležité odporúčania		
MZVEZ SR zabezpečilo vypracovanie príručiek a realizáciu školení k integrácii prierezových tém do rozvojovej spolupráce.	Pohovory, príručky pre prierezové témy	Zabezpečiť posúdenie efektov usmernení, vypracovaných príručiek a školení na integráciu prierezových tém v implementácii rozvojových intervencií (rozvojovej spolupráce)
Posudzovanie implementácie stratégie vychádza zo základných údajov, ktorých výpovedná hodnota je obmedzená.	Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023, Stratégia monitorovania a evaluácie dvojstrannej rozvojovej spolupráce SR, pohovory	Posilniť tvorbu, riadenie a implementáciu stratégie, ktoré sú založené na objektívnych faktoch („evidence based“) a využívať vhodné formy analýz, štúdií a evaluácií.
Stratégia sa zameriava aj na posilnenie zapojenia súkromného sektora do rozvojovej spolupráce, ktorej cieľom je jej prepojenie na následnú ekonomickú a obchodnú spoluprácu. Potreba zosúladenia rozvojovej a ekonomickej spolupráce si do budúcnosti vyžiada vytvorenie koncepčného rámca pôsobenia podnikateľských subjektov.	Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023, pohovory	Analyzovať a vytvoriť koncepčný/strategický rámec pre zapájanie súkromného sektora do rozvojovej spolupráce, vrátane zhodnotenia Programu podnikateľských partnerstiev.

I. ÚVOD

Priebežná evaluácia Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky na roky 2019-2023 slúži na posúdenie pokroku dosiahnutého v implementácii ku koncu roku 2020. V súlade so zadávacími podmienkami sa evaluácia zamerala na nasledovné aspekty:

- zameranie stratégie, stanovených priorít a použitých nástrojov pre rozvojové intervencie;
- výzvy, kvalitu schválených projektových návrhov a intervenčnej logiky z hľadiska spracovania sektorových priorít a cieľov partnerských krajín;
- implementáciu a mieru dosiahnutia plánovaných výstupov a výsledkov;
- posúdenie vplyvov realizovaných rozvojových intervencií na cieľové skupiny;
- hospodárnosť a účinnosť rozvojových intervencií (tzv. value for money).

Poznatky získané prostredníctvom evaluácie môže MZVEZ SR využiť na úpravu platnej stratégie, resp. optimalizáciu systému implementácie rozvojovej spolupráce. Výstupy evaluácie predstavujú jeden zo dôležitých vstupov do procesu prípravy novej strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR po roku 2023.

Evaluáciu realizoval externý subjekt v druhej polovici roka 2021. V plnej miere boli rešpektované medzinárodne uznávané evaluačné kritériá OECD/DAC, t. j. relevantnosť, koherencia, účinnosť, efektívnosť, udržateľnosť a vplyv. Predbežné zistenia a závery priebežnej evaluácie boli prediskutované s relevantnými aktérmi v rámci validačného workshopu a záverečnej prezentácie.

Metodológia evaluácie

V úvodnej fáze evaluátor aplikoval desk-research metódu, ktorá slúžila na spracovanie dostupných údajov a informácií. Na základe získaných a spracovaných informácií evaluátor spracoval Úvodnú správu, v ktorej bližšie popísal výber evaluačných metód, obmedzenia evaluácie a postup prác.

V nasledujúcej fáze boli prostredníctvom Teórie zmeny identifikované hlavné predpoklady na dosiahnutie cieľov stanovených v strednodobej stratégii. Boli overené logické väzby medzi vstupmi, aktivitami a výstupmi. Teória zmeny bola východiskom pre posúdenie vhodnosti podporovaných rozvojových intervencií a ich schopnosti prispieť k trvalým zmenám v prioritných teritóriách, sektoroch a priezrových témach.

Na získanie primárnych údajov pre evaluáciu boli vykonané osobné pohovory so zástupcami relevantných aktérov. Jednu skupinu respondentov tvorili inštitúcie podieľajúce na sa riadení a implementácii rozvojovej spolupráce na národnej úrovni: MZVEZ SR, SAMRS, MF SR, Eximbanka SR a Ambrela. Ďalšiu skupinu respondentov tvorili realizátori rozvojových intervencií: rozvojových projektov, humanitárnych projektov, projektov vysielania dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov do rozvojových krajín, projektov rozvojového vzdelávania, finančných príspevkov, vrátane mikrograntov. Rozvojoví diplomati, resp. pracovníci zastupiteľských úradov SR sa zúčastnili na osobných pohovoroch. Pološtruktúrované pohovory s vyššie uvedenými respondentmi sa realizovali v období od 17.9.2021 do 15.10.2021.

Na základe vykonaných analýz evaluátor pristúpil k formulácii predbežných zistení. Na potvrdenie správnosti hlavných zistení evaluácie bol dňa 20.10.2021 zorganizovaný online validačný workshop. Účastníci mali možnosť vyjadriť mieru súhlasu s prezentovanými predbežnými zisteniami a navrhnúť ich úpravu, resp. doplnenie. Na základe výstupov workshopu evaluátor pristúpil k úprave formulácii niektorých zistení.

II. ZISTENIA EVALUÁCIE

A. Zameranie stratégie, stanovených priorít a použitých nástrojov pre rozvojové intervencie

1. Bola strednodobá stratégia vhodne zameraná z pohľadu zvolených sektorových a teritoriálnych priorít?

OECD/DAC kritériá: relevantnosť

Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023 vo významnej miere rešpektuje základné princípy Agendy 2030 – transformáciu a integráciu. Princíp transformácie je premietnutý v stratégii cez 13 cieľov udržateľného rozvoja (SDGs) z celkových 17 cieľov Agendy 2030, ktoré priamo súvisia so sektorovými prioritami stratégie (tabuľka č. 1). Rešpektovanie princípu integrácie je zrejmé z toho, že všetky tri dimenzie udržateľného vývoja – ekonomická, sociálna a environmentálna – sú obsiahnuté v sektorovom zameraní stratégie. Stratégia je tým nastavená na podporu udržateľného rozvoja v partnerských krajinách.

Tabuľka č. 1 Sektorové priority a ciele udržateľného rozvoja Agendy 2030

Sektorové priority	Ciele udržateľného rozvoja Agendy 2030	Prierezové témy – ciele udržateľného rozvoja Agendy 2030
1. Kvalitné vzdelávanie	SDG č. 4	SDG č. 5 a č. 13
2. Dobré zdravie	SDG č. 3	SDG č. 5 a č. 13
3. Dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti	SDG č. 11 a č. 16	SDG č. 5 a č. 13
4. Potravinová bezpečnosť a poľnohospodárstvo	SDG č. 1 a č. 2	SDG č. 5 a č. 13
5. Infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov	SDG č. 6, č. 7, č. 11 a č. 15	SDG č. 5 a č. 13
6. Podpora tvorby trhového prostredia	SDG č. 8 a č. 9	SDG č. 5 a č. 13

Zdroj: Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023

Tvorba strednodobej stratégie vychádzala z predchádzajúceho implementačného cyklu, cieľov a záujmov zahraničnej politiky SR, identifikovaných potrieb partnerských krajín, ako aj kapacít SR ako donorskej krajiny. V priebehu prípravy stratégie sa vo výrazne väčšom rozsahu ako v minulosti využíval dialóg a konzultácie, čo v rozhovoroch ocenili zástupcovia štátnych aj mimovládnych organizácií.

Z porovnania predchádzajúcej a súčasnej stratégie rozvojovej spolupráce je zrejماً výrazná kontinuita v teritoriálnych aj sektorových prioritách. Všetkých 10 prioritných krajín stratégie na obdobie 2014-2018 sú partnerskými krajinami aj v aktuálnej stratégii. Menšie zmeny sú v zložení programových krajín, významne sa zvýšil počet nových partnerských krajín, ktoré sú až na Afganistan zoskupené do štyroch

partnerských regiónov. Sektorové zameranie - sedem sektorových priorít predchádzajúcej stratégie predstavovalo veľmi široký záber tematických oblastí. Ako prierezové boli definované štyri témy. Aktuálna stratégia v značnej miere prevzala sektorové zameranie z predchádzajúceho obdobia, znížil sa však počet prierezových tém.

Hodnotená stratégia definuje tri programové krajiny: Keňa, Moldavsko a Gruzínsko (v minulosti bolo partnerskou/projektovou krajinou). Ďalej sú stanovené partnerské regióny a krajiny: západný Balkán (Albánsko, Bosna a Hercegovina, Čierna Hora, Kosovo³, Severné Macedónsko, Srbsko); Východné partnerstvo (Bielorusko, Gruzínsko, Moldavsko, Ukrajina); východná subsaharská Afrika (Burundi, Etiópia, Eritrea, Južný Sudán, Keňa, Rwanda, Somálsko, Tanzánia, Uganda); Blízky východ (Irak, Jordánsko, Libanon, Sýria) a regionálne nezačlenený Afganistan.

Novými sú tri krajiny západného Balkánu (Čierna Hora, Severné Macedónsko a Srbsko), ktorý je prioritou ODA SR od jej vzniku. Rozšírenie počtu krajín je dané záujmom SR aj EÚ integrovať krajiny západného Balkánu do EÚ. Vzhľadom na rozdielny stav prístupového procesu do EÚ, budú mať tieto krajiny nerovnaký prístup k predvstupovým fondom. Celý partnerský región Blízky východ je prvýkrát prioritou ODA SR, motívom je riešenie migračnej a utečeneckej krízy humanitárnou pomocou, ale najmä zlepšovaním životných podmienok v domovských krajinách migrantov a utečencov. Východné partnerstvo tvoria krajiny, ktoré sú už dlhšie medzi prioritami rozvojovej spolupráce SR. Vyjadruje sa tým aj záujem o politicky stabilných a predvídateľných susedov východne od našich hraníc. Partnerský región východná subsaharská Afrika tvorí 9 krajín, z ktorých len Keňa ako programová a Južný Sudán ako krajina s mimoriadnymi rozvojovými a humanitárnymi potrebami boli už v období 2014-2018 súčasťou ODA SR (Etiópia ešte v skoršom období). Okrem Kene všetkých osem krajín patrí medzi najmenej rozvinuté krajiny (LDC) a ich zaradením medzi teritoriálne priority sa sledoval aj princíp solidárnosti s najchudobnejšími krajinami a možnosť využitia skúsenosti z rozvojovej spolupráce v Keni.

Teritoriálne zameranie strednodobej stratégie je veľmi široké – 3 programové a 21 partnerských krajín sú definované ako prioritné. Uvedený počet je veľmi vysoký v porovnaní s predchádzajúcou strednodobou stratégiou na roky 2014 -2018 (3 programové krajiny a 7 partnerských krajín), ako aj vo vzťahu k disponibilnému rozpočtu na dvojstrannú rozvojovú spoluprácu. Ten osciluje na približne rovnakej úrovni už dlhšie obdobie, resp. rastie len veľmi nepatrne.

Z nasledujúcej tabuľky č. 2, v ktorej pre porovnanie uvádzame aj rok 2018, možno dedukovať, ako sa v rokoch 2019 a 2020 **znížil objem finančných prostriedkov dvojstrannej spolupráce⁴ v priemere na jednu partnerskú krajinu.** V roku 2018 na desať partnerských krajín bolo k dispozícii 27,4 mil. eur. V roku 2019 to bolo 19,4 mil. eur a v roku 2020 to bolo 33,3 mil. eur pre 24 krajín. V roku 2020 je však do finančných prostriedkov na dvojstrannú rozvojovú spoluprácu zahrnuté aj odpustenie dlhu Srbsku vo výške 16 mil. eur. Ak by sme odrátali tento jednorazový „výdavok“ v danom roku bolo k dispozícii len 17,3 mil. eur.

³ V súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/99 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova

⁴ Finančné prostriedky na dvojstrannú rozvojovú spoluprácu zahŕňajú aj výdavky, ktoré nie sú viazané na priame intervencie do krajín teritoriálnych priorít, napr. príspevky do medzinárodných fondov, výdavky na medzinárodné misie civilného krízového manažmentu, výdavky na utečencov v krajine donora, štipendiá vlády SR a ďalšie.

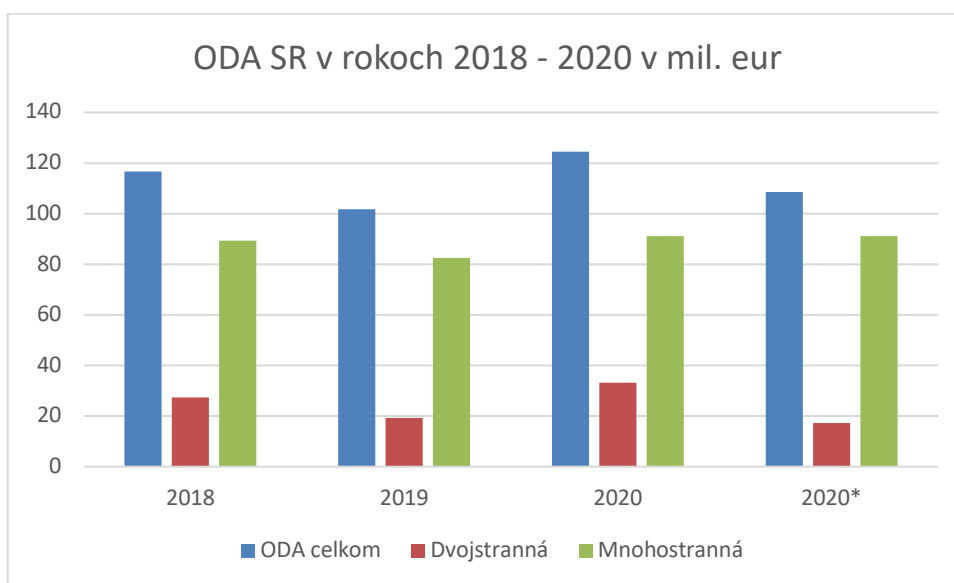
Tabuľka č. 2 Finančné prostriedky na ODA SR v rokoch 2018-2020 v mil. eur

Rok	2018	2019	2020
ODA celkom v mil. eur	116,7	101,8	124,5
Bilaterálna spolupráca v mil. eur	27,4	19,4	33,3
Multilaterálna spolupráca v mil. eur	89,3	82,4	91,1
Podiel dvojstrannej spolupráce na ODA v %	23,5%	19,1%	26,7%
Podiel ODA na HND SR v %	0,13%	0,11%	0,14%

Zdroj: Správa o oficiálnej rozvojovej pomoci SR za rok 2019, Správa o oficiálnej rozvojovej pomoci SR za rok 2020

V nasledujúcom grafe štvrtý stĺpec ukazuje hodnoty za rok 2020 po odrátaní odpustenia dlhu Srbsku vo výške 16 mil. eur ako jednorazovú akciu. Z grafu názorne vidieť, že po odpočítaní odpusteného srbského dlhu v roku 2020 prostriedky vynaložené na ODA oproti roku 2018 poklesli a prostriedky na dvojstrannú rozvojovú spoluprácu poklesli v porovnaní s obidvoma predchádzajúcimi rokmi.

Graf 1 ODA SR v rokoch 2018 - 2020



*rok 2020 očistený od odpustenia dlhu Srbsku ako jednorazovej akcie

Najväčší objem ODA SR tvorí mnohostranná spolupráca, cca 75 - 80 % v jednotlivých rokoch. V rámci nej objemovo dominuje rozvojová politika EÚ – príspevky do rozvojových fondov a nástrojov, ale aj spoločné programovanie EÚ. Ďalej sú to rozpočtové prostriedky a členské príspevky do medzinárodných organizácií ako OSN, WTO a iné organizácie. Aj samotná dvojstranná spolupráca je široko štruktúrovaná a jej aktérmi sú jednotlivé ministerstvá a SAMRS. Dvojstranná spolupráca realizovaná prostredníctvom SAMRS je spravidla objemovo najväčšou (s výnimkou roku 2020 v dôsledku odpustenia dlhu Srbskej republike), najviditeľnejšou a aj najflexibilnejšou súčasťou dvojstrannej rozvojovej spolupráce SR. Jej sa venujeme aj v nasledujúcich častiach.

K vysokej fragmentácii zdrojov určených na dvojstrannú rozvojovú spoluprácu prispieva ešte aj financovanie aktivít v ďalších krajinách mimo programové a partnerské krajiny. V sledovanom období to bolo až 28 krajín (Argentína, Kuba, Haiti, Mexiko, Venezuela, Kirgizsko, Uzbekistan, Kazachstan, Tadžikistan, Nepál, Bután, Vietnam, Turecko, Kambodža, Indonézia, Jemen, Arménsko, Azerbajdžan, Mongolsko, Palestína, Irán, Maldivy, Líbya, Maroko, Lesotho, Sudán, Ghana, Maurícius). Aj keď v mnohých prípadoch išlo o potrebnú humanitárnu pomoc, zoznam týchto krajín je veľmi dlhý a prispieva k rozdrobeniu disponibilného rozpočtu na dvojstrannú pomoc. Objektívne však treba dodať, že objem finančných prostriedkov do krajín mimo teritoriálnych priorit nebol veľký, ako to potvrdzuje tabuľka č. 3.

Tabuľka č. 3 Prostriedky dvojstrannej spolupráce SAMRS mimo programové a partnerské krajiny – ich podiel v rámci jednotlivých nástrojov

Rok	2019	2020
Dotácie - projekty	0,50%	0,22%
Finančné príspevky	3,35% (6,48%)*	4,57% (4,94%)**
Mikrogranty	1,79%	3,05%

*- bez príspevku na Spoločné programovanie EU v Keni

** - bez príspevkov do medzinárodných tímov, projektov, fondov

Rozvojová spolupráca s niektorými partnerskými krajinami sa realizovala vo veľmi nízkych finančných objemoch. Osobitne v nasledovných krajinách v priebehu prvých dvoch rokov implementácie stratégie dosiahli intervencie kriticky nízku hodnotu:

- Eritrea žiadna intervencia,
- Burundi 6 500 eur,
- Rwanda 88 472 eur,
- Jordánsko 10 715 eur.

Je na zváženie či rozvojová spolupráca v takomto rozsahu ešte plní svoju funkciu. Okrem toho je viacero ďalších krajín s rozsahom spolupráce výrazne limitujúcej jej prínosy pre tieto partnerské krajiny. S vyšším počtom projektov v dôsledku predimenzovaných teritoriálnych priorit sa zvyšujú aj transakčné náklady.

Osobitne marginalizované postavenie má v rámci Východného partnerstva Bielorusko. Popri dvoch programových krajinách (Gruzínsko, Moldavsko) a Ukrajine – partnerskej krajine s nadštandardným rozsahom intervencií je spolupráca s Bieloruskom cez SAMRS len veľmi nevýznamná - finančným rozsahom aj nástrojmi s jediným rozvojovým projektom. V roku 2020 objem spolupráce vo výške 70,8 tisíc eur tvorili len finančné príspevky a mikrogranty. V roku 2019 finančný rozsah spolupráce dosiahol 94,9 tisíc eur, pričom jediný rozvojový projekt v rozsahu cca 60 tisíc eur bolo PPP (nie sú viazané na teritoriálne priority) a mikrogranty vo výške 34,7 tisíc eur.

Počas prvých dvoch rokov implementácie strednodobej stratégie možno pozorovať odklon od zvolených teritoriálnych priorit. To má za dôsledok znížený objem finančných zdrojov pre financovanie aktivít v programových krajinách a minimálnu orientáciu rozvojovej spolupráce na časť partnerských krajín. Doterajšie rozdelenie a čerpanie prostriedkov na dvojstrannú rozvojovú spoluprácu neodráža v plnej miere teritoriálne priority stratégie, čo znižuje schopnosť dosiahnutia očakávaných výsledkov spolupráce v programových a niektorých partnerských krajinách.

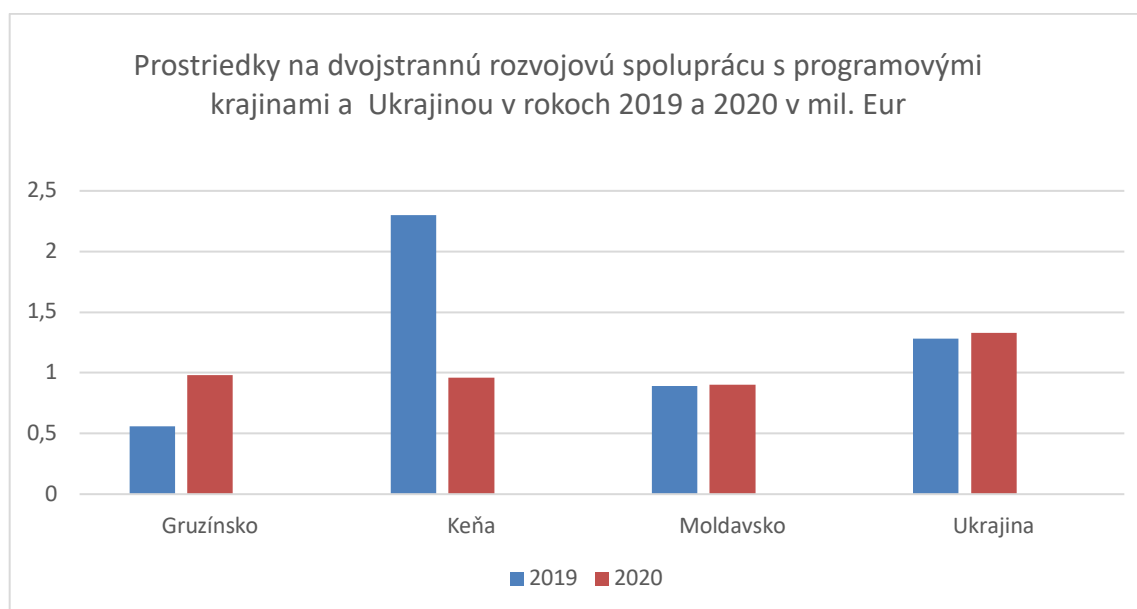
S programovými krajinami by mala Slovenská republika na základe strednodobej stratégie realizovať prehĺbenú rozvojovú spoluprácu, ktorá predstavuje „komplexné intervencie s využitím všetkých dostupných nástrojov ODA SR, s vyššou finančnou alokáciou a posilnením personálnych kapacít v podobe rozvojových diplomatov“. V rokoch 2019 a 2020 sa však prejavuje poddimenzovanie rozvojovej spolupráce s programovými krajinami a stieranie rozdielu medzi nimi a niektorými partnerskými krajinami. Osobitne v prípade Ukrajiny, ktorá je vysoko nad rámec partnerských krajín a s výnimkou Kene v roku 2019, preyšuje objemom intervencií všetky programové krajiny. Naopak najviac podfinancovaná je rozvojová spolupráca v Gruzínsku, pre ktoré v roku 2019 nebola vyhlásená ani osobitná výzva.

Tabuľka č. 4 Dvojstranná spolupráca s programovými krajinami a Ukrajinou v mil. eur

Rok	2019	2020
Gruzínsko	0,56	0,98
Keňa	2,3	0,96
Moldavsko	0,89	0,90
Ukrajina	1,28	1,33

Zdroj: : Správa o oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky za rok 2019, Správa o rozvojovej spolupráci Slovenskej republiky za rok 2020

Graf 2 Prostriedky na dvojstrannú rozvojovú spoluprácu



Stratégia explicitne nedefinuje postavenie najmenej rozvinutých krajín⁵ v rozvojovej spolupráci SR. Hlási sa však k implementácii princípu Agendy 2030 „Leaving no one behind“ a zaradením regiónu východnej subsaharskej Afriky (8 z 9 krajín patrí medzi najmenej rozvinuté krajiny) a Afganistanu predpokladá uplatnenie tohto princípu solidárnosti. Celkovo sa v rokoch 2019 a 2020 na rozvojovú spoluprácu s najmenej rozvinutými krajinami (partnerskými ale aj ďalšími ako Bután, Nepál, Sudán, Lesotho, Kambodža, Jemen, Haiti) vynaložilo 802 838,31 eur, čo tvorí 1,5% z celkového objemu dvojstrannej spolupráce v rokoch 2019 a 2020.

⁵ Zoznam DAC OECD na roky 2018, 2019 a 2020

Nasledujúci prehľad poskytuje informácie o objeme rozvojovej spolupráce s partnerskými krajinami z kategórie najmenej rozvinutých krajín.

Tabuľka č. 5 Objem dvojstrannej spolupráce s partnerskými krajinami, ktoré patria medzi najmenej rozvinuté krajiny podľa zoznamu DAC/OECD prijímateľov ODA

Rok	2019	2020
Afganistan	299 100 eur	369 714 eur
Burundi	4 520 eur	1 980 eur
Eritrea	-	-
Etiópia	171 290 eur	236 947 eur
Južný Sudán	303 120 eur	359 280 eur
Rwanda	25 190 eur	63 282 eur
Somálsko	636 885 eur	-
Tanzánia	-	139 975 eur
Uganda	67 440 eur	125 892 eur

Zdroj: : Správa o oficiálnej rozvojovej pomoci Slovenskej republiky za rok 2019, Správa o rozvojovej spolupráci Slovenskej republiky za rok 2020

Sektorové zameranie novej stratégie silne nadväzuje na predchádzajúce obdobie. Sedem sektorových priorít predchádzajúcej stratégie je v podstate obsiahnutých v šiestich prioritných sektoroch platnej stratégie, samozrejme vnútorný obsah sektorov je aktualizovaný o niektoré oblasti ako napríklad celoživotné vzdelávanie, budovanie samosprávnych kapacít, inovácie a pod.

Prioritné sektory 1, 2, 3 a 4 sú v podstate rovnaké v oboch stratégiách. V sektore 4 v aktuálnej stratégii sa nenachádza lesné hospodárstvo. Aktivity lesného hospodárstva sú však otvorené v prioritnom sektore č. 5 aktuálnej stratégie a to v rámci „ochrany pôdy, odolnosti voči prírodným katastrofám a zmene klímy, ochrana a obnova ekosystémov, zastavenie straty biodiverzity“. Prioritné sektory 5 a 6 (voda a energetika) predchádzajúcej stratégie sú plne obsiahnuté v sektore 5 súčasne platnej stratégie, a navyše tento sektor je rozšírený o infraštruktúru a využívanie ďalších prírodných zdrojov. Pôvodná sektorová priorita 7 – tvorba trhového prostredia, MSP – je plne obsiahnutá v prioritnom sektore 6 novej stratégie.

Početné zníženie siedmich sektorových priorít na šesť v hodnotenej stratégii, nepredstavuje zúženie sektorového zamerania. Pôvodné tematické oblasti sú všetky prevzaté a niektoré témy sú aj rozšírené. Dôvodom naďalej širokého sektorového zamerania stratégie je pravdepodobne aj relatívne vysoký počet partnerských krajín (celkovo 24). **Vo vzťahu k nim sa sektorové zameranie javí ako akceptovateľné, v skutočnosti však teritoriálne aj sektorové zamerania sú príliš široké, špecificky k zdrojom rozpočtovaným pre dvojstrannú spoluprácu ODA.**

Rozvojová spolupráca v rokoch 2019 – 2020 sa realizuje vo vzťahu k teritoriálnym prioritám prostredníctvom šiestich sektorov:

1. Kvalitné vzdelávanie – vzdelávanie na všetkých stupňoch škôl, nadobúdanie odborných zručností so zameraním na vstup na trh práce a vlastné podnikanie, vzdelávanie pedagogických a nepedagogických zamestnancov, vybavenie školských zariadení.
2. Dobré zdravie – zdravotná starostlivosť s dôrazom na matky a deti, výživové programy, vzdelávanie a osвета obyvateľstva v oblasti prevencie a zdravotnej starostlivosti, vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov, vybavenie zdravotníckych zariadení.
3. Dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti – reforma verejného sektora, riadenie verejných financií, podpora právneho štátu a účasti občianskej spoločnosti na

demokratických procesoch, budovanie kapacít samospráv a aktívna účasť občanov na rozvoji komunít, reforma bezpečnostného sektora, aktivity civilných expertov v medzinárodnom krízovom manažmente, prevencia konfliktov a podpora zmierovacích aktivít.

4. Potravinová bezpečnosť a poľnohospodárstvo – zavádzanie nových techník a postupov vo všetkých častiach hodnotového reťazca, vrátane spracovania poľnohospodárskych produktov, ich marketingu a predaja, potravinová bezpečnosť, tvorba pracovných miest.
5. Infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov – vodné hospodárstvo, integrovaný manažment vodných a iných prírodných zdrojov, revitalizácia a ochrana ohrozených vodných zdrojov, zásobovanie pitnou vodou, čistenie odpadovej vody, odpadové hospodárstvo, zvyšovanie environmentálneho povedomia, energetická bezpečnosť a využívanie alternatívnych zdrojov energie, udržateľný rozvoj sídiel, zvyšovanie odolnosti voči prírodným katastrofám vrátane zmeny klímy, ochrana pôdy, zníženie degradácie a vysušovania pôdy, ako aj zastavenie straty biodiverzity, ochrana a obnova ekosystémov a ich služieb a obnova degradovaných ekosystémov.
6. Podpora tvorby trhového prostredia – podpora mikro, malého a stredného podnikania, zavádzanie inovácií, tvorba pracovných miest.

Problém široko nastavených sektorových priorit sa ešte prehľbi, ak sa pozrieme na ich štruktúru, ako široko sú jednotlivé sektory otvorené pre rozvojovú spoluprácu. Napríklad vzdelávanie zahŕňa všetky stupne škôl, potreby trhu práce a podnikania, vzdelávanie pedagógov, vzdelávanie nepedagogických zamestnancov, vybavenie školských zariadení. Aj tieto uvedené podoblasti sú ešte vnútorne členené, čo len podčiarkuje šírku tejto sektorovej priority. Platí to aj o ostatných prioritných sektoroch, ktorých vymedzenie pre účely aktuálnej stratégie je uvedené v predchádzajúcom odseku. Takto široko vymedzené vecné zameranie rozvojovej spolupráce poskytuje veľkú voľnosť pre zameranie projektových žiadostí, ktoré sa potom môžu odkloniť od prioritných problémov a potrieb v danom teritóriu.

Z pohľadu implementácie stratégie sa javí ako nedostatok fakt, že pre **jednotlivé krajiny je definovaných mnoho sektorov ako prioritných a navyše sektory nie sú bližšie špecifikované vo vzťahu k potrebám jednotlivých partnerských krajín**. Široké tematické zameranie spôsobuje rozptyl zdrojov namiesto ich koncentrácie na prioritné potreby partnerských krajín a súčasne aj na oblasti, v ktorých SR dokáže generovať najväčšie prínosy pre cieľové krajiny. **Stratégia dostatočne nereflektuje komparatívne výhody SR** ako donorskej krajiny a neidentifikuje tie sektory a podsektory, v ktorých SR dokáže svojou expertízou a prípadne aj dodávkami (technologické časti, prístrojové vybavenie) SR priniesť najväčšie benefity partnerským krajinám.

Pozitívom aktuálnej stratégie, z pohľadu zjednodušenia implementácie, je zníženie počtu prierezových tém predchádzajúcej stratégie, ktorými boli: Ochrana životného prostredia/zmena klímy; Rodová rovnosť; Dobrá správa vecí verejných; Ľudské práva a ľudská dôstojnosť. Tieto štyri témy boli zredukované o posledné dve vyššie uvedené. V súčasnej stratégii sú definované dve prierezové témy, ktoré sú aj cieľmi udržateľného rozvoja Agendy 2030, a to Ochrana životného prostredia a zmena klímy (SDG č.13) a Rovnosť príležitostí (SDG č. 5).

2. Akým spôsobom boli do rozvojovej spolupráce integrované prierezové témy Životné prostredie a zmeny klímy a Rovnosť príležitostí?

OECD/DAC kritériá: relevantnosť, koherencia

Stratégia rozvojovej spolupráce predpokladá začlenenie prierezových tém do všetkých šiestich prioritných sektorov prostredníctvom intervencií realizovaných v priebehu jej implementácie. Obidve prierezové témy majú priamu väzbu na Agendu 2030. Prierezová téma Životné prostredie a zmena klímy je zacielená na zmiernenie zmeny klímy, zvýšenie adaptačných schopností na zmenu klímy, zvyšovanie odolnosti ekosystémov, ochrana prírody, biodiverzity a pôdy, monitorovanie životného prostredia, ochrana a podpora využívania prírodných zdrojov. Táto prierezová téma sleduje napĺňanie „cieľa udržateľného rozvoja (SDG č.13) Ochrana klímy – Podniknúť bezodkladné opatrenia na boj proti zmene klímy a jej dôsledkom“ v partnerských krajinách. V tejto súvislosti je potrebné podporovať projekty ktoré prispievajú k plneniu záväzkov Parížskej dohody a k plneniu Dohovoru o biologickej diverzite.

Druhá prierezová téma Rovnosť príležitostí smeruje k podpore rovnosti mužov a žien, odstráneniu všetkých foriem diskriminácie žien a dievčat, násilia voči ženám a dievčatám a zabezpečenie rovnakých príležitostí vo verejnom živote. S touto prierezovou témou priamo súvisí cieľ udržateľného rozvoja (SDG č.5) Rodová rovnosť – dosiahnutie rodovej rovnosti a posilnenie postavenie všetkých žien a dievčat.

Strednodobou stratégiou rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023 a jej implementáciou MZVEZ SR prispieva k plneniu svojej úlohy zastrešovať externú dimenziu Agendy 2030, v tomto prípade integráciou dvoch prierezových tém do všetkých intervencií v partnerských krajinách.

V porovnaní s predchádzajúcou stratégiou na roky 2014-2018 sa počet prierezových tém zredukoval (Dobrá správa vecí verejných a Ľudské práva a ľudská dôstojnosť nie sú prierezové témy). Počet štyroch prierezových tém bol z hľadiska implementácie komplikovaný, preto zúženie tém na dve, ktoré sú kľúčovo dôležité pre úplne všetky partnerské krajiny definované v aktuálnej stratégii, je správnym rozhodnutím. Neznamená to opustenie témy Dobrá správa vecí verejných, ktorá je v súčasnosti jedným z prioritných sektorov, ani problematiky Ľudských práv a ľudskej dôstojnosti, ktoré sú súčasťou národných priorit implementácie Agendy 2030 prostredníctvom „právny štát, demokracia a bezpečnosť“ a v stratégii sú prítomné cez ciele udržateľného rozvoja - SDG č. 3, 4, 8, 10, 16 - ktoré majú priamu väzbu na definované sektorové priority. **Znížením počtu prierezových tém sa vytvára priestor na jednoduchšiu, účinnejšiu a koncentrovanejšiu integráciu aktuálnych prierezových tém do intervencií rozvojovej spolupráce.** Obidve prierezové témy stratégia integruje do všetkých šiestich prioritných sektorov rozvojovej spolupráce. Pri prierezovej téme Rovnosť príležitostí, stratégia osobitne akcentuje jej presadzovanie v sektoroch kvalitné vzdelávanie (1), dobré zdravie (2) a podpora trhového prostredia (6), pretože v týchto oblastiach sú rozdiely v rovnosti príležitostí medzi mužmi a ženami v partnerských krajinách spravidla najväčšie.

Prierezové témy sa aplikujú do stratégie prostredníctvom vyhlásených výziev a rešpektovaním ich princípov aj do iných nástrojov rozvojovej spolupráce. V texte samotných výziev sú prierezové témy uvedené v časti „oprávnené aktivity“ ako ikony v rámci jednotlivých sektorov výzvy ako aj textom, ktorý upozorňuje na potreby integrácie prierezových tém do projektu. V niektorých prípadoch je v texte upozornenie „integrácia prierezových tém v projekte je vysoko žiaduca“, čo sa dá vykladať ako nie záväzná povinnosť.

Vo formulári žiadosti o poskytnutie dotácie je bod č.8 „popis prierezových tém“. Vo viacerých výzvach v rokoch 2019 a 2020 tento formulár obsahoval na príslušnom mieste inštrukciu obsahujúcu prierezové témy z predchádzajúcej stratégie. V týchto prípadoch bol počet prierezových tém vyšší, avšak témy boli

uvedené výrazom „napríklad“, čo umožňuje nesprávne chápanie, že žiadateľ si môže z uvedených štyroch tém vybrať niektoré, pritom to nemusia byť práve prierezové témy aktuálne pre súčasnú stratégiu.

V rámci výziev sú uvedené kritériá hodnotenia pre výber predložených projektov, ktoré sa v jednotlivých výzvach pohybujú od dvoch do päť. Nejde pritom o špecifické kritériá zamerané na konkrétnu požiadavku, ale súhrnné skupiny ako napr. relevantnosť, efektívnosť, účinnosť, udržateľnosť, kapacity žiadateľa. Osobitné kritérium pre integrovanie prierezových tém v projekte sa neuplatňuje a táto skutočnosť sa hodnotí spolu s inými relevanciami – k stratégii rozvojovej spolupráce, jej priorit a politik, k výzve samotnej, k potrebám partnerskej krajiny. To znamená, že význam a váha, akú prikladajú členovia hodnotiacej komisie integrácii prierezových tém, nie sú bližšie špecifikované ani osobitne bodovo hodnotené. Rozpis agregovaných skupinových kritérií na individuálne kritériá by spresnil a zameril hodnotenie na kľúčové náležitosti projektu a určil aj váhu jednotlivých kritérií v súlade s ich dôležitosťou pre implementáciu projektu a zámery stratégie. Publikovanie zoznamu a váhy jednotlivých kritérií by viedlo aj k zvýšeniu kvality projektov (žiadatelia by reagovali v príprave projektu/žiadosti na všetky dôležité momenty) a zvýšila by sa aj transparentnosť hodnotiaceho procesu a výberu projektov.

Integrácia prierezových tém sa realizuje na projektovej úrovni dvoma spôsobmi:

- Témy „Životné prostredie a zmena klímy“ a Rovnosť príležitostí“ ako prioritné témy projektu v rámci sektora č. 3 Dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti a sektora č. 5 Infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov, v týchto prípadoch s ich implementáciou a začatím nie sú žiadne problémy
- Ako prierezové musia byť tieto dve témy integrované do všetkých projektov v každom tematickom - prioritnom sektore. V týchto prípadoch je situácia výrazne odlišná, žiadatelia sú zameraní najmä na prioritné témy projektu a prierezovým témam nevenujú dostatočnú pozornosť.

Vo vzorke projektov z výziev (pre Afganistan, Budovanie kapacít, Spolufinancovanie pre projekty EK, Rozvojové vzdelávanie, Ukrajinu, Východné partnerstvo, západný Balkán, Program podnikateľských partnerstiev) je **v prevažnej miere prípadov len všeobecný, krátky a formálny popis týchto tém a takmer úplne chýba prezentácia spôsobu ako budú tieto témy zakomponované do implementácie projektu. Záverečné správy väčšiny projektov vôbec nehodnotia ako integrácia prierezových tém bola zrealizovaná.** Odpočet plnenia absentuje, čiže ani nie sú podklady, ktoré by umožnili reálne prierezové témy ako súčasť rozvojovej spolupráce a jednotlivých projektov hodnotiť.

Ani projekty, ktoré v žiadosti uvádzajú uplatnenie rovnosti príležitostí pre mužov a ženy, v záverečnej správe pri uvádzaní počtu účastníkov na jednotlivých aktivitách projektu neposkytujú informácie o počte mužov a žien ako približnú indikáciu uplatnenia rovnosti príležitostí. Vo viacerých prípadoch téma „Rovnosti príležitostí“ nie je úplne pochopená. „Životné prostredie a ochrana klímy“ je ľahšie pochopiteľná pre žiadateľov o dotáciu, napriek tomu jeho integrácia do jednotlivých projektov je tiež často formálna.

Relevancia prierezových tém k strategickým dokumentom, národným aj partnerských krajín (vyjadrujúce ich ciele a potreby) je vysoká na úrovni stratégie rozvojovej spolupráce. Rovnako aj miera koherencie stratégie s týmito dokumentmi. V procese implementácie stratégie – výzvy a ich dokumenty, hodnotenie projektov, prístup a pochopenie žiadateľov – **sa však prierezové témy neintegrujú do projektov v potrebnej miere, ich začlenenie je nedostatočné a často formálne.** V tomto kontexte je **správnym krokom zo strany MZVEZ SR a SAMRS zabezpečenie vypracovania príručiek „Rodová rovnosť v projektoch rozvojovej spolupráce“ a „Príručka pre integrovanie prierezovej témy životného prostredia a zmeny klímy do nástrojov rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky“**

a nadväzných školení na integráciu prierezových tém do nástrojov rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci SR pre donorov aj žiadateľov o finančné prostriedky.

3. Existuje jasná intervenčná logika a relevantné nástroje na dosahovanie stanovených sektorových a teritoriálnych priorít?

OECD/DAC kritériá: relevantnosť, koherencia

V príprave strednodobej stratégie na roky 2019 – 2023 sa vychádzalo najmä z troch základných zdrojov. Prvý tvoria analýzy implementácie predchádzajúcej stratégie na roky 2014 – 2018, ako aj odporúčania Peer Review DAC OECD, ktoré sa viažu na prax rozvojovej spolupráce SR. Druhý okruh predstavuje Agenda 2030 a ďalšie medzinárodné záväzky (napr. Parížska dohoda). Tretiu skupinu tvoria poznatky o situácii v partnerských krajinách na základe ich národných rozvojových dokumentov a analýzy situácie v týchto krajinách s využitím poznatkov ZÚ SR a rozvojových diplomatov. Dôraz bol kladený na identifikáciu potrieb týchto krajín. Zohľadňuje sa aj expertíza a skúsenosti, ktoré vie SR uplatniť vo väzbe na potreby partnerských krajín v rozvojovej spolupráci. Pri pohľade na široko vymedzené ciele a priority rozvojovej spolupráce SR možno usudzovať, že široké spektrum informácií sa dostatočne nepremietlo do jednoznačne a racionálne vymedzenej teritoriálnej a sektorovej stratégie.

Nedostatočne sa zohľadnila aj možnosť uplatnenia komparatívnych výhod vo vzťahu k potrebám cieľových krajín. Ako kontrast k našim širokým cieľom možno uviesť príklad Írska, ktorého ODA má v Keni len dve veľmi špecializované tematické priority – pestovanie zemiakov a živočíšnu výrobu. Čiže jeden sektor, v ktorom je obsiahnuté len jedno odvetvie a v jeho rámci len dve úzko špecializované oblasti. Identifikácia takýchto príležitostí, v ktorých donorská krajina svojimi odbornými kapacitami a sústredením finančných zdrojov vie priniesť hmatateľné a evidentné výsledky, by mala byť úlohou aj výstupom situačnej analýzy v partnerských krajinách.

Dôležitosť dôkladných analýz miestnej situácie je daná potrebou výberu menšieho počtu tematických priorít pre partnerské krajiny, súčasne riešiaceho aj proporionalitu k rozpočtovým zdrojom pre dvojstrannú rozvojovú spoluprácu. S limitovaným rozpočtom nie je účelné ani efektívne presadzovať široko koncipovanú rozvojovú spoluprácu. Vhodnejšou alternatívou je koncentrovanejšia rozvojová spolupráca, racionálnejšia v počte partnerských krajín aj sektorových priorít, viac špecifická a špecializovaná, založená na prieniku potrieb partnerských krajín a slovenskej expertízy (konkurenčnej výhody). Takto stanovená rozvojová spolupráca má potenciál väčšieho prínosu k potrebným zmenám v partnerských krajinách a zvýšeniu reputácie donora.

Súčasťou projektovej dokumentácie žiadosti o dotáciu je aj matica logického rámca projektu, ktorá sa využíva len na projektovej úrovni a umožňuje, aby sa monitoring implementácie realizoval aspoň na tejto úrovni. Na žiadnej vyššej úrovni ako je projektová, nie je matica logického rámca súčasťou tvorby a implementácie stratégie. Dôsledkom je **nastavenie intervenčnej logiky, ktoré umožňuje len v obmedzenom rozsahu posudzovať dosiahnutý pokrok implementácie, pretože nie sú k dispozícii indikátory výstupov a výsledkov** na úrovni partnerských krajín, jednotlivých prioritných sektorov a samozrejme ani na úrovni stratégie. Nastavenie intervenčnej logiky v súlade so zásadami jej tvorby zabezpečuje definovanie kvantitatívnych ukazovateľov a vytvára mechanizmus, ktorým sa monitoruje priebeh implementácie stratégie ako celku a jej kľúčových segmentov. Takto vytvorený rámec slúži na jednoznačnú orientáciu žiadateľov o dotácie pre rozvojové intervencie na riešenie podstaty problému - cieľa a dosahovanie kvantitatívne merateľných a teda preukázateľných výsledkov.

Týmto spôsobom by sa zabezpečoval aj posun od v súčasnosti prevažne responzívneho systému (ako konštatuje aj Peer Review DAC OECD), v ktorom pri široko stanovených sektorových prioritách o zameraní a výsledkoch schválených projektov v značnej miere rozhoduje ponuka predložených žiadostí o dotáciu, v ktorej sa odrážajú aj záujmy žiadateľov. **Definícia konkrétnych kvantitatívne merateľných cieľov je dôležitým krokom pre priblíženie implementácie stratégie k uplatňovaniu riadenia založeného na výsledkoch.**

Pre vypracovanie intervenčnej logiky na úrovni stratégie možno vychádzať z formulára matice logického rámca, ktorý sa používa pri dotačných projektoch (Príloha č.2 Formulár matice logického rámca projektu). Kvalitu a konzistentnosť intervenčnej logiky by zvýšili niektoré drobné zmeny a doplnky ako sú jednoznačná definícia ukazovateľov – vecná aj územná, doplnenie východiskovej hodnoty ukazovateľov výsledku a dátum, ku ktorému sa vzťahuje, uvedenie spoľahlivého zdroja pre získanie/overenie hodnôt ukazovateľa a ich interval dostupnosti, transparentná väzba ukazovateľov výsledku na výstupové indikátory. Vybrané ukazovatele musia byť povinné pre všetky projekty, iba časť indikátorov môže byť voliteľná žiadateľom. Ako vstup do tvorby intervenčnej logiky je vypracovaná, spolu so ZÚ v daných krajinách, situačná analytická správa za partnerské krajiny s identifikáciou hlavných problémov, čiže prioritných potrieb na riešenie a hlavných príčin týchto problémov/potrieb. Analýza je východiskom pre definovanie ukazovateľov výsledkov a výstupov ako aj aktivít, ktoré k nim vedú.

Pre každý prioritný sektor by mal byť stanovený minimálne jeden ukazovateľ výsledku, čo umožní monitorovanie aj z hľadiska sektorov. Sektorový prístup v súvislosti s Agendou 2030 a jej cieľmi udržateľného rozvoja sa v rámci ODA vyspelých krajín presadzuje pri programovaní a plánovaní, vrátane rozpočtovania.

Strednodobá stratégia obsahuje logickú maticu pre monitorovanie pokroku v skvalitňovaní systému ODA SR. Ide o užitočný dokument, ktorý rámcuje postup pre lepšiu a efektívnejšiu koordináciu a riadenie ODA v jej koncepčných aj implementačných aspektoch, vytvára vhodné prostredie pre jej fungovanie ale aj publicitu a rast povedomia širokej verejnosti o rozvojovej spolupráci. Tento dokument však nenahrádza absenciu explicitne nastavenej intervenčnej logiky stratégie. Riešením tejto skutočnosti je rekonštrukcia matice logického rámca s definovaním kvantitatívnych ukazovateľov výsledku na úrovni stratégie, sektorových cieľov a krajín.

Ciele a priority rozvojovej spolupráce, v celej ich štruktúre by mali byť formulované adresne a presne aby bolo jednoznačné k čomu smerujú a čo má byť výsledkom rozvojových intervencií. Cieľ predstavuje zmenu stavu, situácie či úrovne v prioritnej oblasti, a to musí vyjadrovať aj formulácia cieľa. Ako príklad možno uviesť jeden z cieľov aktuálnej stratégie pre rozvojovú spoluprácu „podporiť tvorbu pracovných miest...“ ktorého vhodnejšia formulácia by mohla znieť „vytvoriť nové pracovné miesta...“, čo umožňuje jednoznačnú kvantifikáciu tohto cieľa. Navyše cieľom nie je podpora samotná, tá je len prostriedkom k dosiahnutiu skutočného cieľa. Preto je dôležité **ciele stanovovať konkrétne ako želanú/plánovanú zmenu, ktorú je potrebné kvantifikovať pre účely monitorovania prostredníctvom kvantitatívne merateľných ukazovateľov.** Takéto formulovanie cieľov v strednodobej stratégii a v od nej odvodených dokumentoch **umožní priebežne aj následne posudzovať pokrok v implementácii porovnaním cieľových a dosiahnutých hodnôt indikátorov výsledku – cieľa rozvojovej spolupráce. Konkrétne stanovené ciele, s kvantitatívne merateľnými ukazovateľmi sú aj jasnou orientáciou pre prípravu a realizáciu intervencií, ktorými sa ciele a priority rozvojovej spolupráce naplňajú.**

Výber vhodných nástrojov ako súčasť intervenčnej logiky je spojená s analýzou situácie v konkrétnom regióne/krajine. V rámci tejto analýzy sa identifikujú hlavné problémy/potreby ale aj hlavné príčiny, ktoré ich spôsobujú. Vhodné aktivity sa vyberajú na základe ich schopnosti riešiť alebo zmierňovať príčiny problémov. Aj v tejto súvislosti sa zdôrazňuje význam situačnej analýzy partnerských krajín, ktorá je dôležitá pre určenie cieľov a priorít rozvojovej spolupráce pre danú krajinu, ale aj vo fáze implementácie pre prípravu projektov, vrátane výberu vhodných aktivít pre riešenie príčin problému, na ktorý je projekt zameraný. Vypracované situačné analýzy alebo iné čiastkové analytické materiály by preto mali byť verejne dostupné a využiteľné žiadateľmi pripravujúcimi projektové žiadosti o dotáciu. V samotnom vypracovaní a publikovaní situačných analytických materiálov je priestor na zlepšenie. Limitujúcim prvkom je pravdepodobne obmedzený počet pracovníkov štátnej správy v oblasti rozvojovej spolupráce, ale aj na ZÚ SR, ktorých účasť na príprave takýchto dokumentov je nevyhnutná pre ich

znalosti miestnej situácie a jej vývoja. Faktorom s vplyvom na výber aktivít a ich rozsahu sú aj disponibilné zdroje na intervenciu.

Schopnosť produkovania výstupov a výsledkov je čiastočne predurčená stanovenými cieľmi a prioritami rozvojovej spolupráce vo vzťahu k jednotlivým programovým a partnerským krajinám. V rozhodnutí o nastavení cieľa sa musia okrem primárne dôležitej potreby cieľovej krajiny premietnuť aj skúsenosti, schopnosti a úroveň expertízy, ktorú vieme poskytnúť pri plnení daného cieľa. Všeobecne je rozsah výstupov a výsledkov silne rámcovaný aj finančnými zdrojmi, a to platí od úrovne stratégie až po úroveň projektov. Tie sú determinované finančnými alokáciami na jednotlivé výzvy ako aj maximálnymi limitmi výšky dotácií na projekt. Vzhľadom na obmedzený rozpočet na rozvojovú spoluprácu, negatívnym faktorom je prílišná fragmentácia, vysoký rozptyl a nízke finančné objemy na intervencie, krajiny, tematické ciele. Následne vyprodukované výstupy a výsledky nemusia priniesť potrebné očakávané zmeny vo vybraných tematických sektoroch v partnerských krajinách. Potenciál dosahovania priaznivejších výsledkov má dlhodobejšia spolupráca, čiže dlhšie trvajúce projekty. Z tohto hľadiska je zrušenie výzvy na strategické partnerstvo v Keni (s dĺžkou projektu 3 roky) nepriaznivým faktorom.

V roku 2020 bola priemerná dotácia na rozvojové a humanitárne projekty vo výške približne 120 tisíc eur. Aj po zohľadnení spolufinancovania (10% neziskový sektor, 20% podnikateľské subjekty) je to stále malý objem prostriedkov, aby generované výstupy/výsledky mali zásadnejší vplyv na cieľové oblasti. Pri menších projektoch je vyšší podiel režijných/transakčných nákladov. Koncentrácia zdrojov je aj z pohľadu generovania výsledkov vhodným procesom.

Dokument Zameranie dvojstrannej rozvojovej spolupráce SR na príslušný rok je nástrojom koordinácie rezortov zúčastňujúcich sa na rozvojovej spolupráci. Prenáša širšie strategické zámery do plánovaných aktivít jednotlivých rezortov na príslušný rok na princípe koordinácie rezortov. Prezentuje hlavné výzvy na ktoré sa MZVEZ SR ako koordinátor rozvojovej spolupráce v danom roku bude koncentrovať.

Dôležitou stálou súčasťou „zamerania“ je rozdelenie alokácie finančných prostriedkov MZVEZ SR pre daný rok na dotácie, mikrogranty, SSE a réžiu súvisiacu s implementáciou rozvojovej spolupráce na štátnej úrovni – vrátane komunikácie a budovania kapacít v štátnom sektore. V dokumente na rok 2020 sa prezentuje prehľad Indikatívnych výdavkov na dvojstrannú oficiálnu rozvojovú pomoc na roky 2020-2022 za vybrané rezorty, pričom len predpokladá rovnaké výdavky ako vo východiskovom roku.

Prínos dokumentu je aj v rozhodnutiach o plánovaných reakciách na súčasnú situáciu a nové skutočnosti v rozvojovej spolupráci. Zaoberá sa aktuálnymi otázkami ako je vytváranie predpokladov pre lepšiu absorpciu dodatočných zdrojov, postupné plnenie odporúčaní Peer Review DAC OECD, nové spôsoby financovania a kombinovania zdrojov, širšie zapojenie slovenských organizácií do projektov financovaných EÚ. Svojim charakterom je doplnkom a sprostredkovateľom medzi strednodobou stratégiou a potrebami naplňania jej zámerov v danom roku. Tam kde je stratégia zo svojej podstaty menej detailná, tam plní svoju úlohu ako ročný kvázi plánovací dokument, upresňujúci zámery stratégie pre potreby implementácie, reagujúci na zmeny vývoja nepredpokladané v čase tvorby stratégie ako aj rozdeľujúci zdroje na príslušný rok. Súčasne ide o prostriedok na koordináciu aktérov rozvojovej spolupráce zo štátnej správy a každoročne predkladaný dokument je výsledkom vzájomných rokovaní všetkých zúčastnených, ktoré sú pre implementáciu strednodobej stratégie veľmi dôležité.

B. Výzvy, kvalita schválených projektových návrhov a intervenčnej logiky z hľadiska spracovania sektorových priorít a cieľov partnerských krajín

4. Do akej miery zverejnené výzvy a schválené projekty reagujú na priority stratégie a partnerských krajín?

OECD/DAC kritériá: koherencia

Základné ciele stratégie - znižovanie chudoby; posilňovanie demokracie a dobrej správy vecí verejných; zlepšenie životného prostredia obyvateľov partnerských krajín – sa naplňajú cez šesť prioritných sektorov (Kvalitné vzdelávanie; Dobré zdravie; Dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti; Potravinová bezpečnosť a poľnohospodárstvo; Infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov; Podpora tvorby trhového prostredia). Pre jednotlivé programové krajiny, partnerské regióny a Afganistan sú stanovené ciele a priority rozvojovej spolupráce osobitne, ale v plnom rozsahu vychádzajú a sú v súlade s cieľmi a prioritami stratégie.

Pre programové krajiny Moldavsko a Gruzínsko sú vytýčené rovnaké ciele: Budovanie stabilnej a demokratickej krajiny s efektívnou fungujúcou štátnou správou, samosprávou a silnou občianskou spoločnosťou; Zlepšenie kvality života a zdravia obyvateľov, prostredníctvom efektívneho a udržateľného manažmentu vodných zdrojov a iných prírodných zdrojov, odpadového hospodárstva a ochrany ŽP; Zlepšenie výkonnosti podnikateľského sektora, zavádzania inovácií v MSP a podpora udržateľnej zamestnanosti.

Keňa má definované štyri hlavné ciele rozvojovej spolupráce, ktoré sú identické s cieľmi regiónu východná subsaharská Afrika: Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľov s dôrazom na deti a matky, prístupnosť kvalitatívnej zdravotnej a preventívnej starostlivosti; Zníženie úrovne nezamestnanosti mladých lepším prístupom ku kvalitnému vzdelávaniu a získavaniu praktických skúseností; Posilnenie potravinovej bezpečnosti, budovanie odolnosti miestnych komunít voči dopadom zmeny klímy na poľnohospodárstvo, ochrana a podpora udržateľného využívania prírodných zdrojov; Podpora tvorby pracovných miest udržateľným ekonomickým rozvojom.

Aj regióny západný Balkán a Východné partnerstvo majú rovnaké ciele rozvojovej spolupráce: Prenos reformných skúseností, fungujúca štátna správa, samospráva a silná občianska spoločnosť; Zlepšenie kvality života a zdravia obyvateľov, prostredníctvom udržateľného rozvoja infraštruktúry, udržateľného využívania prírodných zdrojov a ochrany ŽP; Podpora podnikateľského zavádzanie inovácií v MSP, podpora udržateľnej zamestnanosti.

Ciele regiónu Blízky východ sú nasledovné: Prístup ku kvalitnému vzdelávaniu pre všetkých, s dôrazom na tvorbu zručností pre trh práce; Zvýšenie kvality a dostupnosti udržateľnej infraštruktúry (voda, sanitácia, energetika); Zlepšenie dostupnosti a kvality zdravotnej starostlivosti; Rozvoj podnikateľského prostredia a tvorba pracovných miest. Tieto ciele sledujú zlepšenie životných podmienok domáceho obyvateľstva a ich uplatnenie sa v domovských krajinách ako spôsob predchádzania, resp. zmiernenia migrácie.

Pre Afganistan je cieľom rozvojovej spolupráce zvýšiť kvalitu vzdelávania s dôrazom na vyššie a odborné vzdelávanie.

Ciele rozvojovej spolupráce boli definované na základe potrieb partnerských krajín identifikovaných v ich strategických a rozvojových dokumentoch, analytických materiáloch ZÚ SR, poznatkoch z predchádzajúcej rozvojovej spolupráce, možností a kapacít slovenskej expertízy, medzinárodného vývoja a globálnych, resp. regionálnych kríz ako aj rozpočtového rámca.

Úroveň relevantnosti výziev k stanoveným cieľom a prioritám stratégie aj programových a partnerských krajín je veľmi vysoká. Výzvy úplne rešpektujú ciele a priority stratégie ako celku a rovnako aj ciele rozvojovej spolupráce partnerských krajín. Toto platí ako pravidlo a v hodnotenom období nebol zaznamenaný odklon od cieľov stratégie ani cieľov pre partnerské krajiny v žiadnej výzve na rozvojové projekty.

V roku 2019 bolo vyhlásených a vyhodnotených celkom 14 výziev, z toho 2 pre PPP, 1 pre budovanie kapacít, 1 pre globálne rozvojové vzdelávanie, 1 pre vyslanie dobrovoľníkov a 1 pre spolufinancovanie účasti slovenských organizácií na rozvojových projektoch EK. Ďalších sedem výziev pre rozvojové projekty v partnerských krajinách plne rešpektovalo teritoriálne aj tematické ciele stratégie, ako aj ciele schválené pre rozvojovú spoluprácu v partnerských krajinách. Výzva na humanitárny projekt na zmiernenie dôsledkov migračnej a utečeneckej krízy na Blízkom východe je v súlade s cieľmi rozvojovej spolupráce pre tento región a samozrejme aj s prioritami stratégie. Táto výzva bola rozšírená aj na partnerskú krajinu Južný Sudán (problematika migračných a utečeneckých kríz nie je medzi cieľovými prioritami regiónu východnej subsaharskej Afriky), čo je v prípade humanitárnej pomoci prirodzená a očakávaná reakcia na novo vzniknutú situáciu, ktorá si vyžaduje humanitárnu intervenciu.

V roku 2020 bolo vyhlásených a vyhodnotených 15 výziev, z ktorých 1 pre program podnikateľských partnerstiev, 1 pre budovanie kapacít, 1 pre globálne rozvojové vzdelávanie, 1 pre vyslanie dobrovoľníkov a 1 pre spolufinancovanie účasti slovenských organizácií na rozvojových projektoch EK. Z ostatných desiatich výziev bolo sedem cielených na rozvojové projekty a tri výzvy na humanitárnu pomoc. Všetky výzvy pre rozvojové projekty sú v súlade s cieľmi a prioritami stratégie ako aj cieľmi rozvojovej spolupráce jednotlivých partnerských krajín. Dve z troch humanitárnych výziev reagovali na vznik pandémie COVID-19. Obidve výzvy smerovali do teritoriálnych priorít strednodobej stratégie. Tretia humanitárna výzva je svojim teritoriálnym aj vecným zameraním rovnaká s výzvou z roku 2019 pre región Blízkeho východu a Južný Sudán na zmiernenie dôsledkov migračnej a utečeneckej krízy.

Vysoká miera relevancie výziev k cieľom a prioritám stratégie je zabezpečovaná dôsledným rešpektovaním strategických dokumentov na úrovni rozvojovej spolupráce SR ako celku a aj na úrovni programových krajín, pri príprave a vyhlasovaní výzvy implementačnou agentúrou SAMRS a schvaľovaním návrhu výziev MZVEZ SR.

Schválené projekty sú plne relevantné k výzvam. Táto pozitívna skutočnosť je dôsledkom vysokej miery prepojenia a súladu medzi stratégiou, CSPs programových krajín a výzvami samotnými, čo zabezpečuje prenos cieľových zámerov od stratégie až k ich implementácii. Dôležitú úlohu v zabezpečení relevancie projektov k cieľom a prioritám stratégie a partnerských krajín plní hodnotenie projektov na základe ich bodového ohodnotenia. Váha súhrnného kritéria relevantnosti (k cieľom a prioritám stratégie, potrebám partnerskej krajiny, ale aj priezovným témam) pre rozvojové a humanitárne projekty tvorí 25% z maximálneho bodového ohodnotenia projektov všetkými kritériami. V dôsledku široko definovaných tematických cieľov na jednej a úzko zameraných projektov na strane druhej sa relevancia jednotlivých projektov vzťahuje k niektorým častiam cieľov a priorít v tematickej oblasti. Táto skutočnosť neznižuje relevantnosť schválených projektov, len aj z toho pohľadu zvyrazňuje problém široko definovaných vecných cieľov a ich nedostatočnej špecifikácie. Relevantnosť projektov k teritoriálnym prioritám je jednoznačná v danom systéme prípravy výziev a ich vyhodnocovania v prostredí vysokej koherencie medzi stratégiou, CSPs pre programové krajiny a výzvami.

Dotácie na rozvojové projekty sú určené len pre partnerské krajiny a na schválené sektorové priority (s výnimkou budovania kapacít a globálneho rozvojového vzdelávania, PPP, z časti aj vyslanie dobrovoľníkov). Výzvy tieto strategické zamerania plne rešpektujú. Humanitárne projekty smerujú do krajín postihnutých prírodnou katastrofou, konfliktom alebo inou krízou. V roku 2019 a 2020 všetkých 15 schválených humanitárnych projektov bolo nasmerovaných do partnerských krajín. **Kľúčový nástroj**

dvojstrannej rozvojovej spolupráce s najväčším rozpočtom je tak v sledovanom období využívaný v súlade s cieľmi a prioritami stratégie a partnerských krajín.

Finančné príspevky – sa využívajú v rámci rozvojovej spolupráce aj humanitárnej pomoci a svojou povahou sú predurčené na rýchlu reakciu. V prípade humanitárnej pomoci sa nimi reaguje na následky prírodných katastrof, konfliktov a kríz. Nie sú obmedzené teritoriálnymi prioritami a môžu byť adresované do rozvojových krajín na aktuálnom zozname DAC OECD. V rokoch 2019 a 2020 len päť finančných príspevkov smerovalo mimo partnerské krajiny (Mexiko, Nepál, Uzbekistan, Turecko a Sudán), čiže aj v tomto prípade sa rešpektovali potreby partnerských krajín a geografické priority stratégie. Finančné príspevky sa využívajú aj na medzinárodné projekty a aktivity, ktoré idú mimo rámec stanovených cieľov a priorít stratégie a partnerských krajín.

Mikrogranty – ako operatívny a flexibilný nástroj rozvojovej spolupráce realizovaný ZÚ SR z hľadiska vecného zamerania rešpektuje šesť sektorových priorít stratégie. Z pohľadu teritoriálnych priorít v roku 2019 z celkového počtu 70 poskytnutých mikrograntov len dva smerovali mimo partnerské krajiny. V roku 2020 SAMRS na základe súhlasu MZVEZ SR schválilo 76 žiadostí ZÚ SR o poskytnutie mikrograntov a z nich 72 v programových a partnerských krajinách.

Vysielanie dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov nie je viazané len na partnerské krajiny ale oprávnené je ich vysielanie aj do iných rozvojových krajín (podľa zoznamu OECD DAC). Aj v tomto prípade však väčšina dobrovoľníkov smeruje do partnerských krajín (aj s cieľom nadviazať a vybudovať kontakty s miestnymi organizáciami a komunitami), v roku 2019 to bolo sedemnást' z celkového počtu 21 vyslaných dobrovoľníkov a v roku 2020 trinásť z celkového počtu 18.

Program podnikateľských partnerstiev nie je obmedzený na teritoriálne ani sektorové priority stratégie (avšak krajiny musia byť na zozname prijímateľov OECD DAC), zámerom stratégie je zvýšiť, zatiaľ, nízky záujem podnikateľského sektoru o zapojenie sa do rozvojovej spolupráce. V rokoch 2019 - 2020 zo 17 schválených projektov len tri smerovali do krajín, ktoré nie sú prioritou stratégie (Ghana, Maurícius a Uzbekistan).

Aj ďalšie využívané nástroje rozvojovej spolupráce rešpektujú priority stratégie a partnerských krajín.

5. Umožňuje aktuálne nastavenie výberu zabezpečiť realizáciu kvalitných rozvojových aktivít prispievajúcich k plneniu stratégie?

OECD/DAC kritériá: efektívnosť, vplyv/dopad

Prostredníctvom vyhlásených výziev majú vo vymedzenom termíne jednotliví záujemcovia možnosť predkladať žiadosti o poskytnutie dotácie. V sledovanom období bolo vyhlásených celkovo 31 výziev na predkladanie žiadostí. Z toho v roku 2019 ich bolo 14 a v roku 2020 celkovo 17, resp. 16⁶. 15 výziev bolo zameraných na predloženie žiadostí o dotácie a jedna výzva bola určená pre výber „externých odborných hodnotiteľov žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci“. Prehľad vyhlásených výziev a alokovaných finančných prostriedkov v rokoch 2019 a 2020 sa nachádza v tabuľkách č.5 a č.6

Tabuľka č. 5 Prehľad výziev SAMRS na predloženie žiadostí o dotácie v roku 2019

p.č.	Číslo výzvy	Názov	Alokácia v eur	Výška schválených dotácií v eur
1	SAMRS/2019/KE/1	Podpora rozvojových intervencií - Kenská republika	700 000	740 475,62
2	SAMRS/2019/MD/1	Podpora rozvojových intervencií – Moldavsko	500 000	399 341,00
3	SAMRS/2019/ZB/1	Podpora odovzdávania skúseností - západný Balkán	400 000	343 371,05
4	SAMRS/2019/VP/1	Podpora odovzdávania skúseností - Východné partnerstvo	300 000	285 768,00
5	SAMRS/2019/SA/1	Podpora rozvojových intervencií - Východná subsaharská Afrika	200 000	251 118,40
6	SAMRS/2019/HUM/1	Podpora humanitárnej a posthumanitárnej pomoci v regióne Blízkeho východu a v Južnom Sudáne	1 000 000	999 962,40
7	SAMRS/2019/AFG/1	Podpora rozvojových intervencií - Afganistan	100 000	99 976,00
8	SAMRS/2019/UA/1	Podpora pri odstraňovaní následkov ozbrojeného konfliktu - Ukrajina	300 000	199 888,00
9	SAMRS/2019/RV/1	Podpora globálneho a rozvojového vzdelávania	50 000	52 474,00
10	SAMRS/2019/BK/1	Budovanie kapacít a partnerstiev	50 000	50 000,00
11	SAMRS/2019/EK/1	Spolufinancovanie rozvojových projektov EÚ	80 000	22 312,00
12	SAMRS/2019/D/1	Vysielanie dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov do rozvojových krajín	258 931	223 051,00
13	SAMRS/2019/PPP/1	Program nových podnikateľských partnerstiev	500 000	435 392,78
14	SAMRS/2019/PPP/2	Podpora nových podnikateľských partnerstiev	70 000	59 260,00
SPOLU			4 508 931	4 162 390,25

Zdroj: SAMRS

⁶ výzva SAMRS/2020/ST/KE/1 - Strategická podpora dlhodobých rozvojových intervencií v Kensej republike - bola zrušená rozhodnutím MZVEZ SR zo dňa 3. 4. 2020

Tabuľka č. 6 Prehľad výziev SAMRS na predloženie žiadostí o dotácie v roku 2020

p.č.	Číslo výzvy	Názov	Alokácia v eur	Výška schválených dotácií v eur
1	SAMRS/2020/BK/1	Podpora budovania kapacít slovenských rozvojových organizácií	150 000	150 000,00
2	SAMRS/2020/RV/1	Podpora globálneho a rozvojového vzdelávania	100 000	89 593,00
3	SAMRS/2020/ZB/1	Podpora odovzdávania skúseností na západnom Balkáne	400 000	176 624,00
4	SAMRS/2020/GE/1	Podpora odovzdávania skúseností v Gruzínsku	500 000	311 314,00
5	SAMRS/2020/PPP/1	Podpora nových podnikateľských partnerstiev	500 000	455 498,00
6	SAMRS/2020/EK/1	Podpora projektov slovenských organizácií schválených v rámci rozvojových nástrojov Európskej Komisie prostredníctvom poskytnutia spolufinancovania	80 000	15 792,16
7	SAMRS/2020/AFG/1	Podpora rozvojových intervencií v Afganistane	100 000	99 960,00
8	SAMRS/2020/KE/1	Podpora rozvojových intervencií v Kenjskej republike	500 000	172 172,00
9	SAMRS/2020/MD/1	Podpora rozvojových intervencií v Moldavskej republike	500 000	598 897,00
10	SAMRS/2020/SSA/1	Podpora rozvojových intervencií vo východnej subsaharskej Afrike	500 000	649 725,00
11	SAMRS/2020/HUM/1	Zmiernenie negatívnych vplyvov migračnej a utečeneckej krízy spôsobenej vojnovými konfliktmi a pretrvávajúcou krízou v regiónoch Stredného a Blízkeho východu; Zmiernenie negatívnych vplyvov humanitárnej krízy v Južnom Sudáne a jej dôsledkov priamo ovplyvňujúc okolité krajiny	1 000 000	1 049 459,45
12	SAMRS/2020/HUM/2	Zmiernenie negatívnych vplyvov vyvolaných šíriacou sa pandémiou koronavírusu v krajinách, ktoré sú súčasťou teritoriálnych priorit Slovenskej republiky uvedených v Strednodobej stratégii rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023	300 000	298 050,14
13	SAMRS/2020/HUM/3	Zmiernenie negatívnych vplyvov vyvolaných šíriacou sa pandémiou koronavírusu v krajinách, ktoré sú súčasťou teritoriálnych priorit Slovenskej republiky uvedených v Strednodobej stratégii rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023	300 000	200 000,00

14	SAMRS/2020/UA/1	Podpora pri odstraňovaní následkov ozbrojeného konfliktu prostredníctvom podpory ochrany zdravia a bezpečnosti civilného obyvateľstva UA ako predpokladu sociálno-ekonomického rozvoja krajiny	300 000	190 000,00
15	SAMRS/2020/D/1	Vysielanie dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov do rozvojových krajín	351 860	185 760,00
SPOLU			5 581 860	4 642 844,75⁷

zdroj: SAMRS

Podľa stanovených podmienok vo výzve má žiadateľ povinnosť podať projektovú žiadosť elektronicky prostredníctvom Grant management systému a v listinnej podobe na adresu SAMRS alebo do elektronickej schránky SAMRS prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy, podpísanú kvalifikovaným elektronickým podpisom, kvalifikovaným elektronickým podpisom s mandátnym certifikátom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou.

Hodnotiaci a výberový proces žiadosti sa zahajuje dňom doručenia žiadosti na SAMRS. spomínaných. Má dve fázy. Prvá z nich je formálna fáza, resp. formálna kontrola. Počas nej sa overuje splnenie podmienok v súlade s výzvou a dokumentmi, na ktoré sa výzva odvoláva. Uvedené podmienky stanovené vo výzve, ktoré sú predmetom overovania v rámci formálnej kontroly žiadosti, musia byť splnené. V prípade nepreukázania splnenia akejkoľvek podmienky zo strany žiadateľa SAMRS zastaví posudzovanie žiadosti a žiadosť z hodnotiaceho a výberového procesu vyradí.

V prípade, že žiadosť všetky podmienky stanovené vo výzve splní, postupuje do druhej fázy hodnotiaceho a výberového procesu – do odborného hodnotenia. Postup odborného hodnotenia a podrobnosti o poskytnutí dotácie na rozvojovú spoluprácu upravuje interné opatrenie MZVEZ SR⁸ v súlade s príslušnou relevantnou legislatívou⁹. V sledovanom období (roky 2019-2020) sa podmienky, nastavenie a legislatívny rámec odborného hodnotenia nemenili.

Odborné hodnotenie začína zaslaním žiadostí, ktoré splnili všetky náležitosti formálnej kontroly jednotlivým členom hodnotiacej komisie pre vyhodnocovanie žiadostí o poskytnutie dotácií na rozvojovú spoluprácu a pre vyhodnocovanie ponúk na zadanie zákazky na rozvojovú spoluprácu (ďalej len „hodnotiaca komisia“)¹⁰. Hodnotiaca komisia má minimálne troch členov, pričom od roku 2019 je jedným z jej členov vedúci príslušného zastupiteľského úradu SR.

Žiadosti sa posielajú členom komisie spolu s odbornými stanoviskami SAMRS, stanoviskami externých hodnotiteľov a stanoviskami príslušných ZÚ SR, na závery ktorých má hodnotiaca komisia povinnosť prihliadať (okrem žiadostí o poskytnutie dotácie na účel podľa § 7 ods. 1 písm. f) zákona č. 392/2015 Z. z. - vyslanie dobrovoľníka¹¹ do partnerskej krajiny).

Následne je žiadosť hodnotená podľa kritérií uvedených vo výzve. Hodnotenie sa vykonáva elektronicky; to neplatí v prípade žiadosti na vyslanie dobrovoľníka do partnerskej krajiny (dobrovoľnícke projekty – podrobnejšie viď nižšie v časti „Analýza používaných kritérií pre výber projektov“). Pred zasadnutím komisie sa hodnotenia vypracované členmi komisie zasielajú tajomníkovi

⁷ výzva SAMRS/2020/ST/KE/1 - Strategická podpora dlhodobých rozvojových intervencií v Kensej republike - bola zrušená rozhodnutím MZVEZ SR zo dňa 3. 4. 2020

⁸ Opatrenie Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR z 23. marca 2016 č. 600.237/2016-ORPO, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o poskytovaní dotácií na rozvojovú spoluprácu

⁹ Zákon č. 392/2015 Z. z. o rozvojovej spolupráci a o zmene a o doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 281/2019 Z.z.

¹⁰ V zmysle §7, odsek 5, Zákon č. 392/2015 Z. z. o rozvojovej spolupráci a o zmene a o doplnení niektorých zákonov

¹¹ V zmysle Zákona č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

komisie, ktorý na základe súčtu pridelených bodov zostavuje poradie žiadostí. Nasleduje zasadnutie hodnotiacej komisie, počas ktorého sa hlasuje o konečnom poradí žiadostí a o tom, ktoré žiadosti komisia:

1. odporúča na schválenie,
2. neodporúča na schválenie.

Výsledok hlasovania má formu uznesenia. Na platnosť uznesenia je potrebné schválenie nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných členov zvolanej komisie. Pri rovnosti hlasov je rozhodujúci hlas predsedu komisie alebo ním povereného člena komisie.

Na základe odporúčania hodnotiacej komisie žiadosti o poskytnutie dotácie schvaľuje svojim podpisom minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. O schválení alebo neschválení žiadosti o dotáciu následne v termíne najneskôr do piatich pracovných dní informuje SAMRS žiadateľov i širokú verejnosť prostredníctvom svojej webstránky www.slovakaid.sk. Týmto sa hodnotiaci a výberový proces končí a začína sa ďalšia etapa životného cyklu projektu – proces zazmluvňovania a jeho následná realizácia.

V rámci dlhodobého plánu SAMRS na postupné zavádzanie základných princípov šandardizácie procesov, rovnakého prístupu, otvorenej komunikácie, transparentnosti a spoločenskej zodpovednosti, sa od roku 2018 pri hodnotiacom a výberovom procese žiadostí o poskytnutie dotácií používajú hodnotiace kritéria vychádzajúce zo štandardov definovaných podľa OECD/DAC¹².

Vo všeobecnosti možno pri rozvojových projektoch rozdeliť spomenuté hodnotiace kritériá do piatich základných podskupín:

1. Relevantnosť
2. Efektívnosť
3. Účinnosť
4. Udržateľnosť
5. Kapacita žiadateľa

V rámci hodnotiaceho kritéria Relevantnosť je hodnotiteľmi posudzované do akej miery projekt korešponduje primárne s cieľmi výzvy a jej prioritami a sekundárne, s politikami rozvojovej spolupráce SR (aktuálnou strednodobou stratégiou rozvojovej spolupráce a inými strategickými dokumentmi). Zároveň je kladený dôraz na posúdenie koherentnosti projektu k potrebám partnerskej krajiny (najmä so zreteľom na najmenej rozvinuté regióny a najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva krajiny). V neposlednom rade sa v prípade tohto kritéria zohľadňuje aj napĺňanie prierezových tém, ktoré musia byť integrované do navrhovaných projektových aktivít (SDG č. 13 a SDG č. 5). V rámci hodnotenia projektových návrhov sa posudzuje ich miera začlenenia do jednotlivých plánovaných projektových aktivít.

Pri posudzovaní kritéria Efektívnosť je braný na zreteľ vzťah medzi stanovenými cieľmi, výsledkami projektu a zvolenými aktivitami. Zároveň sa zohľadňujú možné potenciálne riziká ovplyvňujúce dosiahnutie stanovených cieľov.

Kritérium Účinnosť definuje aká by mala byť celková hospodárnosť projektu, primeranosť, účelnosť a nevyhnutnosť navrhovaných projektových vstupov vo vzťahu k výsledkom (pomer cena/výkon).

Posudzovanie opatrení, ktoré zabezpečia pokračovanie v aktivitách aj po skončení realizácie projektu a ich finančné krytie je predmetom kritéria Udržateľnosť. V rámci tohto kritéria je snaha kvantifikovať

¹² Development Co-operation Directorate – OECD (Výbor OECD pre rozvojovú pomoc (DAC), najdôležitejší medzinárodný orgán pre koordináciu a šandardizovanie rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci)

pravdepodobnosť, či budú prínosy projektu pokračovať po jeho skončení a či existuje dostatočná inštitucionálna a manažérska kapacita (všetkých zapojených partnerov ako i konečného príjemcu) v partnerskej krajine na zabezpečenie udržateľnosti projektu. Zároveň, tam kde je to relevantné, sa posudzuje aj zabezpečenie finančnej udržateľnosti projektového návrhu, t.j. finančného krytia prevádzky projektu počas celého obdobia udržateľnosti projektu.

Posledné kritérium Kapacita žiadateľa - posudzuje, či má žiadateľ zostavený realizačný tím s dostatočnými administratívnymi a odbornými kapacitami na riadenie projektu a realizáciu aktivít projektu. Popritom sa zohľadňujú predchádzajúce skúsenosti žiadateľa, jeho úspešnosť pri implementácii už realizovaných projektov a ak je to relevantné, aj kapacity lokálneho partnera.

Pre každú vyhlásenú výzvu je exaktne stanovená konkrétna skupina hodnotiacich kritérií, ktorá je spolu s popisom a bodovým rozsahom zverejnená ako súčasť textácie výzvy (v časti „Podmienka splnenia hodnotiacich kritérií“). Takto stanovené kritériá, priamo naviazané na konkrétnu vyhlásenú výzvu majú za cieľ zabezpečiť čo možno najväčšiu mieru objektívnosti pri hodnotení žiadostí o poskytnutie dotácií, ktoré sú v rámci konkrétnej výzvy predložené a po splnení formálnych náležitostí vstupujú do procesu odborného hodnotenia.

Špecifikum medzi použitými postupmi hodnotenia a hodnotiacimi kritériami tvoria „dobrovoľnícke“ žiadosti, ktoré reflektovali na výzvy zamerané na vysielanie dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov do rozvojových krajín. V takýchto prípadoch sa pri ich hodnotení používajú im prispôbené kritériá. Sú to nasledujúce:

1. Relevantnosť projektu (Posudzovanie relevantnosti k dvom strategickým dokumentom - Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023 a Zameranie bilaterálnej rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 a 2020) + zohľadňuje sa miera naplnenia prierezových tém (ochrana životného prostredia, zmena klímy a rovnosť príležitostí).
2. Náplň práce a relevantnosť k potrebám komunity (Posudzovanie typu aktivít dobrovoľníka/experta-dobrovoľníka, ktorým sa bude počas vyslania venovať v cieľovej krajine).
3. Prínos pre miestnu komunitu a budovanie kapacít slovenských subjektov (Posudzovanie dopadu aktivít dobrovoľníka/experta-dobrovoľníka na miestnu komunitu a cieľovú skupinu. Hodnotenie toho, do akej miery dobrovoľník/expert-dobrovoľník prispieva k podpore budovania miestnych kapacít, budovaniu kapacít slovenských subjektov v rámci rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci SR a zvýšeniu flexibility ich realizácie).
4. Prínos pre rozvojovú spoluprácu a humanitárnu pomoc SR (Posudzuje sa dopad aktivít dobrovoľníka/experta-dobrovoľníka na realizáciu rozvojových činností v rámci projektov domácich, zahraničných a medzinárodných organizácií, efektívnosť a koherentnosť poskytovanej pomoci SR. Taktiež sa zohľadňuje prínos k efektívnemu naplneniu trvalo udržateľných cieľov Agendy 2030).
5. Predchádzajúce skúsenosti z dobrovoľníckej činnosti (Posudzuje sa skúsenosť žiadateľa z vysielania dobrovoľníkov/expertov-dobrovoľníkov do rozvojových krajín)

Detailná špecifikácia rôznych skupín hodnotiacich kritérií je popísaná v tabuľke č. 7 (vrátane bodových hodnôt a priradenia k vyhláseným výzvam z roku 2019).

Tabuľka č. 7 Prehľad hodnotiacich kritérií pre výzvy 2019

Hodnotiace kritéria a ich bodová hodnota (spolu 100b.)	Referenčné číslo výzvy
1. Relevantnosť (25 bodov); 2. Efektívnosť (20 bodov); 3. Účinnosť (25 bodov); 4. Udržateľnosť (15 bodov); 5. Kapacity žiadateľa (15 bodov).	SAMRS/2019/AFG/1 SAMRS/2019/BK/1 SAMRS/2019/EK/1 SAMRS/2019/KE/1 SAMRS/2019/MD/1 SAMRS/2019/RV/1 SAMRS/2019/SSA/1 SAMRS/2019/UA/1 SAMRS/2019/VP/1 SAMRS/2019/ZB/1
1. Relevantnosť projektu (30 bodov) 2. Náplň práce a relevantnosť k potrebám komunity (30 bodov) 3. Prínos pre miestnu komunitu a budovanie kapacít slovenských subjektov (20 bodov) 4. Prínos pre rozvojovú spoluprácu a humanitárnu pomoc SR (10 bodov) 5. Predchádzajúce skúsenosti z dobrovoľníckej činnosti (10 bodov)	SAMRS/2019/D/1
1. Relevantnosť (25 bodov); 2. Efektívnosť (25 bodov); 3. Účinnosť (25 bodov); 4. Kapacity žiadateľa (25 bodov).	SAMRS/2019/HUM/1
<p>Vo fáze <u>Príprava</u>:</p> 1. Relevantnosť (60 bodov); 2. Kapacity žiadateľa (40 bodov).	SAMRS/2019/PPP/1
<p>Vo fáze <u>Realizácia</u>:</p> 1. Relevantnosť (25 bodov); 2. Efektívnosť (20 bodov); 3. Účinnosť (25 bodov); 4. Udržateľnosť (15 bodov); 5. Kapacity žiadateľa (15 bodov). Žiadosť o dotáciu môže byť financovaná, ak získa minimálne 75 zo 100 bodov a súčasne minimálne 50% bodov za každé hodnotiace kritérium	
<p>Vo fáze <u>Príprava</u> postupuje podľa týchto kritérií:</p> 1. Relevantnosť (60 bodov); 2. Kapacity žiadateľa (40 bodov). Žiadosť o dotáciu môže byť financovaná, ak získa minimálne 75 zo 100 bodov a súčasne minimálne 50% bodov za každé hodnotiace kritérium.	SAMRS/2019/PPP/2

Jednotlivé skupiny hodnotiacich kritérií vrátane bodových hodnôt pre výzvy z roku 2020 obsahuje tabuľka č. 8.

Tabuľka č. 8 Prehľad hodnotiacich kritérií pre výzvy 2020

Hodnotiace kritéria	Referenčné číslo výzvy
(1) Relevantnosť (30 bodov) (2) Efektívnosť (25 bodov) (3) Účinnosť (25 bodov) (4) Kapacity žiadateľa (20 bodov)	SAMRS/2020/HUM/1 SAMRS/2020/UA/1
(1) Relevantnosť (25 bodov + 5 bodov ak žiadateľ v projekte zohľadní zapojenie slovenského a/alebo miestneho podnikateľského subjektu) (2) Efektívnosť (25 bodov) (3) Účinnosť (25 bodov) (4) Kapacity žiadateľa (20 bodov)	SAMRS/2020/HUM/2
(1) Relevantnosť (25 bodov + 5 bodov ak žiadateľ v projekte zohľadní medzisektorovú spoluprácu) (2) Efektívnosť (25 bodov) (3) Účinnosť (25 bodov) (4) Kapacity žiadateľa (20 bodov)	SAMRS/2020/HUM/3
(1) Relevantnosť (30 bodov) (2) Efektívnosť (25 bodov) (3) Účinnosť (20 bodov) (4) Udržateľnosť (15 bodov) (5) Kapacity žiadateľa (10 bodov)	SAMRS/2020/SSA/1 SAMRS/2020/ZB/1 SAMRS/2020/RV/1 SAMRS/2020/EK/1 SAMRS/2020/ST/KE/1 SAMRS/2020/KE/1 SAMRS/2020/AFG/1 SAMRS/2020/MD/1 SAMRS/2020/GE/1 SAMRS/2020/BK/1
(1) Relevantnosť (30 bodov) (2) Efektívnosť (25 bodov) (3) Účinnosť (20 bodov) (4) Udržateľnosť (15 bodov) (5) Kapacity žiadateľa (10 bodov)	SAMRS/2020/SSA/1

Vo fáze Príprava: 1. Relevantnosť (60 bodov) 2. Kapacity žiadateľa (40 bodov) Vo fáze Realizácia: 1. Relevantnosť (30 bodov) 2. Efektívnosť (25 bodov) 3. Účinnosť (20 bodov) 4. Udržateľnosť (15 bodov) 5. Kapacity žiadateľa (10 bodov)	SAMRS/2020/PPP/1
(1) Relevantnosť projektu (40 bodov) (2) Náplň práce a relevantnosť k potrebám miestnej komunity (30 bodov) (3) Prínos pre miestnu komunitu a budovanie kapacít slovenských subjektov (20 bodov) (4) Prínos pre rozvojovú spoluprácu a humanitárnu pomoc SR (10 b.)	AMRS/2020/D/1

Jednoznačne pozitívne možno hodnotiť zavedenie objektívnych hodnotiacich kritérií v roku 2018. Ich kvantifikácia a rozdelenie celkového počtu bodov (100) medzi 5 hlavných kategórií má priaznivý vplyv na podmienky transparentnosti a jednoznačnosti.

Tak ako je z tabuľky č. 7 zrejmé, poskytovateľ finančných prostriedkov (SAMRS) sa v procese hodnotenia a výberu snaží prispôsobiť rozmanitosti predkladaných žiadostí. Pre výzvy zamerané na vysielanie dobrovoľníkov a rozvoj podnikateľských partnerstiev upravil skupiny hodnotiacich kritérií za účelom ich väčšej objektívnosti. V prípade dobrovoľníckych výziev reflektuje na ich špecifickosť celý hodnotiaci proces vrátane hodnotiacich kritérií (viď vyššie) a pre PPP projekty bolo zohľadnené rozdelenie životného cyklu žiadosti/projektu na fázy prípravy (separátne hodnotiace kritéria) a realizácie (klasické rozdelenie na 5 kategórií).

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že nastavenie hodnotiaceho a výberového procesu, predovšetkým rozdelenie na dve fázy – formálnu a odbornú je správne. Použitie objektívnych hodnotiacich kritérií na báze štandardov definovaných podľa OECD/DAC spĺňa požiadavky na objektívnosť, transparentnosť a vytvára nevyhnutné predpoklady pre výber kvalitných projektov, ktoré budú prispievať k napĺňaniu cieľov definovaných v Strednodobej stratégii rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023.

V oblasti personálneho zabezpečenia hodnotiaceho a výberového procesu je zo strany SAMRS kladený dôraz na maximalizáciu transparentnosti. Z tohto dôvodu sú pre každú projektovú žiadosť vypracované odborné stanoviská spolu s bodovým hodnotením SAMRS a externých odborných hodnotiteľov (dvoch na projektovú žiadosť), ktoré majú odporúčací charakter. Následne projektové žiadosti bodovo hodnotia členovia Komisie MZVEZ SR (majú hlasovacie právo) prihliadajúc na odporúčania SAMRS a externých odborných hodnotiteľov. Na základe týchto podkladov riaditeľ SAMRS skompletizuje sumarizačnú tabuľku s poradím žiadostí na základe aritmetického priemeru súčtu bodov pridelených členmi Komisie v zostupnom poradí, sumarizačnú tabuľku s poradím žiadostí na základe aritmetického priemeru súčtu bodov pridelených SAMRS a externými odbornými hodnotiteľmi a samostatné tabuľky hodnotenia podľa jednotlivých projektových žiadostí. Tieto dokumenty slúžia ako podklad počas zasadnutia Komisie.

Zo strany prijímateľov/úspešných žiadateľov o poskytnutie dotácií je nastavenie hodnotiaceho procesu vnímané zväčša pozitívne. Skutočnosť, že pre každú vyhlásenú výzvu sú už v jej textácii presne uvedené konkrétne hodnotiace kritéria, na základe ktorých bude žiadosť posudzovaná, spolu s ich bodovou

váhou zamedzuje potenciálnym pochybnostiam o objektívnosti hodnotenia zo strany predkladateľov žiadostí.

Z osobných pohovorov s prijímateľmi dotácií na rozvojovú spoluprácu vyplýva, že existuje priestor na zvýšenie vnímanej objektívnosti a transparentnosti. Počas procesu hodnotenia, ktorý spravidla trvá niekoľko mesiacov, nemajú žiadatelia informácie o pokroku v procese hodnotenia. SAMRS zároveň neposkytuje žiadateľom informácie o zložení hodnotiacej komisie a aj jej štatút má neverejný charakter. V prvej polovici sledovaného obdobia (rok 2019) taktiež poskytovateľ grantov nezverejňoval informácie o EOH a ich kvalifikácii, čo u niektorých žiadateľov vyvolávalo pochybnosti o možnom neobjektívnom prístupe k procesu hodnotenia. V roku 2020 začala SAMRS zverejňovať menný zoznam EOH na svojej webstránke v sekcii schválených a neschválených projektoch každej vyhlásenej výzvy (štandardná dotačná schéma).

C. Implementácia a miera dosiahnutia plánovaných výstupov a výsledkov

6. Aký pokrok bol dosiahnutý v implementácii stratégie a schválených rozvojových aktivít (k 31.12.2020)?

OECD/DAC kritériá: efektívnosť, vplyv/dopad

Strednodobá stratégia z hľadiska jej implementácie má nastavené ciele a priority v tematickej aj teritoriálnej oblasti, ale **absentuje stanovenie kvantifikovaných cieľov a s nimi súvisiacich ukazovateľov výsledku. V tejto situácii nie je k dispozícii štandardný a spoľahlivý nástroj na meranie dosiahnutého pokroku pri napĺňaní cieľov predmetnej stratégie.**

Posudzovanie implementácie stratégie sa preto zakladá na základných údajoch, ktorých výpovedná hodnota je neporovnateľne nižšia vo vzťahu k štandardným ukazovateľom merajúcimi konkrétne a kvantifikované výsledky intervencií agregovaných na rôznych úrovniach stratégie. Využívajú sa predovšetkým informácie o počte výziev na predkladanie žiadosti o dotáciu, počty schválených projektov, počty iných intervencií realizovaných v partnerských krajinách a v prípade humanitárnych projektov a programu podnikateľských partnerstiev aj v iných krajinách. Prezentujú sa tiež údaje o finančných alokáciách a ich čerpaní. Tieto údaje poskytujú určitý obraz o postupe procesu implementácie stratégie, nevypovedajú však o dosiahnutých výsledkoch a plnení cieľov rozvojovej spolupráce. Hodnotenie je približné a akcentuje sa spravidla úroveň čerpania rozpočtových zdrojov a ich vyššia miera čerpania je chápaná ako úspech bez posúdenia efektov z implementovaných intervencií/projektov a vyčerpaných finančných zdrojov.

Základným problémom však zostáva, že nie sú k dispozícii kvantitatívne, merateľné údaje o dosiahnutých výsledkoch a výstupoch na úrovni sektorových priorit, partnerských krajín a stratégie. Absencia týchto údajov je dôsledkom chýbajúcich ukazovateľov výstupu a výsledku, ktoré by boli spoločné a záväzné pre všetky intervencie.

Na projektovej úrovni je vytvorený rámec pre monitorovanie jednotlivých projektov v priebehu implementácie aj po ich ukončení. Merateľné ukazovatele si vyberá prijímateľ dotácie zo skupiny ukazovateľov, ktoré sú súčasťou výzvy na predkladanie žiadosti o dotáciu. Každý prioritný sektor rozvojovej spolupráce má súbor veľmi rôznorodých ukazovateľov s rôznou výpovednou hodnotou. V tejto podobe navrhnuté a využívané ukazovatele umožňujú monitorovať implementáciu len na úrovni projektov. Veľký počet ukazovateľov a skutočnosť, že žiadne z nich nie sú spoločné (povinné) pre všetky projekty ani v rámci výzvy, obmedzuje ich využitie len na už spomínanú projektovú úroveň.

Nastavený systém a kvalitu implementácie je možné zlepšiť vytvorením základného rámca pre monitorovanie založeného na vhodných merateľných ukazovateľoch (výstupov a výsledkov). Umožní sa tým objektívne posudzovať výstup a výsledky rozvojovej spolupráce, ich súlad a prínos k cieľom strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce a čiastočne aj ich udržateľnosť. Tento krok je aj jednou z podmienok pre aplikáciu odporúčania OECD/DAC o potrebe posilnenia riadenia orientovaného na výsledky.

V prvých dvoch rokoch implementácie strednodobej stratégie bolo vyhlásených a vyhodnotených 29 výziev na predkladanie žiadostí o dotácie (v roku 2019 štrnásť a v 2020 pätnásť výziev). Na výzvy vyhlásené v roku 2019 boli alokované finančné prostriedky vo výške 4 508 931 eur a schválené dotácie vo výške 4 162 975,70 eur. Disponibilné zdroje na výzvy v roku 2020 dosiahli výšku 5 581 860 eur a výška schválených dotácií 4 642 844,75 eur.

Tabuľka č. 9 Výzvy na žiadosti o poskytnutie dotácie pre programové krajiny v rokoch 2019 a 2020

Programová krajina	Počet výziev	Sektorové priority	Disponibilné zdroje v eur	Schválené dotácie v eur
Gruzínsko	1	3, 5, 6	500 000	311 314,00
Keňa	2	1, 2, 4, 6, 1, 2, 4, 6	1 200 000	912 647,62
Moldavsko	2	3, 5, 6 3, 5, 6	1 000 000	998 238
Spolu	5		2 700 000	2 222 199,62

Pre programové krajiny bolo vyhlásených a vyhodnotených päť výziev, s celkovou finančnou alokáciou 2,7 mil. eur, z tejto alokácie na schválené projekty boli poskytnuté dotácie v celkovej výške 2 222 199,62 eur. Pre Gruzínsko ako programovú krajinu v roku 2019 nebola vyhlásená žiadna výzva, iba v rámci výzvy pre Východné partnerstvo bolo oprávneným miestom realizácie projektu aj Gruzínsko. Najväčší finančný objem alokácií smeroval do Kene, ale najvyšší objem dotácií bol schválený pre projekty v Moldavsku. Najmenej spomedzi programových krajín a hlboko pod plánovaným objemom boli schválené dotácie do Gruzínska.

Tabuľka č. 10 Výzvy na predloženie žiadostí o poskytnutie dotácie pre partnerské regióny v rokoch 2019 a 2020

Partnerský región	Počet výziev	Sektorové priority	Alokácia v eur	Schválené dotácie v eur
Región SSA	2	1, 2, 4, 6, 4, 6	700 000	900 843,40
Región ZB	2	3, 5, 6, 3, 5, 6	800 000	519 995,05
Región VP	1	3, 5, 6	300 000	285 768,00
Región Blízky Východ a Južný Sudán	2 HP	1, 2, 4, 5, 6, 1, 2, 4, 5, 6	2 000 000	1 449 862,45 599 559,40
Spolu	7		3 800 000	3 756 028,30

Pre partnerské regióny bolo vyhlásených a vyhodnotených spolu sedem výziev, pre každý región po dve výzvy, výnimkou je región Východné partnerstvo EÚ pre ktoré bola vyhlásená len 1 výzva v roku 2019. Finančná alokácia na výzvy pre partnerské regióny dosiahla výšku 3,8 mil. eur, schválené boli projekty s celkovými dotáciami vo výške 3,76 mil. eur. Najviac prostriedkov vyčerpali dotácie na humanitárne

projekty v regióne Blízky východ, ktoré boli zamerané na zmiernenie dôsledkov migračnej a utečeneckej krízy. Výzvy pre región Blízky východ boli otvorené aj pre Južný Sudán, pre ktorý sa schválili tri humanitárne projekty vo výške takmer 600 tisíc eur.

Tabuľka č. 11 Výzvy na predloženie žiadostí o poskytnutie dotácie pre partnerské krajiny v rokoch 2019 a 2020

Partnerská krajina	Počet výziev	Sektorové priority	Alokácia v eur	Schválené dotácie v eur
Ukrajina	2 HP	2, 2	600 000	389 988
Afganistan	2	1, 1	200 000	199 936
Spolu	4		800 000	589 924

V rokoch 2019 a 2020 boli vyhlásené dve výzvy pre Afganistan a Ukrajinu, v ktorej prípade išlo o humanitárne výzvy s celkovou finančnou alokáciou vo výške 600 tisíc eur vyčerpanej na približne 65%. Na dve výzvy pre Afganistan bolo vyčlenených 200 tisíc eur a v podstate všetky alokované prostriedky boli vyčerpané.

Jednotlivé sektorové priority boli v rôznej intenzite obsiahnuté v sledovaných výzvach. Sektor Kvalitné vzdelávanie bol oprávnený na predkladanie projektových žiadostí v siedmich výzvach, z toho dve výzvy pre globálne rozvojové vzdelávanie. Sektorová priorita Zdravie bola predmetom v ôsmich výzvach, z toho päť výziev bolo na humanitárne projekty. Šesť výziev bolo otvorených aj pre projekty sektorovej priority Dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti. Projekty zamerané na Potravinovú bezpečnosť a poľnohospodárstvo sa mohli uchádzať o dotáciu v šiestich vyhlásených a vyhodnotených výzvach. Prioritný sektor Infraštruktúra a udržateľné využívanie prírodných zdrojov bol oprávnený na predkladanie projektov v ôsmich výzvach. Až v trinástich výzvach sa o dotáciu mohli uchádzať projekty súvisiace s Podporou tvorby trhového prostredia.

Tabuľka č. 12 Výzvy na predloženie žiadostí o poskytnutie dotácie ostatné projekty v rokoch 2019 a 2020

Účel výzvy	Počet výziev	Sektorové priority	Alokácia v eur	Schválené dotácie v eur
Podpora budovanie kapacít slovenských rozvojových organizácií	2	-	200 000	200 000,00
Kofinancovanie účasti SK organizácií na projektoch EK	2	-	160 000	38 104,16
Vysielanie dobrovoľníkov a expertov dobrovoľníkov	2	-	610 791	409 396,00
Podpora globálneho a rozvojového vzdelávania	2	1, 1	150 000	142 067,00
Program podnikateľských partnerstiev	3	-	1 070 000	950 150,78
Výzvy na zmiernenie vplyvov pandémie COVID v roku 2020	2 HP Všetky teritoriálne priority	2, 6	600 000	498 050,14
	13		2 790 791	2 237 183,08

V hodnotenom období boli vyhlásené a vyhodnotené aj ďalšie výzvy, ktoré sa teritoriálne neviazali na žiadnu partnerskú krajinu alebo región. Medzi nimi sú aj tri výzvy Programu podnikateľských partnerstiev s vysokou finančnou alokáciou, ktorými sa realizuje zámer stratégie zvýšiť účasť podnikateľského sektora na rozvojovej spolupráci. Dve humanitárne výzvy boli vyhlásené v roku 2020 mimo plánovaný harmonogram výziev ako rýchla reakcia na riešenie pandémie COVID-19 a oprávnené v nich boli projekty do všetkých krajín, ktoré sú súčasťou teritoriálnych priorít stratégie.

V rámci výziev na predkladanie žiadostí o dotáciu bolo spolu predložených 317 projektových žiadostí a 118 z nich bolo schválených, čo predstavuje 37,2 % z celkového počtu predložených žiadostí. Dopyt prevyšoval možnosti jeho uspokojenia, ale časť neschválených projektov nespĺnila požadovanú kvalitatívnu úroveň vyjadrenú bodovým hodnotením (menej ako 75 bodov). Viaceré výzvy nevyčerпали celú finančnú alokáciu, v niektorých prípadoch pre menší záujem a v iných pre nízku kvalitu predkladaných projektov. Skutočnosť vyššieho dopytu je pozitívna, lebo umožňuje vybrať najlepšie projekty a konkurenčný tlak pôsobí v smere zvyšovania kvality projektov.

Tabuľka č. 13 Projekty v rámci výziev na predloženie žiadostí o poskytnutie dotácie v rokoch 2019 - 2020

Predložené projekty	Schválené projekty	Ukončené projekty
317	118	21

K 31.12.2020 bolo ukončených 21 projektov. V dôsledku pandémie COVID-19 sa termín ukončenia projektov v mnohých prípadoch posúval na neskorší dátum. Pôvodne malo byť do konca roku 2020 ukončených 44 projektov schválených v rokoch 2019 a 2020, z toho 36 rozvojových a 8 humanitárnych projektov. Viac ako 50% z nich, v absolútnom počte 23, má predĺžené obdobie realizácie. Z ukončených projektov bolo 19 rozvojových a 2 humanitárne. Sektorové zameranie ukončených projektov je nasledovné: trinásť projektov v sektorovej prioritě 1 Kvalitné vzdelávanie, päť projektov v sektore 2 Dobré zdravie, jeden projekt v sektore 3 Dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti a jeden projekt v sektore 4 Potravinová bezpečnosť a poľnohospodárstvo.

Tabuľka č. 14 Mikrogranty poskytnuté partnerským krajinám v rokoch 2019-2020 v eur

Krajina	2019		2020	
	Počet finančných príspevkov	Celková suma	Počet finančných príspevkov	Celková suma
Albánsko	4	40 000	4	39 988
Čierna Hora	2	19 943	2	20 000
Srbsko/Kosovo			5	46 204
Moldavsko	10	98 665,15	9	9 87 485
Keňa	15	99 024,08	13	119 998
Gruzínsko	6	53 878,24	9	82 558,05
Etiópia	1	10 000		
Bosna a Hercegovina	9	39 846,73	10	63 392,52
Kosovo	4	39 034,80		
Severné Macedónsko	5	39 709	5	40 000
Bielorusko	4	34 758,75	1	10 000
Ukrajina	4	44 340	8	45 032
Libanon	2	19 968,91	3	29 862,95
Bhután*			1	9 998,59
Nepál*	1	9 999,11		
Irak		9 916,40	1	
Grécko* (utečenci)			1	4 500
Indonézia*			1	5 000
Spolu	70	559 084,17	76	633 849,68

*Krajiny, ktoré nie sú súčasťou teritoriálnych priorít stratégie

Zdroj: Správa o oficiálnej rozvojovej spolupráci SR za rok 2019, Správa o oficiálnej rozvojovej spolupráci SR za rok 2020

Prostredníctvom ZÚ SR sa aj v sledovanom období poskytovali finančné príspevky vo forme mikrograntov. Celkovo bolo poskytnutých 146 mikrograntov vo výške takmer 120 tisíc eur. S výnimkou

štyroch finančných príspevkov - mikrograntov všetky ostatné boli poskytnuté krajinám, ktoré sú definované ako teritoriálne priority strednodobej stratégie.

Tabuľka č. 15 Poskytovanie finančných príspevkov za roky 2019-2020

Rok	Počet finančných príspevkov	Celková suma finančných Príspevkov v eur
2019	17	2 584 213,55
2020	26	875 160,00

Finančné príspevky ako nástroj rýchlej reakcie boli poskytované najmä na akútnu humanitárnu pomoc, dvojstrannú a multilaterálnu spoluprácu. V roku 2020 päť príspevkov bolo poskytnutých na boj proti pandémie COVID-19, tieto príspevky predstavovali približne 20% z celkového objemu finančných príspevkov poskytnutých v roku 2020.

Správa o oficiálnej rozvojovej pomoci SR za rok 2020 uvádza celkovú sumu rozvojovej spolupráce súvisiacej s podporou boja partnerských krajín s pandemiou COVID-19 vyplatenej v roku 2020 približne vo výške 3,78 mil. eur. Pandémia ochorenia COVID-19 prirodzene ovplyvnila aj priebeh implementácie stratégie, štruktúru jej rozpočtu v dôsledku presunu prostriedkov z niektorých plánovaných alokácií, harmonogram plánovaných výziev, ale aj implementáciu mnohých schválených projektov, pri ktorých sa predlžoval čas ich realizácie a termín ukončenia sa presúval na neskorší termín. V dôsledku pandémie bola v apríli 2020 zrušená výzva SAMRS/2020/ST/KE/1 Strategická podpora dlhodobých rozvojových intervencií v Kenskej republike s indikatívnou finančnou alokáciou 600 000 eur a trojročnou dobou trvania projektu prvej fázy, následne sa predpokladala druhá fáza od roku 2023 s v objeme 400 000 eur. Využívanie nástroja strategického partnerstva je v zámeroch strednodobej stratégie a tento typ projektu je veľmi potrebný, pretože buduje dlhodobú spoluprácu, poskytuje dostatočný čas na realizáciu projektových aktivít a aj dotácia vo výške 600 tisíc (s predpokladaným pokračovaním v objeme 400 tisíc eur) by umožnila generovanie evidentných výsledkov vysoko nad rámec obvyklých rozvojových projektov.

Vyhlásené a vyhodnotené vo veľmi krátkom čase boli dve nové výzvy na humanitárne projekty na zvládnutie boja proti pandemickému ochoreniu COVID-19 v programových a partnerských krajinách:

- SAMRS/2020/HUM/2 Zmiernenie negatívnych vplyvov vyvolaných šíriacou sa pandemiou koronavírusu v krajinách, ktoré sú súčasťou teritoriálnych priorít SR uvedených v Strednodobej stratégii rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 -2023. Finančná alokácia na dotácie bola vo výške 300 000 eur a takmer celý objem schválené projekty vyčerpali (298 050,14 eur).
- SAMRS/2020/HUM/3 Zmiernenie negatívnych vplyvov vyvolaných šíriacou sa pandemiou koronavírusu v krajinách, ktoré sú súčasťou teritoriálnych priorít SR uvedených v Strednodobej stratégii rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 -2023. Z pridelennej finančnej alokácie vo výške 300 000 eur sa kontrahovalo 200 000 eur.

Na úrovni stratégie boli výzvami pokryté všetky teritoriálne priority, aj keď s odchýlkami v rozsahu reálne realizovaných intervencií. Rovnako **doterajšia implementácia bola zameraná na všetky sektorové priority**, s rôznou intenzitou, z časti objektívnou a danou relevanciou jednotlivých sektorových priorít pre programové a partnerské regióny / krajiny a z časti aj vplyvom pandémie COVID-19. **Nedostupnosť kvantitatívnych údajov o dosiahnutých výsledkoch na úrovni stratégie**

a jej hlavných segmentov, neumožňuje hodnotenie dosiahnutého pokroku pôvodne plánovaných cieľov rozvojovej spolupráce. Na projektovej úrovni bol dosiahnutý významný pokrok v počte schválených intervencií, v dôsledku pandémie COVID-19 však bol zabrzdený a posunutý na neskôr pokrok v ich realizácii, čo sa týka viac ako 50% projektov schválených v rokoch 2019 a 2020.

7. Aká bola miera zapojenia jednotlivých sektorov do implementácie stratégie (súkromný sektor, mimovládny sektor, akademická obec, verejná správa)

OECD/DAC kritériá: efektívnosť, koherencia

Zámery stratégie pri zapájaní aktérov z rôznych sektorov

Strednodobá stratégia uvažuje v rámci svojej implementácie so zapojením aktérov z rôznych sektorov:

- verejný sektor – štátne organizácie (agentúry, štátne výskumné ústavy,...), samosprávne organizácie
- mimovládny sektor – organizácie zamerané na rozvojovú spoluprácu a humanitárnu pomoc
- akademický sektor – univerzity a vysoké školy
- súkromný sektor – podnikateľské subjekty.

V rámci týchto tradičných aktérov rozvojovej spolupráce **stratégia naďalej počíta s kľúčovou úlohou mimovládnych organizácií**, ktoré sa okrem implementácie projektov zapájajú aj do tvorby legislatívneho a implementačného rámca rozvojovej spolupráce. Organizácie verejného sektora disponujú špecifickými znalosťami a skúsenosťami, ktoré nie sú vlastné iným organizáciám. V rámci verejnej správy sa okrem štátnych inštitúcií perspektívne uvažuje, respektíve očakáva aj zapojenie samosprávy s expertízou samosprávneho riadenia a budovania jeho kapacít. Akademická obec je vzhľadom na prioritný sektor Kvalitné vzdelávanie (na všetkých úrovniach) prirodzený a potrebný aktér. **Stratégia sa zameriava aj na posilnenie účasti súkromného sektora na rozvojovej spolupráci, ktorej cieľom je jej prepojenie na následnú ekonomickú a obchodnú spoluprácu.**

Zvýšenie účasti súkromného sektora na rozvojovej spolupráci je dôležité pre podporu udržateľného ekonomického rastu, tvorby nových pracovných miest, mobilizáciu domácich zdrojov a rozvoja samotného podnikania. Privátny sektor ako faktor zabezpečenia udržateľnosti rozvojových aktivít (cez ich schopnosť vytvárať si vlastné zdroje na svoju reprodukciu a financovanie ďalších potrieb), priamo podporuje aj sociálno-ekonomický rozvoj v partnerských krajinách generujúcich migráciu a utečencov, čím môže prispievať k riešeniu či zmierneniu príčin migrácie v krajinách ich pôvodu.

Záujem podnikateľského sektora o rozvojovú spoluprácu rastie (a jeho skúsenosti s ňou – príprava projektových žiadostí a celá administrácia rozvojových projektov) pomaly. Preto v snahe o zvýšenie záujmu o tieto intervencie v rámci PPP nie sú teritoriálne a sektorovo obmedzené len na priority stratégie. Teritoriálne sú oprávnené všetky krajiny na zozname príjemcov rozvojovej pomoci OECD/DAC, sektorovo sú podnikateľské projekty obmedzené len pravidlami de minimis. Obdobne širší priestor nad rámec teritoriálnych a sektorových priorít stratégie je vytvorený aj pre nástroj tzv. zvýhodnené vývozné úvery Eximbanky. **Potreba zosúladenia rozvojovej a ekonomickej spolupráce si však do budúcnosti vyžiada vytvorenie koncepčného rámca pôsobenia súkromného sektora v rozvojovej spolupráci.**

Zapojenie jednotlivých sektorov do dotačných projektov prezentujeme cez schválené a podporené projekty v rokoch 2019 a 2020. Samozrejme zapojenie je možné posudzovať aj z hľadiska počtu všetkých predložených projektov. Pre schválené projekty sme sa rozhodli pre ich reálny vplyv na implementáciu rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci ako aj preto, že odzrkadľujú nielen záujem ale aj schopnosti a pripravenosť organizácií z jednotlivých sektorov na poskytovanie rozvojovej spolupráce.

Mimovládne organizácie sú dominantným aktérom implementácie rozvojových a humanitárnych projektov. V rokoch 2019 a 2020 sa ich podiel na schválených dotačných projektoch pohybuje nad

60% z hľadiska počtu projektov aj schválených dotácií. V tomto sektore sa vytvoril okruh organizácií, ktoré sa prednostne alebo takmer výlučne venujú rozvojovej spolupráci. Väčšina z nich je združená v Platforme rozvojových organizácií – Ambrela, ktorá predstavuje dôležitého partnera pre MZVEZ SR a SAMRS. Tieto organizácie si vybudovali skúsených profesionálnych pracovníkov – interných aj externých a ich kapacity sú podporované aj výzvami SAMRS na Budovanie kapacít. V období pandémie COVID-19 a s tým súvisiacim znížením zdrojov na rozvojové projekty dvojstrannej spolupráce, avizujú potrebu dočasného zníženia spolufinancovania projektov.

Iná situácia je v sektoroch verejnej správy, podnikania a akademických inštitúcií, ktorých primárne zameranie sleduje iné ciele a účasť na rozvojovej spolupráci a humanitárnej pomoci je len jednou z vedľajších aktivít alebo jednou z viacerých možností ako rozširovať a rozvíjať svoje výkony, kapacity, schopnosti, ale aj prejavovať svoju spoločenskú zodpovednosť.

Organizácie verejného sektora sa v hodnotenom období zapojili len v obmedzenom rozsahu do implementácie stratégie, tromi rozvojovými projektmi v roku 2019. Schválené dotácie týchto projektov tvorili 10,31% zo schválených dotačných projektov, čo bol najnižší podiel zo zúčastnených sektorov. V roku 2020 nemali organizácie verejného sektora schválený žiadny projekt.

Z akademickej obce boli schválené rozvojové aj humanitárne projekty trom inštitúciám, spolu 9 projektov za obidva sledované roky. Počtom projektov predstihli verejnú správu, ale vo výške schválených dotácií sú s odstupom druhý najväčší realizátor rozvojových a humanitárnych projektov. Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety patrí medzi kľúčové organizácie poskytujúce humanitárnu pomoc. Univerzity a vysoké školy s dlhodobou tradíciou sa s výnimkou STU v Bratislave do rozvojovej spolupráce nezapájajú, svoju medzinárodnú spoluprácu smerujú viac k etablovaným a uznávaným partnerským univerzitám vo vyspelých krajinách.

Súkromný sektor mal schválených 11 projektov, čo je približne 22% zo všetkých schválených projektov v rokoch 2019 a 2020. Projekty PPP najmä v časti „príprava“ sú však nákladovo menej náročné, preto z pohľadu schválených dotácií sa podnikateľské subjekty radia za mimovládny a akademický sektor. Nižší ako želaný záujem podnikateľských subjektov o rozvojovú spoluprácu vyplýva z vyššieho rizika podnikania vo viacerých rozvojových krajinách, nedostatočnej znalosti prostredia a obmedzeného dopytu v dôsledku nižšej solventnosti potenciálnych partnerov. Menšie skúsenosti z rozvojovej spolupráce sa prejavujú v nižšej kvalite projektových žiadostí, ktorá sa bude zvyšovať úmerne s rastom ich skúseností.

Angažovanie a účasť jednotlivých sektorov na rozvojovej spolupráci sú do určitej miery predurčené aj obsahovým zameraním výziev a objemom alokovaných prostriedkov na jednotlivé výzvy. Tieto nie sú rovnakou príležitosťou pre účasť jednotlivých sektorov. Napríklad pre privátny sektor sú určené len niektoré špecifické výzvy (PPP). Preto pri úvahách o posilnení účasti niektorých sektorov pri poskytovaní rozvojovej spolupráce je potrebné zohľadňovať tak stránku ponuky (výzvy), ako aj reálny dopyt z jednotlivých sektorov. Strana ponuky odráža strategické zámery a potreby rozvojovej spolupráce, preto intenzita účasti jednotlivých sektorov je prejavom aj súčasnej objednávky v oblasti rozvojovej spolupráce.

Tabuľka č. 16 Účasť jednotlivých sektorov na dotačných projektoch podporených v rokoch 2019 a 2020

Rok	2019				2020			
	Počet projektov		Schválená dotácia		Počet projektov		Schválená dotácia	
	abs.	v %	eur	v %	abs.	v %	eur	v %
MVO	21	55,27%	2 428 333,02	62,72%	25	67,56%	3 150 676,30	70,69%
Verejná správa	3	7,89%	399.326	10,31%	-	-	-	-
Akademická obec	3	7,89%	549 974,40	14,20%	6	16,22%	850 910,45	19,09%
Súkromný sektor	11	28,95%	494 652,78	12,77%	6	16,22%	455 498	10,22%
Spolu	38	100%	3 872 286,20	100%	37	100%	4 457 084,75	100%

Zdroj podkladových údajov: SAMRS Výročná správa 2020, SAMRS Výročná správa 2019

Na vysielaní dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov do rozvojových krajín sa v rokoch 2019 a 2020 podieľali organizácie mimovládneho sektoru a akademické inštitúcie. Vo väčšom rozsahu participovali mimovládne organizácie, ktorých podiel za uvedené dva roky bol približne dvojtretinový v počte vyslaných dobrovoľníkov aj nákladov s tým spojených, ako podrobnejšie ilustruje tabuľka č. 16.

Tabuľka č. 17 Schválené projekty na vysielanie dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov v rokoch 2019 a 2020

Rok	2019				2020			
	Vyslaní dobrovoľníci		Náklady		Vyslaní dobrovoľníci		Náklady	
	abs.	v %	abs. v eur	v %	abs.	v %	abs. v eur	v %
MVO	13	68,42%	150 651	67,54%	12	66,67%	111 960	60,27%
Akademická obec	6	31,58%	72 400	32,46%	6	33,33%	73 800	39,73%
Spolu	19	100%	223 051	100%	18	100%	185 760	100%

Zdroj podkladových údajov: SAMRS Výročná správa 2020, SAMRS Výročná správa 2019

Podstatná časť ODA SR z hľadiska finančného objemu sa realizuje mimo slovenské organizácie vo formách multilaterálnej spolupráce a v rámci dvojstrannej spolupráce slovenské organizácie nemôžu participovať na mikrograntoch a finančných príspevkoch.

Pri súkromnom sektore v budúcnosti možno uvažovať o postupnom a miernom zvyšovaní účasti a perspektívne aj o primeranom zvýšení miery spolufinancovania. Privátny sektor má potenciál v budúcnosti prispievať k rozšíreniu zdrojov na rozvojovú spoluprácu aj nad rámec spolufinancovania.

Aktuálnou témou vnímanou aj aktérmi rozvojovej spolupráce je vytvorenie kooperačných vzťahov medzi organizáciami z rôznych sektorov, ktoré disponujú odlišnými skúsenosťami, poznatkami a kontaktmi, pričom ich spojenie môže priniesť do implementácie stratégie a jej projektov novú kvalitu aj vyššiu efektívnosť.

D. Vplyvy realizovaných rozvojových intervencií na cieľové skupiny

8. Aké sú hlavné výstupy a výsledky rozvojových intervencií? Budú pozitívne vplyvy udržateľné aj po ukončení rozvojových intervencií?

OECD/DAC kritériá: efektívnosť, udržateľnosť

Rozvojové projekty predstavujú najvýznamnejšiu časť dotácií. V roku 2019 bolo prostredníctvom SAMRS vyhlásených 14 výziev na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie s celkovou alokáciou 4 508 931 eur. Z nich sa šesť orientovalo na podporu rozvojových projektov. Celkový objem finančných prostriedkov alokovaných na výzvy zamerané na rozvojové intervencie predstavoval 2 200 000 eur. Schválených bolo celkom 16 projektov vo výške 2 120 050,07 eur. To predstavovalo 25% z celkového počtu projektov schválených v roku 2019 (63), resp. 51% podiel z celkovej sumy finančných prostriedkov určených na poskytnutie dotácií schválených žiadostí v roku 2019 (4 162 975,70 eur).

Tabuľka č. 18 Typy schválených dotačných projektov v roku 2019

p.č.	Názov	Číslo výzvy	Alokácia v eur	%	Schválené dotácie v eur	%	Počet schválených projektov	%
1	Podpora rozvojových intervencií	SAMRS/2019/KE/1 SAMRS/2019/MD/1 SAMRS/2019/ZB/1 SAMRS/2019/VP/1 SAMRS/2019/SSA/1 SAMRS/2019/AFG/1	2 200 000	48,8%	2 120 050,52	50,9%	16	25,4%
2	Podpora budovania kapacít slovenských rozvojových organizácií	SAMRS/2019/BK/1	50 000	1,1%	50 000	1,2%	1	1,6%
3	Podpora globálneho a rozvojového vzdelávania	SAMRS/2019/RV/1	50 000	1,1%	52 474	1,3%	2	3,2%
4	Podpora nových podnikateľských partnerstiev	SAMRS/2019/PPP/1 SAMRS/2019/PPP/2	570 000	12,6%	494 652,78	11,9%	11	17,5%
5	Spolufinancovanie rozvojových projektov EÚ	SAMRS/2019/EK/1	80 000	1,8%	22 312,00	0,5%	2	3,2%
6	Humanitárne projekty	SAMRS/2019/HUM/1	1 000 000	22,2%	999 962,40	24,0%	5	7,9%
7	Podpora pri odstraňovaní následkov ozbrojeného konfliktu UA	SAMRS/2019/UA/1	300 000	6,7%	199 888	4,8%	2	3,2%
8	Vysielanie dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov	SAMRS/2019/D/1	258 931	5,7%	223 636	5,4%	24	38,1%
SPOLU			4 508 931	100%	4 162 975,70	100%	63	100%

zdroj: SAMRS

Z celkovo 15 vyhlásených výziev v roku 2020, tvorili výzvy pre rozvojové projekty viac ako tretinu (6). V absolútnom vyjadrení bolo na tieto výzvy alokovaných 2 500 000 eur (45% z celkovej alokácie). Podporovaných bolo 14 rozvojových projektov (25% zo všetkých schválených v roku 2020) s výškou schválených finančných prostriedkov v celkovej výške 2 008 692 eur (43% zo schválenej sumy v roku 2020).

Tabuľka č. 19 Typy schválených dotačných projektov v roku 2020

p.č.	Názov	Číslo výzvy	Alokácia v eur	%	Schválené dotácie v eur	%	Počet schválených projektov	%
1	Podpora budovania kapacít slovenských rozvojových organizácií	SAMRS/2020/BK/1	150 000	2,7%	150 000	3,2%	1	1,8%
2	Podpora globálneho a rozvojového vzdelávania	SAMRS/2020/RV/1	100 000	1,8%	89 593	1,9%	3	5,5%
3	Podpora rozvojových intervencií	SAMRS/2020/ZB/1 SAMRS/2020/GE/1 SAMRS/2020/AFG/1 SAMRS/2020/KE/1 SAMRS/2020/MD/1 SAMRS/2020/SSA/1	2 500 000	44,8%	2 008 692	43,3%	14	25,5%
4	Podpora nových podnikateľských partnerstiev	SAMRS/2020/PPP/1	500 000	9,0%	455 498	9,8%	6	10,9%
5	Spolufinancovanie projektov slovenských organizácií schválených EK	SAMRS/2020/EK/1	80 000	1,4%	15 792,16	0,3%	1	1,8%
6	Humanitárne projekty	SAMRS/2020/HUM/1 SAMRS/2020/HUM/2 SAMRS/2020/HUM/33	1 600 000	28,7%	1 547 509,59	33,3%	10	18,2%
7	Podpora pri odstraňovaní následkov ozbrojeného konfliktu UA	SAMRS/2020/UA/1	300 000	5,4%	190 000	4,1%	2	3,6%
8	Vysielanie dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov	SAMRS/2020/D/1	351 860	6,3%	185 760	4,0%	18	32,7%
SPOLU			5 581 860	100%	4 642 844,75	100%	55	100%

zdroj: SAMRS

Za sledované obdobie rokov 2019-2020 bolo kumulatívne vyhlásených 29 výziev na predkladanie žiadostí o dotácie v celkovej výške 10 090 791 eur alokovaných zdrojov. Výziev zameraných na poskytovanie rozvojových intervencií bolo 12 a disponovali úhrnnou alokovanou sumou finančných prostriedkov vo výške 4 700 000 eur (47% z celkovej alokácie).

V rokoch 2019-2020 bolo podporených 118 projektov v sume 8 805 820,45 eur. Z toho tvorili projekty rozvojovej spolupráce 25% (30 projektov) s podielom na schválenej výške ODA takmer 47%, resp. 4 128 742,52 eur v absolútnom vyjadrení.

Tabuľka č. 20 Typy schválených dotačných projektov v rokoch 2019-2020

p.č.	Názov	Číslo výzvy	Alokácia v eur	%	Schválené dotácie v eur	%	Počet schválených projektov	%
1	Podpora rozvojových intervencií	SAMRS/2019/KE/1 SAMRS/2019/MD/1 SAMRS/2019/ZB/1 SAMRS/2019/VP/1 SAMRS/2019/SSA/1 SAMRS/2019/AFG/1 SAMRS/2020/ZB/1 SAMRS/2020/GE/1 SAMRS/2020/AFG/1 SAMRS/2020/KE/1 SAMRS/2020/MD/1 SAMRS/2020/SSA/1	4 700 000	46,6%	4 128 742,52	46,9%	30	25,4%
2	Podpora budovania kapacít slovenských rozvojových organizácií	SAMRS/2019/BK/1 SAMRS/2020/BK/1	200 000	2,0%	200 000	2,3%	2	1,7%
3	Podpora globálneho a rozvojového vzdelávania	SAMRS/2019/RV/1 SAMRS/2020/RV/1	150 000	1,5%	142 067	1,6%	5	4,2%
4	Podpora nových podnikateľských partnerstiev	SAMRS/2019/PPP/1 SAMRS/2019/PPP/2 SAMRS/2020/PPP/1	1 070 000	10,6%	950 150,78	10,8%	17	14,4%
5	Spolufinancovanie rozvojových projektov EÚ	SAMRS/2019/EK/1 SAMRS/2020/EK/1	160 000	1,6%	38 104,16	0,4%	3	2,5%
6	Humanitárne projekty	SAMRS/2019/HUM/1 SAMRS/2020/HUM/1 SAMRS/2020/HUM/2 SAMRS/2020/HUM/2	2 600 000	25,8%	2 547 471,99	28,9%	15	12,7%
7	Podpora pri odstraňovaní následkov ozbrojeného konfliktu UA	SAMRS/2019/UA/1 SAMRS/2020/UA/1	600 000	5,9%	389 888	4,4%	4	3,4%
8	Vysielanie dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov	SAMRS/2019/D/1 SAMRS/2020/D/1	610 791	6,1%	409 396	4,6%	42	35,6%
SPOLU			10 090 791	100%	8 805 820,45	100%	118	100%

zdroj: SAMRS

Základná logika pri identifikácii jednotlivých kľúčových typov výstupov a výsledkov je založená na postupnom prenášaní definovaných cieľov a nástrojov na ich dosiahnutie na nižšie úrovne implementácie. Na najvyššej úrovni sú stanovované hlavné priority rozvojovej spolupráce najmä z

postojov zahranično-politickej orientácie Slovenskej republiky, členstva SR v rôznych organizáciách (s dôrazom na členstvo v EÚ a z toho prameniacej potreby koordinácie a spoločného prístupu), ako aj, sekundárne, z vnútro politickej situácie v SR. Tieto sú rozpracované do strategických dokumentov na viacročnej báze, ktoré určujú smerovanie rozvojovej spolupráce SR v strednodobom (5-ročnom) horizonte. Konkrétne, strednodobá stratégia prináša súhrn a analýzu východísk zahraničnej politiky SR, zakotvuje slovenskú zahraničnú politiku v konkrétnom hodnotovom a záujmovom rámci, stanovuje ciele a postupy zahraničnej politiky a približuje jej nástroje a aktérov.

Pod princípmi a oblasťami identifikovanými v strategických dokumentoch (strednodobej stratégii), v ktorých sa SR angažuje, je možné chápať dve roviny – teritoriálnu, t. j. krajiny, do ktorých rozvojová spolupráca SR smeruje a sektorovú, t. j. na ktoré časti hospodárskeho a sociálneho života sa táto spolupráca zameriava.

Tieto zadefinované základné oblasti sa následne aplikujú do jednotlivých nástrojov implementácie rozvojovej spolupráce. V prípade rozvojových intervencií ide o vyhlasované výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie. Vo výzvach sú exaktne stanovené podmienky, ciele, aktivity i teritoriálne vymedzenie, za akých je možné úspešne rozvojový projekt predložiť a následne realizovať. Z toho vyplýva, že na to, aby mohol byť projekt schválený, musí okrem stanovených podmienok obsahovať aj relevantný hlavný cieľ v znení konkrétnejších špecifických cieľov a zároveň presne zadefinovať výstupy a výsledky jednotlivých aktivít, prostredníctvom ktorých tieto ciele dosiahne.

Ako už bolo spomenuté vyššie, v sledovanom období (2019-2020) bolo za účelom aplikovania rozvojových intervencií vyhlásených celkovo 12 výziev, v rámci ktorých bolo schválených a zazmluvnených spolu 30 rozvojových projektov. Prevažná väčšina z nich je v čase tvorby tohto dokumentu ešte v stave realizácie, čo však nemá pri identifikovaní kľúčových kategórií výstupov a výsledkov žiaden markantný vplyv.

Na základe vykonanej analytickej činnosti schválených a zazmluvnených rozvojových projektov bolo zistené, že v sledovanom období (2019-2020) smerovala rozvojová spolupráca primárne do nasledovných sektorových priorít:

- Sektor 1: Kvalitné vzdelávanie
- Sektor 3: Dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti
- Sektor 4: Potravinová bezpečnosť a poľnohospodárstvo
- Sektor 5: Infraštruktúra a udržateľné využívanie zdrojov
- Sektor 6: Podpora tvorby trhového prostredia

Sekundárne bola u niektorých rozvojových projektov podchytená aj sektorová priorita 7 „Podpora tvorby pracovných miest prostredníctvom udržateľného ekonomického rozvoja“ a v jednom prípade v roku 2020 realizoval rozvojový projekt aktivity viazané na sektor 2 „Dobré zdravie“.

V rámci sektora „Kvalitné vzdelávanie“ možno zaradiť medzi kľúčové špecifické ciele predovšetkým i) zníženie úrovne nezamestnanosti mladých prostredníctvom prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu; ii) zlepšenie prístupu mladých ľudí k praktickým zručnostiam; iii) poskytovanie učňovského vzdelania mladým a iv) zvýšenie kvality vzdelávania prostredníctvom podpory udržateľnosti už realizovaných projektov. **Uvedené špecifické ciele boli napĺňané prostredníctvom aktivít zameraných predovšetkým na dosahovanie stanovených výsledkov ako nákup vybavenia učební/laboratórií; zabezpečenie technického, vecného a obsahového zázemia pre rôzne formy vzdelávania a v neposlednom rade aj samotný výkon vzdelávania cieľových skupín** (predovšetkým mladých na základnom a strednom stupni vzdelávania, ale tiež napríklad utečencov (napr. z Južného Sudánu).

V prípade sektora č. 3 Dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti boli preferované špecifické ciele orientované na i) podporu verejnej diskusie o stave a vývoji demokracie; ii) zvyšovanie transparentnosti, podporu zavádzania protikorupčných opatrení; iii) posilnenie kapacity mládežníckych MVO a iv) na podpora efektívne fungujúcej štátnej správy a silnej občianskej spoločnosti ako aj ich vzájomnej spolupráce. Medzi výsledky a výstupy, prostredníctvom ktorých boli tieto čiastkové ciele dosahované, možno zaradiť **pravidelné informovanie verejnosti o pokroku v projektoch; poskytovanie efektívnejších a transparentnejších služieb občanom zo strany verejnej správy; zvýšená účasť mládežníckych MVO na riadení vecí verejných a ich spolupráca s lokálnymi inštitúciami a prenos skúseností a odporúčaní SR z reformných procesov a tvorby legislatívy do partnerskej krajiny.**

Pri rozvojových projektoch zameraných na sektor potravinovej bezpečnosti boli kľúčové špecifické ciele nasmerované predovšetkým na **vytvorenie podmienok pre produkciu potravinársky využiteľných komodít (ovocie, zelenina, hmyz), zavádzanie nových plodín (odolnejších poveternostnej situácii v danej krajine) a inovatívnych postupov pestovania a zabezpečovanie s tým súvisiaceho vzdelávania a školení pre farmárov.**

Projekty v sektore 5 Infraštruktúra a udržateľné využívanie zdrojov boli v rokoch 2019-2020 teritoriálne orientované predovšetkým do krajín Východného partnerstva (Gruzínsko, Moldavsko, Ukrajina). Kľúčový špecifický cieľ bol definovaný ako zlepšenie kvality života a zdravia obyvateľov prostredníctvom udržateľného rozvoja, zlepšenia infraštruktúry využívania zdrojov a ochrany životného prostredia. To bolo zabezpečené aktivitami, ktorých výsledky a výstupy **smerovali k zvýšeniu informovanosti a povedomia odbornej verejnosti, spolupráci so zástupcami partnerských organizácií za účelom vypracovania návrhov konkrétnych technických a technologických riešení a inštalácii a sprevádzkovaní konkrétneho technologického zariadenia.**

V projektoch na podporu tvorby trhového prostredia boli ciele stanovené predovšetkým na vytváranie a zlepšovanie podporných mechanizmov pre mladých podnikateľov a prípravenie startupov a mladých podnikateľov na podnikanie intenzívnymi a praktickými tréningami. Tomu zodpovedali aj stanovené výsledky aktivít relevantných projektov.

Jednou z hlavných výziev implementácie rozvojovej spolupráce je zabezpečenie udržateľnosti výsledkov podporených projektov aj po skončení ich fyzickej realizácie. Dosiachnutie a zabezpečenie udržateľnosti realizovaných aktivít a naplnených cieľov je u rozvojových projektov nevyhnutným predpokladom na dosiahnutie pozitívnych zmien v partnerských krajinách, do ktorých rozvojová spolupráca smeruje. Dôsledné zabezpečovanie udržateľnosti má vo všeobecnosti tendenciu znižovať opätovnú potrebu ďalších rozvojových intervencií a pomáha pri znižovaní počtu oblastí, kam je potrebné opätovne smerovať rozvojovú spoluprácu.

Udržateľnosť podporených projektov je často negatívne ovplyvnená politickou a bezpečnostnou situáciou v danej krajine. V niektorých prípadoch napriek reálnemu úsiliu o udržanie pozitívnych efektov projektov nie je možné zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť. Ako príklad možno uviesť vývoj bezpečnostnej situácie a vnútro politickej situácie v Afganistane. Aj napriek jednoznačne pozitívnym výsledkom z dlhoročnej spolupráce a úspešnej realizácie viacerých rozvojových projektov je po opätovnom prevzatí moci v krajine hnutím Taliban zabezpečenie udržateľnosti a rozvíjanie ďalšej spolupráce prakticky neuskutočiteľné.

Pri projektoch, ktoré sa realizujú v programových/partnerských krajinách so stabilnou bezpečnostnou situáciou je udržateľnosť výsledkov rozvojovej spolupráce priaznivejšia. Kľúčovým faktorom pre zabezpečenie udržateľnosti sú kapacity prijímateľa dotácie a možnosti ďalšieho rozvoja spolupráce s miestnym partnerom, respektíve osvojenie si dosiahnutých výsledkov miestnou komunitou alebo verejnou správou. Významnú úlohu zohráva typológia

rozvojovej intervencie, keď pri projektoch kombinujúcich investičné a neinvestičné aktivity existuje väčšia pravdepodobnosť udržania priaznivých efektov. Takéto aktivity majú často viacročný realizačný plán a sú financované z viacerých zdrojov. Takýto charakter majú napríklad projekty zamerané na aktivity v oblasti vzdelávania.

E. Hospodárnosť a účinnosť rozvojových intervencií (tzv. value for money)

9. Z odpovedajú dosiahnuté výstupy a výsledky doteraz využitým finančným prostriedkom?

OECD/DAC kritériá: účinnosť

V rokoch 2019 - 2020 bolo v rámci 12 výziev schválených celkovo 30 projektov rozvojových intervencií. Schválené projekty v rámci týchto výziev boli realizované predovšetkým (14 projektov) v programových krajinách (Gruzínsko, Keňa, Moldavsko). Zároveň sa realizovali aktivity 14 projektov aj vo viacerých krajinách zo zoznamu teritoriálnych priorít. Predovšetkým išlo o krajiny západného Balkánu (najmä Srbsko a Albánsko), východnej subsaharskej Afriky a Ukrajinu (okrem Gruzínska a Moldavska, tretiu krajinu v rámci Východného partnerstva). Špeciálnu kategóriu tvorili dva projekty implementované v sledovanom období v partnerskej krajine – Afganistane. Celkovo bolo na implementáciu zazmluvnených 4 128 742,52 eur, čo predstavuje 46% z prostriedkov ODA vyčlenených na financovanie rozvojovej spolupráce formou dotácii v rozmedzí rokov 2019-2020.

V čase evaluácie sa prevažná časť rozvojových projektov nachádzala stále v stave realizácie, takže pre analyzovanie hospodárnosti a účinnosti rozvojových intervencií sa brali do úvahy plánované rozpočty projektov a taktiež plánované hodnoty merateľných ukazovateľov výsledkov a výstupov. Metodika je založená na ich zosumarizovaní, agregovaní, posúdení, vyhodnotení a následnej vzájomnej komparácie či už medzi jednotlivými sektormi, rokmi (v ktorých boli projekty realizované), alebo v porovnaní s vynaloženými finančnými prostriedkami.

V rokoch 2019-2020 boli podporené aktivity rozvojových projektov predovšetkým v piatich sektorových prioritách (1,3,4,5,6)¹³. Okrem toho boli marginálne podporené aj rozvojové projekty v sektoroch 2 a 7.

Na naplnenie cieľov sektorovej priority „Kvalitné vzdelávanie“ bolo v rokoch 2019 a 2020 vyčlenených takmer 750 tisíc eur z prostriedkov ODA. V roku 2020 bol sektor súčasťou dvoch vyhlásených výziev na rozvojové projekty, v rámci ktorých bol úspešný len jeden rozvojový projekt (implementovaný v Afganistane) s rozpočtom takmer 100 tisíc eur. Ide o šesťnásobné zníženie finančnej alokácie oproti roku 2019.

Napriek medziročnému zníženiu implementovaných finančných prostriedkov možno na základe analýzy dostupných dát konštatovať, že vo vzťahu k pomeru cena/výkon sú projekty nastavené správne. Pri posúdení výšky investovaných prostriedkov a zohľadnení neraz zložitých podmienok v krajinách realizácie projektov sú plánované/dosiahnuté ukazovatele nastavené neraz veľkoryso. **Aktivity na rekonštrukciu vzdelávacích objektov; nákup vybavenia učební a laboratórií, zabezpečenie technického, vecného a obsahového zázemia pre rôzne formy vzdelávania pre 1 310 žiakov (14 zrekonštruovaných či technikou vybavených vzdelávacích priestorov a laboratórií) si vyžadujú relatívne vysoké investície. Vynaložené prostriedky splňajú požiadavky na zabezpečenie hospodárnosti.** Detailná špecifikácia a dosiahnuté hodnoty agregovaných výsledkových ukazovateľov za roky 2019-2020 tvoria obsah tabuľky č. 20.

¹³ 1 - Kvalitné vzdelávanie; 3 - Dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti, 4 - Potravinová bezpečnosť a poľnohospodárstvo, 5 - Infraštruktúra a udržateľné využívanie zdrojov, 6 - Podpora tvorby trhového prostredia

Tabuľka č. 21 Výsledkové ukazovatele Sektor 1

Agregované výsledkové ukazovatele - SEKTOR 1	2019			2020			SPOLU			
	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Dosiahnutá hodnota	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Dosiahnutá hodnota	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Dosiahnutá hodnota	
Počet novozriadených, rekonštruovaných, vybavených vzdelávacích priestorov (učebne, laboratória, budovy)	počet	9	9	počet	5	1	počet	14	10	
Počet žiakov/študentov, ktorí absolvovali vzdelávací proces	osoba	1210	1144	osoba	100	0	osoba	1310	1144	
Počet zamestnaných absolventov do pol roka od ukončenia projektu	%	80%	0				%	80%	0	
Počet dievčat ubytovaných na internáte	osoba	20	0				osoba	20	0	
Nárast študentov umiestnených vo vzdelávacom zariadení	%	50%	0				%	50%	0	
Počet absolventov tréningových pobytov	osoba	22	23	osoba	14	0	osoba	36	23	
Počet databáz publikačnej činnosti				databáza	1	0	databáza	1	0	
Schválená alokácia		641 723,40 eur			99 960 eur			741 683,40 eur		

V rámci sektorovej priority „Dobrá správa vecí verejných a budovanie občianskej spoločnosti“ boli v rokoch 2019 a 2020 najviac zastúpené aktivity zamerané na: poskytovanie služieb pre zabezpečenie väčšej transparentnosti zo strany verejnej/štátnej správy voči občanom (Počet spolupracujúcich partnerov a Počet vyškolených expertov a zástupcov štátnej správy, samospráv), prenos skúseností a odporúčaní zo SR do partnerskej krajiny (Počet poskytnutých odporúčaní, Počet vypracovaných dokumentov, Počet seminárov, pracovných stretnutí/zasadnutí) a snaha o výšnú účasť mládežníckych MVO na riadení vecí verejných (Počet spolupracujúcich partnerov).

Z hľadiska objemu bolo schválených na aktivity sektorovej priority 3 v roku 2020 takmer o polovicu menej finančných prostriedkov ako v roku 2019. To všetko pri rovnakom počte realizovaných projektov (4 v roku 2019, 4 projekty v roku 2020). Aj pri polovičnom rozpočte dokázali prijímatelia projektov vyškoliť 140 expertov (66% z hodnoty za rok 2019), poskytnúť takmer rovnaké množstvo opakovane použiteľných odporúčaní a zorganizovať 14 seminárov a workshopov (50% oproti roku 2019). **Aj na základe uvedených faktov je možné konštatovať, že realizácia projektov sektorovej priority 3 vykazovala v rámci daných možností a stanovených podmienok jednoznačne známky hospodárnosti.** Podrobný popis dosiahnutých výsledkových ukazovateľov sa nachádza v tabuľke č 21.

Tabuľka č. 22 Výsledkové ukazovatele Sektor 3

Agregované výsledkové ukazovatele - SEKTOR 3	2019			2020			SPOLU		
	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Dosiahnutá hodnota	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Dosiahnutá hodnota	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Dosiahnutá hodnota
Počet vypracovaných dokumentov (správy, analýzy)	počet	48	9	počet			počet		
Počet poskytnutých odporúčaní	počet	41	32	počet	40	0	počet	81	32
Počet mediálnych výstupov	počet	40	49	počet			počet		
Počet zapojených/vyškoľených /aktivovaných expertov, zástupcov št. správy, samospráv	počet	210	325	počet	140	32	počet	350	357
Online propagácia, interaktívne portály	počet	120	159	počet			počet		
Počet spolupracujúcich partnerov/organizácií /samospráv v partnerskej krajine	počet	22	22	počet	17	9	počet	39	31
Počet oslovených občanov v kampaniach	počet	15000	15000+	počet			počet		
Počet seminárov, pracovných stretnutí/zasadnutí	počet	28	8	počet	14	9	počet	42	17
Schválená alokácia		438 888 eur			250 653 eur			689 541 eur	

Zabezpečenie aktivít v oblasti potravinovej bezpečnosti (sektorová priorita 4) mali v rokoch 2019-2020 ako hlavnú náplň realizácie celkovo 4 rozvojové projekty (dva v roku 2019, dva v 2020). Tieto schválené projekty boli geograficky dislokované výhradne na africký kontinent do prioritnej oblasti subsaharskej Afriky. Veľkosť alokovanej sumy na aktivity projektov sa medziročne (2019 vs. 2020) prakticky nezmenila a zostala na úrovni 550 tisíc eur. Zmeny nastali v štruktúre aktivít realizovaných projektov.

V roku 2019 boli projekty zamerané buď na vypracovanie štúdie realizovateľnosti chovu/pestovania inovatívnej mäsovej produkcie (Počet vytvorených dokumentov), alebo na hromadný import a výsadbu stromových sadeníc (200 000 kusov). V roku 2020 došlo u realizovaných projektov k posunu smerom k edukačným aktivitám (Plánovaný počet vyškoľených trénerov a farmárov bol 2 060 osôb), ktoré následne slúžili ako pomoc pri zavádzaní inovovaných produktov a postupov pri farmárčení a zároveň aj pri šírení vedomostí a zručností aj do ostatných záujmových oblastí v danej partnerskej krajine.

S ohľadom na počet aktivít, ich štruktúru a finančnú náročnosť, hodnoty naplánovaných i splnených výsledkových ukazovateľov a zložitosť dosahovania stanovených cieľov je možné konštatovať, že projekty sektorovej priority 4 realizovali/realizujú svoje aktivity vysoko účinne a hospodárne.

Tabuľka č. 23 Výsledkové ukazovatele Sektor 4

Agregované výsledkové ukazovatele - SEKTOR 4	2019			2020			SPOLU		
	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Dosiahnutá hodnota	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Dosiahnutá hodnota	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Dosiahnutá hodnota
Počet podporených podnikov/prevádzok/družstiev/fariem	počet	1	0,6	Počet	3	0	Počet	4	0,6
Počet vyškolených osôb / trénerov / farmárov	osoba	5	0	Osoba	2060	419	Osoba	2065	419
Počet vypracovaných dokumentov / analýz / manuálov	počet	3	2	Počet	2	2	Počet	5	4
Počet zasadených stromov / sadeníc	kus	200 000	100 000	Kus	70 000	5055	Kus	270 000	105 055
Počet vyškolených trénerov				Osoba	75	0	Osoba	75	0
Schválená alokácia		449 846,62 eur			449 965 eur			899 1,62 eur	

Piata sektorová priorita disponovala v rámci rozvojových intervencií v rokoch 2019-2020 sumou takmer 690 tisíc eur. Tá bola do jednotlivých rokov rozložená približne rovnako, s miernym nárastom v roku 2020. Celkovo päť schválených a zazmluvnených projektov sa sústredilo na zlepšenie kvality života a zdravia obyvateľov prostredníctvom udržateľného rozvoja, zlepšenia infraštruktúry a ochrany životného prostredia. Aktivity realizované v prospech tohto cieľa sa v rokoch 2019 -2020 zameriavali najmä do oblasti odpadového hospodárstva a manažmentu vodných zdrojov.

Konkrétne projektové aktivity spravidla zabezpečovali vypracovanie návrhov konkrétnych technických a technologických riešení, inštaláciu a sprevádzkovanie konkrétnych technologických zariadení a smerovali aj k zvýšeniu informovanosti a povedomia odbornej verejnosti v oblasti ochrany životného prostredia a nakladania s prírodnými zdrojmi. Podrobné informácie o dosiahnutých výsledkových ukazovateľoch obsahuje tabuľka č. 23 .

Tabuľka č. 24 Výsledkové ukazovatele Sektor 5

Agregované výsledkové ukazovatele - SEKTOR 5	2019			2020			SPOLU		
	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Dosiahnutá hodnota	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Dosiahnutá hodnota	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Dosiahnutá hodnota
poskytnuté infraštruktúrne opatrenia / technológie / riešenia / postupy	počet	3	3	počet	2	2	osoba	5	5
počet vyškolených osôb	osoba	101	89	osoba	15	17	osoba	116	106
počet vypracovaných dokumentov/analýz / manuálov/metodiky	počet	3	2	počet	7	7	počet	10	9
dodané zariadenia /technika				kus	146	195	kus	146	195
nadviazané/zazmluvnené partnerstvá				počet	3	3	počet	3	3
počet usporiadaných školení/tréningov/workshopov				počet	75	26	počet	75	26
vytvorené propagačné materiály				kus	1100	1100	kus	1100	1100
Schválená alokácia			327 154 eur			360 451 eur			687 605 eur

Až osem rozvojových projektov bolo implementovaných v rokoch 2019-2020 v rámci sektorovej priority 6 - Podpora tvorby trhového prostredia. Na rozdiel od vývoja v ostatných sektorových prioritách, u tejto priority sa počet schválených a realizovaných projektov zvýšil z troch roku 2019 na päť v roku 2020. Implementovaná suma ODA vzrástla o takmer 150% z pôvodných 250 tisíc eur na takmer 600 tisíc eur v roku 2020. V rámci realizovaných projektov bolo prostredníctvom vzdelávacích aktivít vyškolených 419 osôb (plánovaná hodnota je 716) za účelom zvýšenia ich potenciálu umiestniť sa na trhu práce. Priamo z prostriedkov jednotlivých projektov bolo vytvorených 15 nových pracovných miest. So zámerom zvyšovania zamestnateľnosti predovšetkým mladých ľudí boli v rámci tejto priority realizované napríklad nákupy technológií, tréningy pre skupiny mladých ľudí zamerané na zvyšovanie ich praktických zručností, polročné/ročne praxe ukončené certifikátom, alebo zamestnanie sociálneho pracovníka, poskytujúceho mentoring a psychologickú sociálnu podporu mladým ľuďom pri hľadaní zamestnania. **Náklady spojené s aktivitami v podporených projektoch zodpovedajú schváleným finančným prostriedkom (za predpokladu, že budú zrealizované).** Konkrétne výsledkové ukazovatele a ich hodnoty obsahuje tabuľka č. 24.

Tabuľka č. 25 Výsledkové ukazovatele Sektor 6

Agregované výsledkové ukazovatele - SEKTOR 6	2019			2020			SPOLU		
	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Dosiahnutá hodnota	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Dosiahnutá hodnota	Merná jednotka	Cieľová hodnota	Dosiahnutá hodnota
poskytnuté infraštruktúrne opatrenia / technológie / riešenia / postupy				počet	15	0	osoba	15	0
počet vyškolených osôb / účastníkov stáží	osoba	170	90	osoba	546	329	osoba	716	419
počet vypracovaných dokumentov / analýz / manuálov / metodiky	počet	6	6	počet	1	1	počet	7	7
dodané zariadenia/technika				kus	11	11	kus	11	11
nadviazané /zazmluvnené partnerstvá				počet	16	0	počet	3	3
počet usporiadaných školení /seminárov /tréningov/workshopov	počet	16	16	počet	0	0	počet	16	16
počet novovytvorených pracovných miest				počet	15	1	počet	15	1
online propagácia, interaktívne portály	počet	1	1	počet	0	0	počet	1	1
Schválená alokácia		246 403,40 eur			596 711 eur			843 114,40 eur	

Na záver možno konštatovať, že v rokoch 2019-2020 rozvojové projekty v plnej miere rešpektovali princípy hospodárnosti a účinnosti. Pri relatívne obmedzených zdrojoch, ktoré mali pridelené, dosiahli, resp. mali by dosiahnuť výstup a výsledky, ktoré sú adekvátne vynaloženým zdrojom. Odhliadnuc od komplikácií súvisiacich s celosvetovými protipandemickými opatreniami a ich negatívnymi dopadmi na priebeh realizácie viacerých projektov (tak, ako to uvádzali prijímatelia v priebežných i záverečných správach) prebiehala ich implementácia relatívne plynulo. Ani v jednom prípade zo skúmanej vzorky projektov realizovaných v sledovanom období nebola preukázaná neúčelnosť, resp. nehospodárnosť vynaložených prostriedkov.

10. V ktorých oblastiach je možné zlepšiť organizačné a funkčné usporiadanie implementácie strednodobej stratégie?

OECD/DAC kritériá: účinnosť

Za to, aby rozvojová spolupráca ako integrálna súčasť a nástroj zahraničnej politiky SR bola efektívne, plynulo a transparentne manažovaná a spravovaná, zodpovedá MZVEZ SR v úlohe národného gestora – koordinátora rozvojovej spolupráce. MZVEZ SR vytvára politiku, koordinuje jej prípravu a realizáciu. Okrem týchto základných povinností plní koordinátor ODA¹⁴ ďalšie funkcie. Ide predovšetkým o určovanie obsahového zamerania činnosti a metodické usmerňovanie SAMRS, zabezpečuje financovanie, každoročné schvaľovanie objemu alokovaných finančných prostriedkov, výkon kontrolnej činnosti (polročné hodnotenie a kontrola plnenia kontraktu SAMRS) a v neposlednom rade schvaľuje návrhy zmien zmluvného vzťahu s implementačnou agentúrou a priebežné hodnotenia, záverečnú správu o plnení a výročné správy.

Úlohu implementačnej agentúry vykonáva SAMRS. Agentúra bola zriadená MZVEZ SR zákonom č. 617/2007 Z. z., postavenie a pôsobnosť agentúry upravuje v súčasnosti platný zákon č. 392/2005 Z. z. o rozvojovej spolupráci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 281/2019 Z. z. Primárnou úlohou SAMRS je prostredníctvom vyhlasovania výziev sprostredkovať možnosť národným subjektom realizovať projekty v cieľových krajinách. Na implementácii slovenskej rozvojovej spolupráce sa na projektovej úrovni podieľajú oprávnené národné subjekty, medzi ktoré patria štátne a akademické inštitúcie, mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty (jednotlivé kategórie sú vždy exaktne uvedené v textácii príslušnej výzvy na predkladanie žiadostí).

Na riadení rozvojovej spolupráce SR sa s uvedenými organizáciami spolupodieľa aj Koordinačný výbor pre rozvojovú spoluprácu Slovenskej republiky, ktorý plní úlohu koordinačného, iniciatívneho a poradného medzirezortného orgánu. Medzi jeho hlavnú pracovnú náplň možno zaradiť zabezpečovanie zosúlad'ovania politík pre rozvoj a prípravu stratégie rozvojovej spolupráce SR, zamerania dvojstrannej rozvojovej spolupráce na nasledujúci rok a iných koncepčných dokumentov. Zasadá podľa potreby a predsedá mu štátny tajomník MZVEZ SR, ktorý je zároveň jeho členom. Ďalšími členmi sú zástupcovia všetkých ostatných aktérov rozvojovej spolupráce, či už zo strany ústredných orgánov štátnej správy (MF SR, MPRV SR, MŽP SR, MŠVVŠ SR, MV SR, MO SR, MPSVR SR, MDV SR, MH SR, MZ SR, MIRRI SR a MK SR), Národnej rady SR (zástupcovia Zahraničného výboru a Výboru pre európske záležitosti), implementačnej agentúry SAMRS, Platformy rozvojových organizácií - Ambrela, Slovak Business Agency, Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR, Združenia miest a obcí Slovenska, Eximabanky SR a Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory.

Okrem členstva v Koordinačnom výbore pre rozvojovú spoluprácu SR aktívne participujú niektoré ústredné orgány štátnej správy aj na vybraných aktivitách programov SlovakAid. Okrem MZVEZ SR ako národného koordinátora rozvojovej spolupráce, dôležité majú postavenie MV SR ako subjekt zodpovedný za poskytovanie materiálnej humanitárnej pomoci, MŠVVŠ SR ako gestor globálneho vzdelávania a programu vládnych štipendií a MF SR v rámci podpory partnerských krajín v oblasti reformy verejných financií, ako aj zvyšovania kapacít podnikateľských subjektov pre ich zapojenie do rozvojovej spolupráce. MO SR poskytuje do zahraničia najmä humanitárnu pomoc. Nástroje SlovakAid administrované SAMRS aktívne využíva aj MŽP SR a jeho rezortné organizácie.¹⁵

¹⁴ Aktivity rozvojovej spolupráce financované zo štátneho rozpočtu SR, ktoré spĺňajú definíciu DAC OECD, sa označujú pojmom oficiálna rozvojová pomoc (Official Development Assistance – ODA), prípadne ako oficiálne rozvojové toky. Aktivity financované zo súkromných zdrojov, napr. zo zdrojov nadácií, charitatívnych organizácií, mimovládnych organizácií, súkromného sektora, sa označujú ako súkromné toky. Všetky uvedené rozvojové toky sú súčasťou rozvojovej spolupráce SR.

¹⁵ Definícia participácie ÚOŠS bola prevzatá z <https://slovakaid.sk/hlavni-akteri-slovakaid/>

Uvedená riadiaco-koordinačno-implementačná schéma pre rozvojovú spoluprácu SR a zapojenie jednotlivých subjektov sa postupne formovalo od roku 2003, kedy sa SR pretransformovala z krajiny čisto prijímajúcej pomoc zo zahraničia na donorskú krajinu, ktorá začala rozvojovú pomoc ponúkať menej rozvinutým krajinám. V roku 2007 bola zo zákona zriadená implementačná agentúra SAMRS a následne sa vytvorili aj ostatné väzby hlavných aktérov rozvojovej spolupráce na Slovensku.

V súčasnosti možno konštatovať, že systém inštitucionálneho zastrešenia rozvojovej spolupráce je nastavený dobre a nie je potreba ho zásadným spôsobom reformovať. Rozdelenie jednotlivých riadiacich, rozhodovacích rolí a právomocí medzi zainteresované inštitúcie odráža reálnu potrebu efektívneho vykonávania všetkých úloh spojených s rozvojovou spolupracou. A to nie len z kompetenčného a legislatívneho hľadiska, ale aj z hľadiska poznatkov z praxe a správnej logiky postupov, procesov a väzieb.

Napriek pozitívnemu pohľadu evaluačnej skupiny na aktuálne nastavenie pravidiel organizačného a funkčného usporiadania implementácie strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce je možné v celom ekosystéme diseminácie prostriedkov rozvojovej spolupráce nájsť určitý priestor na dodatočné zlepšenie jeho fungovania.

V prípade implementácie rozvojovej spolupráce SR by dôsledné aplikovanie princípov politiky založenej na faktoch (Evidence-based Polity) mohlo primárne viesť k zvýšeniu kvality základného implementačného rámca a procesov. Sekundárne by kvalitnejší implementačný rámec viedol k dodatočnej pridanej hodnote financovaných aktivít, rozšíreniu podporených cieľových skupín a v neposlednom rade aj rastu pozitívneho vnímania značky SlovakAid vo svete. Zdroje overenia, založené na podkladoch z plánovaného, pravidelného systému externej evaluácie v kombinácii s interným spracovaním a zhodnotením dosiahnutých výstupov a výsledkov agregovaných až na najvyššiu úroveň (Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023) by potom predstavovali kontinuálnu bázu informácií slúžiacich pre prijímanie správnych rozhodnutí smerujúcich k zvýšeniu účinnosti rozvojových intervencií.

Participácia je jedným z nástrojov budovania dôvery verejnosti v politikov a inštitúcie verejnej správy, zvyšovania transparentnosti, ako aj posilňovania udržateľnosti verejných politík. Účasť relevantných subjektov prispieva k výmene informácií a skúseností, podporuje pochopenie pre iné názory a koordináciu záujmov, zvyšuje kvalitu a transparentnosť rozhodnutí, akceptáciu, vytvára otvorený prístup k formovaniu názorov, čím okrem iného znižuje náklady na implementáciu verejných politík a prostredníctvom toho optimalizuje použitie verejných zdrojov.

V podmienkach rozvojovej spolupráce SR by sa uvedený prístup dal aplikovať v procese prípravy a implementácie. Napr. by sa mohli rozvinúť skúsenosti z prípravy evaluácie (pozitívne hodnotené Platformou rozvojových organizácií - Ambrela i MF SR), resp. zaviesť do praxe pravidelný konzultatívny proces – dialóg (s pevne stanovenou periodicitou), ktorý by sa vyjadroval k hodnoteniu priebehu implementácie, aktuálnym procesným otázkam a koncepcným či strategickým záležitostiam (jeho kompetencie by nenahradzovali pôsobenie Koordinačného výboru pre rozvojovú spoluprácu SR).

Medzi ďalšie opatrenia, ktoré by mali jednoznačne pozitívny vplyv na zlepšenie a skvalitnenie implementačného procesu rozvojovej spolupráce je možné zaradiť posilnenie administratívnych kapacít na participujúcich ministerstvách a zabezpečenie hlbšej podpory zo strany rozvojových diplomatov dislokovaných na zastupiteľských úradoch SR v zahraničí. Väčšina z donorov, či už domácich (vykonávajúcich činnosť mimo štruktúr oficiálnej rozvojovej spolupráce) alebo zahraničných, spravidla funguje v úzkej spolupráci so svojimi lokálnymi pobočkami („branch office“, „local stuff“), Tieto štruktúry napomáhajú pri správnom celení rozvojovej pomoci a riešia všetky aspekty priamo na mieste koordináciou s lokálnymi partnerskými subjektami. Výsledkom je znásobenie pozitívneho efektu a dopadu poskytovaných rozvojových prostriedkov.

Z uvedeného vyplýva, že rozšírenie kompetencií a pracovnej agendy rozvojových diplomatov spolu s ich plánovaním navýšením počtu, resp. posilnenie a upevnenie lokálnych podporných štruktúr vo všeobecnosti, by predstavovali jednoznačný prínos k akcelerácii rozvojovej spolupráce.

Ľudské práva a rodová rovnosť

Oblasti ľudských práv a rodovej rovnosti sa správa venuje v rámci evaluačnej otázky č. 2.

Klimatické zmeny a ochrana životného prostredia

Oblasti klimatickej zmeny a ochrany životného prostredia sa správa venuje v rámci evaluačnej otázky č. 2.

IV. ZÁVERY

Zameranie stratégie

Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023 je veľmi široko teritoriálne zameraná. Definuje tri programové a 21 partnerských krajín. V porovnaní s predchádzajúcou stratégiou je to výrazné teritoriálne rozšírenie (3 programové a 7 partnerských krajín) pri porovnateľnom objeme finančných zdrojov, čo výrazne znižuje prostriedky alokované na dvojstrannú spoluprácu pripadajúce v priemere na jednu partnerskú krajinu. Navyše k vysokej fragmentácii zdrojov určených na dvojstrannú rozvojovú spoluprácu prispieva financovanie aktivít v ďalších krajinách mimo programové a partnerské krajiny (celkovo 28 krajín). Takýto prístup oslabuje teritoriálnu koncentráciu rozvojovej spolupráce a jej efekty realizované v jednotlivých krajinách. Rozvojová spolupráca s niektorými partnerskými krajinami sa realizovala vo veľmi malom finančnom objeme (Eritrea, Burundi, Rwanda, Jordánsko) a je na zváženie, či v takomto rozsahu ešte plní svoju funkciu. Okrem toho je viacero ďalších partnerských krajín s nízkymi objemami rozvojovej spolupráce, ktoré výrazne limitujú jej efekty a celkový zmysel. V priebehu implementácie stratégie možno pozorovať odklon od zvolených teritoriálnych priorít, čo sa prejavuje poddimenzovaním rozvojovej spolupráce s programovými krajinami a stieranie rozdielu medzi nimi a niektorými partnerskými krajinami.

Rovnako široké je aj sektorové zameranie stratégie. Pre jednotlivé krajiny je definovaných mnoho sektorov ako prioritných a navyše sektory nie sú bližšie špecifikované vo vzťahu k potrebám jednotlivých partnerských krajín. Široké tematické zameranie spôsobuje rozptyl zdrojov namiesto ich koncentrácie na prioritné potreby partnerských krajín a slovenské komparatívne výhody.

Integrácia prierezových tém

V porovnaní s predchádzajúcou stratégiou sa počet prierezových tém znížil zo štyroch na dve. Počet štyroch prierezových tém bol z hľadiska implementácie komplikovaný, preto zúženie tém na dve kľúčové pre všetky partnerské krajiny je správnym rozhodnutím. Znížením počtu prierezových tém sa vytvára priestor na jednoduchšiu, účinnejšiu a koncentrovanejšiu integráciu aktuálnych prierezových tém do intervencií rozvojovej spolupráce.

Napriek tomu v procese implementácie stratégie sa prierezové témy neintegrujú do projektov/intervencií v potrebnej miere, ich začlenenie je nedostatočné a často formálne. Už v žiadostiach o dotáciu je vo väčšine prípadov len všeobecný a formálny popis prierezových tém, takmer úplne chýba prezentácia spôsobu ako budú tieto témy zakomponované do implementácie projektu. Záverečné správy väčšiny projektov vôbec nehodnotia ako integrácia prierezových tém bola zrealizovaná. V tomto kontexte je správnym krokom zo strany MZVEZ SR a SAMRS zabezpečenie vypracovania dvoch príručiek a nadväzných školení. Následne bude potrebné posúdiť ako sa zmenila integrácia prierezových tém do projektov rozvojovej spolupráce a v prípade potreby prijať nové opatrenia.

Intervenčná logika a nástroje

Súčasná nastavenie intervenčnej logiky umožňuje len v obmedzenom rozsahu posudzovať dosiahnutý pokrok implementácie, pretože nie sú k dispozícii kvantitatívne ukazovatele výstupov a výsledkov na úrovni partnerských krajín, prioritných sektorov a samozrejme ani na úrovni stratégie. Nastavenie intervenčnej logiky v súlade so zásadami jej tvorby zabezpečuje definovanie kvantitatívnych ukazovateľov a vytvára mechanizmus, ktorým sa monitoruje priebeh implementácie stratégie ako celku a jej kľúčových segmentov. Takto vytvorený rámec slúži na jednoznačnú orientáciu žiadateľov o dotácie pre rozvojové intervencie na riešenie podstaty problému - cieľa a dosahovanie kvantitatívne merateľných a teda preukázateľných výsledkov.

Definícia konkrétnych kvantitatívne merateľných cieľov je dôležitým krokom pre priblíženie implementácie stratégie k uplatňovaniu riadenia založenom na výsledkoch. Takto stanovené ciele,

s kvantitatívne merateľnými ukazovateľmi sú aj jasnou orientáciou pre prípravu a realizáciu intervencií. Pre každý prioritný sektor by mal byť stanovený minimálne jeden indikátor výsledku, čo umožní monitorovanie aj z hľadiska sektorov. Sektorový prístup v súvislosti s Agendou 2030 a jej cieľmi udržateľného rozvoja sa v rámci ODA vyspelých krajín uplatňuje pri programovaní a plánovaní, vrátane rozpočtovania.

Prepojenie výziev a schválených projektov s prioritami stratégie a partnerských krajín

Úroveň relevantnosti výziev k stanoveným cieľom a prioritám stratégie aj programových a partnerských krajín je veľmi vysoká. Výzvy plne rešpektujú ciele a priority stratégie ako celku a rovnako aj ciele rozvojovej spolupráce partnerských krajín. V hodnotenom období nebol zaznamenaný odklon od cieľov stratégie ani cieľov pre partnerské krajiny v žiadnej výzve na rozvojové a humanitárne intervencie. Vysoká miera relevancie výziev k cieľom a prioritám stratégie je zabezpečovaná dôsledným rešpektovaním strategických dokumentov pri príprave a vyhlásení výzvy implementačnou agentúrou SAMRS a schvaľovaním jej návrhu MZVEZ SR.

Schválené projekty sú relevantné k výzvam v dôsledku vysokej miery prepojenia a súladu medzi stratégiou, CSPs programových krajín a výzvami, čo zabezpečuje prenos cieľových zámerov od stratégií až k ich implementácii. Relevantnosť projektov k teritoriálnym prioritám je jednoznačná v danom systéme prípravy výziev a ich vyhodnocovania v prostredí vysokej koherencie medzi stratégiou, CSPs pre programové krajiny a výzvami. Dotácie ako kľúčový nástroj dvojstrannej spolupráce s najväčším rozpočtom v sledovanom období je využívaný v súlade s cieľmi a prioritami stratégie a partnerských krajín. Rovnako to platí to aj pre ďalšie najčastejšie využívané nástroje rozvojovej spolupráce.

Aktuálne nastavenie výberového a hodnotiaceho procesu

Nastavenie hodnotiaceho procesu je správne. V roku 2018 boli zavedené hodnotiace kritériá na báze štandardov definovaných podľa OECD/DAC. Ich kvantifikácia a rozdelenie celkového počtu bodov (100) medzi päť hlavných výberových kritérií spĺňa všetky požiadavky na objektivnosť, transparentnosť a jednoznačnosť. Zároveň vytvára nevyhnutné predpoklady pre výber kvalitných projektov, ktoré majú potenciál prispievať k napĺňaniu cieľov definovaných v strednodobej stratégii.

SAMRS sa v procese hodnotenia a výberu snaží prispôsobiť rozmanitosti predkladaných žiadostí. Pre špecifické výzvy upravuje skupiny hodnotiacich kritérií za účelom zabezpečenia ich relevantnosti a objektivnosti výberového procesu. Transparentnosť hodnotiaceho a výberového procesu je zo strany SAMRS posilnená zapojením interných zamestnancov agentúry, členov komisie, ZÚ SR, ako aj externých odborných hodnotiteľov.

Zo strany prijímateľov/úspešných žiadateľov o poskytnutie dotácií je nastavenie hodnotiaceho procesu vnímané zväčša pozitívne, oceňujú predovšetkým skutočnosť, že pre každú vyhlásenú výzvu sú už v jej textácii presne uvedené konkrétne hodnotiace kritériá, na základe ktorých bude žiadosť posudzovaná.

Negatívne je vnímaná nedostatočná komunikácia s potenciálnymi prijímateľmi počas priebehu hodnotiaceho procesu (napríklad informácia, že projekt po formálnej kontrole postúpil do druhej fázy - odborného hodnotenia). Celý proces hodnotenia trvá spravidla niekoľko mesiacov, počas ktorých nemajú žiadatelia žiadne informácie o postupe a ani o vývoji hodnotenia, resp. minimálne o skutočnosti, či ich žiadosť splnila aspoň podmienky formálnej kontroly a postúpila do odborného hodnotenia.

Pokrok dosiahnutý v implementácii stratégie a rozvojových aktivít

Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023 z hľadiska jej implementácie má nastavené ciele a priority v tematickej aj teritoriálnej oblasti, ale absentuje stanovenie kvantifikovaných

cieľov a s nimi súvisiacich ukazovateľov výsledku. V tejto situácii nie je k dispozícii štandardný a spoľahlivý nástroj na meranie dosiahnutého pokroku pri napĺňaní cieľov predmetnej stratégie.

Posudzovanie implementácie stratégie preto vychádza zo základných údajov, ktorých výpovedná hodnota je obmedzená. Využívajú sa informácie o počte výziev na predkladanie žiadosti o dotáciu, počty schválených projektov, počty iných intervencií realizovaných v partnerských krajinách. Prezentujú sa tiež údaje o finančných alokáciách a ich čerpaní. Tieto údaje poskytujú určitý obraz o postupe procesu implementácie stratégie, nevypovedajú však dostatočne o dosiahnutých výsledkoch a plnení cieľov rozvojovej spolupráce.

Na úrovni stratégie boli výzvami oslovené všetky teritoriálne priority, aj keď s odchýlkami v rozsahu celkových intervencií. Rovnako doterajšia implementácia bola zameraná na všetky sektorové priority, s rôznou intenzitou, z časti objektívnou a danou relevanciou jednotlivých sektorových priorít pre programové a partnerské krajiny a z časti aj vplyvom pandémie COVID-19. Nedostupnosť kvantitatívnych údajov o dosiahnutých výsledkoch na úrovni stratégie a jej hlavných segmentov, neumožňuje hodnotenie dosiahnutého pokroku cieľov rozvojovej spolupráce.

Na projektovej úrovni bol dosiahnutý významný pokrok v počte schválených intervencií, v dôsledku pandémie COVID-19 však bol zabrzdený a posunutý na neskôr pokrok v ich realizácii.

Zapojenie sektorov

Spomedzi aktérov rozvojovej spolupráce stratégia naďalej počíta s kľúčovou úlohou mimovládnych organizácií, ktoré sa okrem implementácie projektov zapájajú aj do tvorby legislatívneho a implementačného rámca rozvojovej spolupráce. Stratégia sa zameriava aj na posilnenie zapájania súkromného sektora v rozvojovej spolupráce, ktorej cieľom je jej prepojenie na následnú ekonomickú a obchodnú spoluprácu. Potreba zosúladenia rozvojovej a ekonomickej spolupráce si do budúcnosti vyžiada vytvorenie koncepcného rámca pôsobenia podnikateľských subjektov.

Mimovládne organizácie sú dominantným aktérom implementácie rozvojových a humanitárnych projektov. V rokoch 2019 a 2020 sa ich podiel na schválených dotačných projektoch pohybuje nad 60% z hľadiska počtu projektov aj schválených dotácií. Organizácie verejného sektora sa v hodnotenom období zapojili len v obmedzenom rozsahu do implementácie stratégie tromi rozvojovými projektmi. Trom organizáciám z akademickej obce bolo schválených celkom deväť rozvojových a humanitárnych projektov. Súkromný sektor participoval na implementácii stratégie 11 projektmi, čo tvorí približne jednu pätinu všetkých schválených projektov v hodnotenom období.

Aktuálnou témou vnímanou aj aktérmi rozvojovej spolupráce je vytvorenie kooperačných vzťahov medzi organizáciami z rôznych sektorov, ktoré disponujú odlišnými skúsenosťami, poznatkami a kontaktmi, pričom ich spojenie môže priniesť do implementácie stratégie novú kvalitu aj vyššiu efektívnosť.

Hlavné výstupy a výsledky a ich udržateľnosť

Rozvojové projekty reagovali na ciele zverejnených výziev na predkladanie žiadostí o dotácie. Výzvy boli priamo prepojené na teritoriálne a sektorové priority definované na úrovni strednodobej stratégie a krajín/regiónov. Šírka sektorových priorít zodpovedá spektrum vyprodukovaných výstupov a dosiahnutých výsledkov rozvojových projektov. Podporené intervencie obsahujú stratégiu pre zabezpečenie udržateľnosti, avšak tá je v mnohých prípadoch ohrozená vývojom v programových a partnerských krajinách.

Hospodárnosť využívania finančných zdrojov

Implementáciu strednodobej stratégie a schválených projektov rozvojovej spolupráce negatívne ovplyvnila pandémia COVID-19. Tá sa prejavila aj na relatívne obmedzenom počte ukončených projektov, ktoré by umožňovali posúdenie hospodárnosti využívania verejných zdrojov vynaložených na rozvojovú spoluprácu. Na základe dostupných údajov a pri zohľadnení plánovaných aktivít považujeme podporené projekty za hospodárne. Pridelené finančné zdroje zodpovedajú dosiahnutým výstupom a výsledkom rozvojových projektov.

V. ODPORÚČANIA

- Posilniť koncentráciu teritoriálnych priorít redukciou počtu partnerských krajín, ktorým bude prednostne adresovaná rozvojová spolupráca Slovenskej republiky. Zosúladiť teritoriálne priority s rozpočtovými možnosťami, disponibilnou expertízou z pohľadu komparatívnych výhod pre jednotlivé krajiny a kľúčovými prioritami zahraničnej politiky SR.
- Základným kritériom pre zníženie počtu teritoriálnych priorít by mala byť doterajšia nízka úroveň rozvojovej spolupráce, resp. dvojstrannej rozvojovej spolupráce. Ide najmä o krajiny regiónu východná subsaharská Afrika – Eritrea, Burundi a Rwanda. Všetky tieto krajiny patria medzi najmenej rozvinuté, čím sa ďalej zníži objem rozvojovej spolupráce SR s najchudobnejšími krajinami. Na druhej strane však uvoľnia zdroje na vyššiu koncentráciu spolupráce s menším počtom geografických priorít.
- Minimálna rozvojová spolupráca smeruje aj do Jordánska a jej pokračovanie v takomto rozsahu neplní svoj účel. Iným prípadom je Irak s veľkými prírodnými zdrojmi, ktorý po konsolidácii vnútro politickej situácie nebude oprávnené krajinou prioritnej rozvojovej spolupráce.
- Vzhľadom na súčasnú politickú situáciu, ale aj rozsah rozvojovej spolupráce SR sú ďalšími kandidátmi na prehodnotenie v rámci teritoriálnych priorít Bielorusko a Afganistan.
- Posilniť postavenie programových krajín a naplňovať deklarované ciele tejto úrovne rozvojovej spolupráce. Prehodnotiť pozíciu Ukrajiny v rámci rozvojovej spolupráce SR a vzhľadom na legitímny silný zahranično-politický záujem zväžiť jej status ako programovej krajiny.
- Tieto a niektoré ďalšie opatrenia by posilnili orientáciu rozvojovej spolupráce na európske krajiny Východného partnerstva a Západného Balkánu a ďalej aj Blízkeho východu, ktorý je zdrojom a tranzitným regiónom migračnej a utečeneckej krízy.
- Zväžiť aj diferencovaný prístup k jednotlivým krajinám západného Balkánu z hľadiska ich statusu kandidátskych, alebo potenciálne kandidátskych krajín na vstup do EÚ. Do kandidátskych krajín, najmä Severného Macedónska a Albánska (v menšej miere aj do Srbska a Čiernej Hory) bude smerovať významná podpora z predvstupových fondov EÚ.
- Bližšie špecifikovať sektorové priority na úrovni stratégie a zúžiť sektorové zameranie pre jednotlivé partnerské krajiny, v konzultácii s príslušnými ZÚ SR. Sektorová koncentrácia bude dôsledne vychádzať zo: i) zníženia počtu krajín prioritného významu, ii) premietnutia komparatívnych výhod SR v oblasti rozvojovej spolupráce a iii) koncentrácie kapacít na špecifické kľúčové potreby krajín.
- Vo vzťahu k jednotlivým partnerským krajinám ako pravidlo stanoviť maximálne dve sektorové priority. Na tejto úrovni by sektory mali byť ďalej zamerané na odvetvia/tematické oblasti odrážajúce potreby krajín, pre ktoré disponujeme komparatívnou výhodou. Opustiť prax všeobecne formulovaných tematických cieľov pre viac partnerských regiónov a krajín. Vytvoriť priestor pre diferenciáciu sektorových priorít a cieľov aj v rámci partnerských regiónov.
- Zabezpečiť posúdenie efektov vypracovaných príručiek a školení na integráciu prierezových tém v implementácii rozvojových intervencií. Na základe výsledkov rozhodnúť o prípadných ďalších opatreniach potrebných na presadzovanie prierezových tém v rozvojovej spolupráci.

- Zvýšiť adresnosť teritoriálnych a sektorových priorít strednodobej stratégie a účelnosť rozvojovej spolupráce prostredníctvom vhodných nástrojov na tvorbu verejných politik/programov. Praktickým a relatívne jednoduchým nástrojom je matica logického rámca, resp. vypracovanie intervenčnej logiky na úrovni stratégie, sektorov a krajín. Takýto prístup prispeje k posilneniu prepojenia cieľov, výsledkov, výstupov a podporovaných aktivít. Zároveň vytvára priestor pre formulovanie kvantifikovaných cieľov, ktoré je možné sledovať prostredníctvom merateľných ukazovateľov.
- Sústrediť pozornosť na prípravu systému monitorovania na úrovni strednodobej stratégie, ktorý umožní priebežné sledovanie pokroku v implementácii a plnení stanovených cieľov. Nastavenie systému monitorovania úzko prepojiť s tvorbou novej stratégie, špecificky formulovaním priorít a cieľov. Takýto postup bude v súlade s odporúčaním DAC OECD na zavedenie riadenia orientovaného na výsledky.
- V nadväznosti na kvantifikáciu cieľov rozvojovej spolupráce jej hodnotenie pokroku dôsledne viazať na výsledky vyjadrené kvantifikovanými ukazovateľmi na úrovni stratégie, jednotlivých prioritných sektorov a jednotlivých programových a partnerských krajín.
- Posilniť tvorbu a implementáciu stratégie, ktorá vychádza zo získaných poznatkov a faktov. To si vyžaduje využívanie nástrojov určených na zber, spracovanie a objektívne vyhodnocovanie prínosov rozvojovej spolupráce, napr. analýzy, štúdie, hodnotenia. Poznatky (dôkazy) vytvárajú priestor pre zvýšenie kvality implementácie a efektov rozvojovej spolupráce, na druhej strane umožnia MZVEZ SR posilniť argumentáciu pre navýšenie finančných zdrojov, najmä pre dvojstrannú rozvojovú spoluprácu.
- Odbornosť a kompetencie v oblasti rozvojovej spolupráce podporiť aktívnym prístupom a neformálnym posilnením úlohy koordinátora so zámerom zvýšiť iniciatívu a ambície jednotlivých rezortov v rozvojovej spolupráci. Navrhnuť stratégiu zvyšovania povedomia a zapojenia verejného sektora do rozvojovej spolupráce. Pro-aktívne pristupovať k riešeniu aktuálnych tém v oblasti rozvojovej spolupráce, v úzkej spolupráci s relevantnými aktérmi.
- Analyzovať a vytvoriť koncepčný/strategický rámec pre Program podnikateľských partnerstiev, spresnením cieľov tohto nástroja a prepojením rozvojových a humanitárnych intervencií s projektmi podnikateľského sektora – aj z pohľadu synergie ich vzájomného prepojenia. Reflektovať aj predpokladané zúženie a koncentráciu teritoriálnych priorít.

Zadávacie podmienky pre experta na evaluáciu

Názov pozície	Expert na evaluáciu
Pracovisko	vyplní uchádzač
Požadovaný dátum začiatku	po uzatvorení zmluvy o poskytovaní služieb
Pracovný čas	90 pracovných dní

1. Základné informácie o zadaní:

Predmetom evaluácie bude Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023.

2. Účel zadania:

Hlavným cieľom je získať objektívne podložené informácie využiteľné pri rozhodovaní MZVEZ SR v spolupráci so SAMRS o zameraní, nastavení a rozsahu rozvojovej spolupráce SR v rokoch 2021-2023, a tiež pri príprave Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2024–2028. Súvisiacim cieľom evaluácie je spätná väzba pre realizátorov rozvojových aktivít, využiteľná pri plánovaní ich pokračovaní a prípadných modifikácií.

Výsledky evaluácie by mali prispieť k optimalizácii systému rozvojovej spolupráce SR a to nielen na úrovni MZVEZ SR, ale aj na úrovni ďalších partnerov SlovakAid, ktorými sú okrem ďalších štátnych inštitúcií aj mimovládny, akademický alebo súkromný sektor.

Záver z evaluácie majú poskytnúť vyhodnotenie realizovaných rozvojových projektov/aktivít z hľadiska medzinárodne uznávaných evaluačných kritérií OECD-DAC, t. j. relevantnosti, koherencie, účinnosti, efektívnosti, udržateľnosti a vplyvu. Pri hodnotení vplyvu evaluátor zodpovedne posúdi mieru, do akej je s disponibilným časovým odstupom od skončenia rozvojových intervencií možné preukázateľne vyhodnotiť vplyvy. Následne vykoná k dlhodobým vplyvom na cieľové skupiny aspoň čiastkové zistenia a z nich vyplývajúce čiastočné závery.

3. Konkrétne úlohy, ktoré má evaluátor vykonať:

Evaluátor bude formou konzultácií spolupracovať s evaluačným manažérom a referenčnou skupinou MZVEZ SR na priebežnom hodnotení Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019–2023. Na základe zadávacích podmienok evaluácie evaluátor musí (i) vykonať posúdenie dokumentácie; (ii) vypracovať úvodnú správu vrátane veľkosti vzorky a techniky pre výber vzorky pre evaluáciu; (iii) navrhnúť a dokončiť úvodnú správu a metodiku pre evaluáciu, zahŕňajúc relevantné pripomienky v súlade s predpismi MZVEZ SR pre evaluáciu; (iv) uplatňovať kvantitatívne nástroje a analyzovať údaje; (v) triangulovať údaje a overovať protichodné vysvetlenia; (vi) zabezpečiť splnenie všetkých aspektov evaluácie; (vii) navrhnúť záverečnú evaluačnú správu v súlade s predpismi MZVEZ SR pre evaluáciu; (viii) dokončiť záverečnú evaluačnú správu na základe prijatých pripomienok; (ix) prezentovať zainteresovaným stranám záverečné zistenia a odporúčania evaluácie; (x) zabezpečiť, aby všetky výstupy boli predložené v súlade s predpismi MZVEZ SR pre evaluáciu.

4. Očakávaný hmotný a merateľný výstup (výstupy):

Evaluátor bude zodpovedať za kvalitné a včasné predloženie svojich konkrétnych výstupov tak, ako je to uvedené nižšie. Všetky produkty musia byť vecne a gramaticky správne napísané, inkluzívne a musia obsahovať zrozumiteľný proces analýzy.

Formy výstupov:

- návrh úvodnej správy obsahujúci presný pracovný plán, metodiku a evaluačné nástroje, v súlade s predpismi MZVEZ SR pre evaluáciu;
- prezentácia predbežných zistení a odporúčaní evaluácie určená pre interné zainteresované strany;
- návrh záverečnej evaluačnej správy v súlade s predpismi MZVEZ SR;
- revidovaný návrh záverečnej evaluačnej správy založený na pripomienkach pochádzajúcich od verejného obstarávateľa, prípadne z iných konzultačných procesov, ak považované za potrebné;
- záverečná evaluačná správa v súlade s predpismi MZVEZ SR;
- záverečná prezentácia v programe PowerPoint určená interným a externým zainteresovaným stranám.

5. Termíny a podrobné údaje o tom, ako musí byť práca vykonaná:

Evaluátor bude plniť predmet zákazky v trvaní 90 pracovných dní (doma a v teréne).

Na základe zadávacích podmienok evaluácie bude evaluátor predkladať výstupy a vykonávať úlohy podrobne špecifikované v tabuľke časového rámca a výstupov.

Predmet evaluácie	Výstup	Pracovné dni	Dokončiť do (dátum)
A.	Konečný návrh úvodnej správy v súlade s predpismi MZVEZ SR pre evaluáciu; preveril a schválil verejný obstarávateľ (môže ísť o rôzne kolá pripomienkovania)	25	
B.	Návrh záverečnej evaluačnej správy v súlade s predpismi MZVEZ SR; preveril a schválil verejný obstarávateľ (môže ísť o rôzne kolá pripomienkovania)	20	
C.	Konečný návrh záverečnej evaluačnej správy v súlade s predpismi MZVEZ SR pre evaluáciu; preveril a schválil verejný obstarávateľ (môže ísť o rôzne kolá pripomienkovania) a prezentácia zistení	10	

Podrobné údaje o platbe

S evaluátorom bude uzavretá zmluva o poskytovaní služieb a evaluátor bude platený v súlade s podmienkami v nej stanovenými. Platba bude prevedená po úspešnom dokončení a predložení požadovaných výstupov (na základe podmienok stanovených v zmluve o poskytovaní služieb a schválení verejným obstarávateľom).

6. Ukazovatele pre hodnotenie výkonnosti evaluátora:

Včasné a uspokojujúce predloženie vyššie uvedených výstupov podľa zadania a vyhodnotenia verejného obstarávateľa (v súlade s uzatvorenou zmluvou o poskytovaní služieb a predpismi MZVEZ SR pre evaluáciu).

7. Požadované kvalifikácie/odborné znalosti:

Evaluáciu môže vykonať fyzická alebo právnická osoba.

Evaluátor musí mať ukončené VŠ vzdelanie minimálne II. stupňa (magister alebo ekvivalent), teoretické znalosti kvalitatívnych a kvantitatívnych metód evaluácie a praktické skúsenosti z evaluácie i hodnotenia rozvojových projektov (minimálne 5 rokov praxe v oblasti evaluácie). Evaluátor musí mať predchádzajúce skúsenosti z oblasti rozvojovej spolupráce.

Evaluátor sa nepodieľal na príprave ani realizácii žiadnej rozvojovej intervencie financovanej z prostriedkov SlovakAid / ODA SR v akejkoľvek fáze v období 2019-2021.

Evaluátor nesmie byť zamestnancom verejného obstarávateľa (MZVEZ SR) alebo SAMRS, ani ním nebol v období rokov 2019-2021; nepôsobí ani nepôsobil ako zamestnanec alebo externý spolupracovník realizátorov rozvojových aktivít financovaných z prostriedkov programu SlovakAid v rokoch 2019-2021, nebol zapojený do prípravy Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019–2023, a zároveň z vyššie uvedeného neprofitoval.

Etika

Evaluátor bude rešpektovať zásady správania pre evaluáciu (Príloha II), ktoré sú súčasťou predpisov MZVEZ SR pre evaluáciu a svojím podpisom potvrdí, že im porozumel a bude sa nimi riadiť.

PRÍLOHA II. EVALUAČNÉ NÁSTROJE: DOTAZNÍKY A NÁVODY NA VÝKON POHOVOROV

DOTAZNÍK PRE OSOBNÝ POHOVOR S HLAVNÝMI AKTÉRMÍ V RÁMCI EVALUÁCIE STREDNODOBEJ STRATÉGIE ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE SR NA ROKY 2019-2023

1. hlavné skúsenosti a poznatky z implementácie predchádzajúcej strednodobej stratégie
2. východiská pre prípravu aktuálnej strednodobej stratégie (hlavné výzvy pre rozvojovú pomoc SR z pohľadu MZVEZ, bilaterálna a multilaterálna rozvojová pomoc, kľúčové aspekty úspešnej implementácie, výstupy z evaluácie/peer review OECD)
3. proces tvorby strednodobej stratégie a spolupráca s relevantnými aktérmi (kedy začala príprava stratégie, hlavní aktéri, participatívnosť, formalizované postupy, problematické oblasti)
4. nástroje použité pri definovaní cieľov, princípov, sektorových a teritoriálnych priorít (údaje a informácie, analýzy, expertné skupiny)
5. prístup k integrácii prierezových tém do stratégie a jej implementácie (životné prostredie a zmena klímy, rovnosť príležitostí)
6. spôsob výberu programových krajín, partnerských regiónov a krajín, postupy pre stanovenie cieľov a sektorov
7. zabezpečenie finančných zdrojov pre implementáciu stratégie (plnenie cieľov)
8. prístup k implementácii stratégie a využitie nástrojov rozvojovej spolupráce (kľúčové formy implementácie rozvojovej spolupráce)
9. pokrok dosiahnutý v implementácii stratégie (kritériá pre posúdenie úspešnosti/plnenia cieľov, skvalitňovanie systému ODA)
10. nástroje na sledovanie pokroku v implementácii stratégie
11. vplyv pandémie COVID-19 na implementáciu stratégie a projektov rozvojovej spolupráce
12. zapojenie aktérov z verejnej správy, neziskového sektora, podnikateľského sektora a akademickej obce
13. priority pre implementáciu stratégie pre nasledujúce roky (2022-2023)

**Evaluation of the
Medium-Term Strategy for Development Cooperation of the Slovak Republic for 2019 – 2023**

QUESTIONNAIRE FOR SLOVAKAID MICROGRANT BENEFICIARY

Dear Beneficiary,

within the implementation of the Ongoing Evaluation of the Medium-Term Strategy for Development Cooperation of the Slovak Republic for 2019 – 2023, we would like to kindly ask you for your cooperation. The attached questionnaire contains questions related to your experience with the implementation of micro grant from the Slovak official development aid (SlovakAid). Filling in the questionnaire will not take you more than 20 minutes. Your feedback is important for us.

Thank you in advance for your participation.

If you have any questions, please contact:

Consulting Associates

Mr. Robert Horínek

Tel.: +421 903 976 299

Email: horinek@ca-slovakia.sk

1. Please briefly introduce the activities and history of your organization.

- (3-5 sentences)

2. How did you receive information about possibility to apply for a micro grant financed from SlovakAid in your country?

- (2-4 sentences)

3. What is your view on the focus of the call for proposals, its content? Was the focus broad enough to cover your real needs or the needs of the project's target groups?

- (2-4 sentences)

4. In your opinion, what were the main advantages of your proposal, thanks to which it was approved?

- (1-3 sentences)

5. Did your project achieve all objectives and carry out all activities? What outputs and results did the project achieve? Which of the achieved outputs and results do you consider to be key and important in improving the situation of the target groups?

- (4-8 sentences)

6. Have you identified any problems in the process of preparation, implementation, reporting and submission that could have a negative impact on the performance of these activities?

- (1-5 sentences)

7. How was your communication with the provider of the financial contribution (Slovak Embassy)? Did it go smoothly?

- (2-3 sentences)

8. During the implementation of the project, how did you ensure the application of the Cross-cutting themes of SlovakAid ("Environment and Climate Change" and "Equal Opportunities")?

- (2-3 sentences)

9. Do you have experience with using other grants to implement activities of your organisation (e.g. government, private sector, development cooperation from other countries)? If so, what are the main advantages or disadvantages of implementing SlovakAid micro grants compared to them?

- (1-5 sentences)

10. What improvements would you suggest in the area of preparation and implementation of SlovakAid micro grants?

-

11. How is sustainability ensured after the end of the micro grant implementation?

- (1-3 sentences)

THANK YOU FOR YOUR COOPERATION!

PRÍLOHA III. ZOZNAM POSÚDENÍ DOKUMENTÁCIE

Posúdená dokumentácia

Dokument - názov	Posúdený (áno/nie)	Užitočnosť (1 = veľmi užitočný; 5 = neužitočný)	Pripomienky
Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2014-2018	áno	1	
Strednodobá stratégia rozvojovej spolupráce SR na roky 2019-2023	áno	1	
Zameranie bilaterálnej rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky na rok 2019	áno	1	
Zameranie bilaterálnej rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky na rok 2020	áno	1	
Zameranie dvojstrannej rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky na rok 2021	áno	1	
Stratégia Slovenskej republiky pre rozvojovú spoluprácu s Gruzínskom na roky 2021 – 2023	áno	1	
Stratégia Slovenskej republiky pre rozvojovú spoluprácu s Moldavskou republikou na roky 2021 – 2023	áno	1	
Stratégia Slovenskej republiky pre rozvojovú spoluprácu s Keňou na roky 2021 – 2023	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2019/AFG	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2019/BK/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2019/D	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2019/EK	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty humanitárnej pomoci SR SAMRS/2019/HUM	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2019/KE	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2019/MD	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2019/PPP	áno	1	

Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2019/PPP/2	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2019/RV	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2019/SSA	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty humanitárnej pomoci SR SAMRS/2019/UA	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2019/VP	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2019/ZB	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty humanitárnej pomoci SR SAMRS/2020/HUM/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty humanitárnej pomoci SR SAMRS/2020/HUM/2	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty humanitárnej pomoci SR SAMRS/2020/HUM/3	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2020/SSA/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2020/PPP/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2020/ZB/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2020/RV/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2019/EK	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2020/D/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2020/KE/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty humanitárnej pomoci SR SAMRS/2020/UA/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2020/AFG/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2020/MD/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2020/GE/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2020/BK/1	áno	1	

Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2021/SSA/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2021/PPP/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2021/RV/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2021/UA/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2021/ZB/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2021/GE/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2021/MD/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2021/KE/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2021/HUM/1	áno	1	
Výzva na predkladanie žiadostí o dotácie na projekty rozvojovej spolupráce SR SAMRS/2021/D/1.	áno	1	
Zoznam schválených rozvojových projektov 2019-2020	áno	1	
Dokumentácia poskytnutá SAMRS (schválené rozvojové projekty, mikrogranty, humanitárne projekty a dobrovoľníci za obdobie 2019 – 2021)	áno	1	

PRÍLOHA IV. ZOZNAM OSÔB, KTORÉ BOLI KONTAKTOVANÉ POČAS EVALUÁCIE

<i>Počet respondentov</i>	<i>Organizácia</i>	<i>Údaje členené podľa rodu</i>	<i>Krajina</i>
5	MZVEZ SR	Muž: 2 Žena: 5	SR
1	MF SR	Muž: 0 Žena: 1	SR
1	Ambrela	Muž: 1 Žena: 0	SR
1	SAMRS	Muž: Žena:	SR
3	Eximbanka	Muž: 1 Žena: 2	SR
1	ZÚ SR v Nairobi	Muž: 1 Žena: 0	SR
1	ZÚ SR v Kišínove	Muž: 0 Žena: 1	SR
1	ZÚ SR v Tbilisi	Muž: 1 Žena: 0	SR
1	región Blízkeho východu	Muž:0 Žena: 1	SR
1	ZÚ SR v Tbilisi	Muž: 0 Žena: 1	SR
1	ZÚ SR v Bejrúte	Muž: 1 Žena: 0	SR
1	ZÚ SR v Kišínove	Muž: 1 Žena: 0	SR
1	ZÚ SR v Nairobi	Muž: 0 Žena: 1	SR
1	Slovenská technická univerzita v Bratislave	Muž: 1 Žena: 0	SR
1	Človek v ohrození, n.o.	Muž: 1 Žena: 0	SR

1	Slovenská nadácia pre UNICEF	Muž: 0 Žena: 1	SR
1	Intech Slovakia, s.r.o.	Muž: 1 Žena:0	SR
1	Slovenská agentúra životného prostredia	Muž: 0 Žena:1	SR
1	Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety	Muž: 1 Žena: 0	SR
1	MAGNA	Muž: 0 Žena:1	SR
1	EDUPAC NGO	Muž: 0 Žena:1	Moldavsko
1	St. Philip Neri Primary School	Muž: 0 Žena:1	Keňa
1	First Step Georgia	Muž: 0 Žena:1	Gruzínsko
1	DEVELOPMENT FOR LIFE AND PEACE Association	Muž: 1 Žena:	Libanon

PRÍLOHA V. ZOZNAM ČLENOV REFERENČNEJ SKUPINY

Typ	Organizácia	Meno	Označenie / pozícia	E-mail
ORPO	MZVEZ SR	Diana Sijková	evaluačná manažérka	diana.sijkova@mzv.sk
ORPO	MZVEZ SR	Izabela Nagyová	agenda RS	izabela.nagyova@mzv.sk
	SAMRS	Veronika Trebulová	projektová manažérka	veronika.trebulova@slovakaid.sk